

Nan Whayuway Chamag Gway Illistan Mateo

Nan Mipangkop Sannaja Nibyu

Sa'ad nan Whayuway Chamag gway illistan Mateo, ipaakammuna gway sa'ad as Hesus sija nan Mesias gway pinilin Apudyus gway mantuyay gway manaku sasan Hudyu ja sija ahos nan manaku san losanay takuway mamati an sija. Sa'ad nan aachugwan gway nangilistaan Mateo chanan Hudyu, sija nan impano'no'naay ustu gway sa'ad nan ingwhakawhakan Apudyus sasan takuna Hudyu san Chachaanay Tuyag, tummuttuwa kapu an Hesus.

Sa'ad nannaja nibyu ipailana gway sa'ad as Hesus sija nan angatuwanay mistuyu gway impaalin Apudyus. Sija nan anna nan ayobhonganaay mangipaagwat san lintog Apudyus ja mangisuyu san mipangkop san mantuyajana. Sa'ad nan aachugwanay insuyuna gway nilista sannaja, inamamungnas lima.

1. Nan tudtuchun Hesus san agwachana san whilig mipangkop san ininonay mawhijag, terwhasu, nan whijangon san terwhasu ja kanahon chanan mitapi sasan takuway ituyajan Apudyus (Kapitulu 5-7).

2. Nan intudtuchun Hesus sasan nasagwayan as chugwaay pasuyutna ja nan nangiwhaunana an chichaay umoy mangisuyu san ukudna (Kapitulu 10).

3. Nan agwat gway mipangkop san mangi-tuyajan Apudyus sasan takuna (Kapitulu 13).

4. Nan insuyun Hesus sasan pasuyutna mipangkop san ukalicha ja whijangonchaay oon (Kapitulu 18).

5. Nan insuyun Hesus mipangkop san anungus nan luhung ja nan mantuyajan Apudyus san umaliyay chimpu (Kapitulu 24-25).

Chanan Hu'yona

Nan Listaan Chanan Nerpugwan Hesu Kristu
Ja Nan Nijana'ana 1:1-2:23

Nan Nansuyuwan Juan Gway Manghohonjag
3:1-2

Nan Nahonjakan Hesus Ja Nan Nanulisukan
Satanas An Sija 3:13-4:11

Nan Nansuyusuyuwan Hesus Ad Galili 4:12-
18:35

Nan Inggwa'ingwan Hesus Manipud Ad Galili
Inkana Ad Jerusalem 19:1-20:34

Nan Mangudchiyay Chumingkun Hesus Ja Nan
Natojana 21:1-27:66

Nan Natakuwan Hesus Ja Nan Nampaipailana
Sasan Taku 28:1-20

Nan Nerpugwan Hesu Kristu (Lukas 3:23-28)

¹ Annachaja nan listaan nan nerpugwan Hesu Kristu gway nerpu san kana' Ali Dabid gway nerpu ahos san kana' Abraham.

² Sa'ad as Abraham aman Isaac,
as Isaac aman Jacob,

as Jacob aman Juda ja chanan susunudna.

- ³ Sa'ad as Juda aman cha Fares an Zara gway
as Tamar nan inacha,
as Fares aman Esrom,
ad as Esrom aman Aram.
- ⁴ Sa'ad as Aram aman Aminadab,
ad as Aminadab aman Naason.
Sa'ad as Naason aman Salmon,
- ⁵ as Salmon gway asagwan Rahab aman Boaz,
as Boaz gway asagwan Ruth aman Obed,
as Obed aman Jesse.
- ⁶ Ad sa'ad as Jesse aman Ali Dabid.
Sa'ad as Dabid aman Solomon gway sa'ad nan
inana Batsiba gway sikuchay asagwan Urias.
- ⁷ Sa'ad as Solomon aman Roboam,
as Roboam aman Abias
ad as Abias aman Asa.
- ⁸ Sa'ad as Asa aman Jehosafat,
as Jehosafat aman Joram*
ad as Joram† nerpugwan Ozias.
- ⁹ Sa'ad as Ozias aman Jotam,
as Jotam aman Acaz,
ad as Acaz aman Hezekias.
- ¹⁰ Sa'ad as Hezekias aman Manases,
as Manases aman Amon
ad as Amon aman Josias.
- ¹¹ Sa'ad as Josias apun cha Jeconias ja
chanan susunudnaay lallaya'i gway nijana'
san chimpun nan napapilit niijoy chanan
ijIsrael ad Babilonia.
- ¹² Napping ad niijoy chanan ijIsrael ad Babilo-
nia,

* **1:8** 1:8 Sa'ad as Joram maagwakan ahos as Jehoram. Mawhasa san 1 Ar-Ari 22:50. † **1:8** 1:8 Sa'ad as Joram wha'on kus aman Ozias gwon sunud nan nerpugwana. Mawhasa san 1 Ar-Ari 22:50.

nijana' as Sealtiel gway Jeconias nan amana,
ad as Sealtiel apun Zerubabel.

¹³ Sa'ad as Zerubabel aman Abiud,
as Abiud aman Eliakim,
ad as Eliakim aman Azor.

¹⁴ Sa'ad as Azor aman Zadoc,
as Zadoc aman Akim,
ad as Akim aman Eliud.

¹⁵ Sa'ad as Eliud aman Eliazar,
as Eliazar aman Matan,
ad as Matan aman Jacob.

¹⁶ Ad sa'ad as Jacob aman Josep gway asagwan
Maria.
Sa'ad as Maria inan Hesus gway maagwakan
as Kristu.

¹⁷ Sija nan nasagwayan as opat nan lunap
gway malluki an Abraham ingkana an Dabid. Ad
malluki ad an Dabid ingkana san chimpuway
napapilit nijjoy chanan ijIsrael ad Babilonia,
agwad nan nasagwayan as opatay lunap. Ad
malluki ad ahos san nappingcha nijjoy ad Ba-
bilonia ingkanas nijana'an Kristu, agwad nan
nasagwayan as opatay lunap.

Nan Nijana'an Hesu Kristu
(Lukas 2:1-7)

¹⁸ Amasna nan ininon Hesu Kristu gway ni-
jana': Ni'awherjan kun as Maria gway inan
Hesus an Josep gway chaancha man'atum,
naakammugwanay mahukis Maria kapu san
ayobhongan nan Ispilitun Apudyus. ¹⁹ Sa'ad
as Josep gway ni'awherjanana, kapu tan nalin-
tokay taku lagwingonaay miwhawhain as Maria
kun simsimmo'naay achina asawwon as Maria

gway achina kun impaakammu sasan taku.

²⁰ Gwon sa'ad san manom'asom'ana san an-naja, nampaila nan anghel Apudyus an sija san ininop gway anana, "Josep gway kana' Dabid, achi'a umogjatay mangasagwa an Maria tan nan nahukiyana kapu san Ispilitun Apudyus.

²¹ Ijana'na nan laya'i ad nginadnam as sija as Hesus tan takuwona chanan takuna sasan whersucha."

²² Na'gwa nan annaja tot matungper nan ing-whakan Apudyus an profeta Isaias gway anana,

²³ "Chongyonju, sa'ad nan osa whawhallasay chaan pabog mahuki

ad ijana'na nan osa laya'i,

ad mangadnan as Immanuel

gway sa'ad nan pijaona anan, 'Anna as Apudyus an chita'u.' "‡

²⁴ Gwot humangon kus Josep, pinatina nan ing-whakan nan anghel Apudyus kun inasagwana as Maria. ²⁵ Gwon achina kun ini'ibog as sija ingkanas iyana'na nan ana'. Kun nginadnan Josep nan ana' as Hesus.

2

Nan Ummajan Chanan Man'alaingay Taku Nangilan An Hesus

¹ Nijana' kus Hesus ad Betlehem gway sa'up nan Judea san chimpun nan nan'aliyan Herod, iningkaw chanan man'alaingay taku gway nangacher sasan whituwon gway ummoy

‡ 1:23 1:23 Mawhasa san Isaias 7:17.

ad Jerusalem gway nerpucha san iliyay chumungitan nan init. ² Kun inimuscha sasan taku gway manggwanaon, “Agwan nan agwachan nan sachi ana'ay nijana' gway mangngachan alin chanan Hudyu? Inilami nan whituwon gway nampaila san chumungitan nan init gway nangipailaay nijana' as sija. Sija nan ummali ami tot chajagwonmis sija.”

³ Chingngorn kun Ali Herod nan mipangkop san nanimusancha, nakuyu nan somsono'na ja ama ahos chanan angsanay taku ad Jerusalem.

⁴ Gwot impaajagna chanan papangat nan papachi ja chanan mangaagkammu san lintog Apudyus kun inimusna an chicha gway manggwana, “Agwan nan mijana'an nan Kristu?”

⁵ Kun anancha an sija, “Ad Betlehem gway sa'up nan Judea tan annaja nan illistan nan profeta san agwi gway anan Apudyuson:

⁶ ‘Cha'ajuway takud Betlehem san ilid Judea, wha'on kus anan chanan mangituyay ad Judea gway mangudchi aju ili

tan merpu an cha'aju nan mangituyay*

gway mangijamuut sasan taku' gway ijIsrael.’ ”

⁷ Sachi kun inajakan Herod chachay man'alaingay taku gway nangacher san mipangkop sasan whituwon kun nanimus an chicha san maid mangakammus taku. Kun naakammugwana an chicha nan ustu'ustuway chimpu gway lummosgwaan chay whituwon.

⁸ Kun ingwhaunna chicha ad Betlehem gway

* **2:6** 2:5-6 Mawhasa san Mikias 5:2.

pinuyungna chichaay manggwana, “Iaju ad inammanju anapon nan sachi ana'. Ad sa'ad nu ochasanjus sija umaliju ipaakammu an sa'on tot iya' ahos chajagwon as sija.”

⁹⁻¹⁰ Sachi kunay chingngorcha nan puyung chay ali, lummigwatcha. Agwadcha kus chayan inilacha chay whituwon gway nampaila an chicha san chamu san chumungitan nan init kun nallaylajadchas amod. Kun impupujut chay whituwon chicha ingkana san summinong san whatug nan agwachan chay ana'.

¹¹ Kummatongcha kun nilumno'cha san hoyoy gwot inilacha nan ana' ja as Maria gway inana. Nampalintumongcha kun chinajawchas sija. Kun asichaot o'aton nan atchoncha gway man'apapatog gway huyagwan, whangwhangyu gway insenso ja lana gway ma'gwaniyon mirra kun inatodcha an sija.

¹² Lummajawcha kun ayasi nan inoycha tan ingwhakan Apudyus an chicha san ininop gway achicha managkulin an Herod.

Nan Nangijagwichean Josep An Hesus Ad Egipto

¹³ Aysan kun chachay man'alaingay taku, nampaila nan osa anghel Apudyus an Josep san ininop gway manggwana, “Humangon'a ta ijagwidnu nan manina ad Egipto. Ingkaw ajud aschi ingkana san iwhaka' gway managkulin aju tan paanap Herod nan ana' tot ipaotoyna.”

¹⁴ Gwot hummangon as sija san sachiyay lawhi kun iyagwidna nan manina gway ummoy ad Egipto. ¹⁵ Kun iniingkawchad aschi ingkana san

natoy as Herod. Na'gwa nannaja tot tumutuwa nan ingwhakan Apudyus san profeta gway anana, “Manipud ad Egipto inajaka' nan ana'u.”†

Nan Nangipaotojan Herod Sasan Anana' Gway Lallaya'i

¹⁶ Naakammugwan kun Herod gway sini'apan chachay man'alaingay taku as sija, amod nan huchu'na kun ingwhilinna gway otojoncha nan losanay laya'iyay ana' ad Betlehem ja sasan losanay whija'cha gway mantagwon as chugwa gwinnu uyang as chugwa. Ad san nangakammugwana sasay man'alaingay taku gway nerpu san chumungitan nan init, chugwan tagwon nan lummaus malluki san ummuna nangillancha san whituwon. ¹⁷ Kun tummuttuwa nan ingwhakan profeta Jeremias gway anana,

¹⁸ “Agwad nan kinga gway mamangor ad Rama gway amochay akaag ja iwihl. Iwhiiwhilan Raquel chanan ana'na ja lagwingonaay paliwligwa kapu tan namincha natoy.”‡

Nan Nanagkulinan Cha Josep Ad Nazaret Gway Nerpu ad Egipto

¹⁹ Natoy kus Herod, nampaila nan osa anghel Apudyus san ininop an Josep ad Egipto ²⁰ gway manggwana, “Humangon'a ta ijagkulinnu nan manina ad Israel. Tan sa'ad chachay mangtoy otjan san ana' natoycha.” ²¹ Gwot hummangon kus Josep iyagkulinna nan manina kun ummoychad Israel. ²² Gwon naakammugwana kunay

† 2:15 2:15 Mawhasa san Hosea 11:1. ‡ 2:18 2:18 Mawhasa san Jeremias 31:15.

as Arkelao nan nan'ali ad Judea gway nipasu an amana Herod, ummogjat gway umoy ad aschi. Kapu tan niwhaka an sija san ininop, ummod Galili as sija. ²³ Kun ummoycha na'aumili san iliyay ma'gwaniyon Nazaret tot tumuttuwa nan ingwhakan chanan profeta mipangkop san Mesias gway anancha, "Maagwakan as sija as iNazaret."

3

Nan Sussuyun Juan Gway Manghohonjag (Mer'us 1:1-8; Lukas 3:1-20; Juan 1:19-28)

¹ Lummaus ad nan amanaay tagwon, nampaila as Juan gway Manghohonjag san luta gway maid kun ingkaw as taku ad Judea. ² San naayusan chanan taku, impaakammuna gway manggwana, "Manchu'kanju chanan whersuju tan takangay nan mangituyajan Apudyus sasan takuna." ³ As Juan nan iwhagwhakan Isaias gway profetan Apudyus san manggwanaana, "Agwad nan osa taku mampa'upa'uy san luta gway maid kun ingkaw as taku gway manggwana,

'Isakanaju nan ajon nan Apu!

Pawhayugwonju nan manadchayanana!' **

⁴ Sa'ad nan silup Juan inahor gway chutchut nan kamel ja sa'ad nan ayapawna kadchang ancha sa'ad nan aannona chuchun ja chilu.

⁵ Kun ummoy an sija nan chachama taku gway nerpu Jerusalem ja nerpu san losanay sa'upon nan iliyay Judea ancha nerpu sasan

* **3:3** 3:3 Mawhasa san Isaias 40:3

ikid nan Gwanggwangay Jordan. ⁶ Kun ingwhawhagkacha nan whersuchaot whinonjakan Juan chicha san gwanggwangay Jordan.

⁷ Inilan kun Juan chanan angsanay Pariseo ja Saduceo gway umoy mampahonjag an sija, anana an chicha, “Sa'ad as cha'aju isuju chanan nasi'ap gway uyog! Ngachan nan nangiwhaka an cha'ajuway malisiyanju nan umaliyay chusan Apudyus nu achiju manchu'kan nan whersuju? ⁸ Maserpu ipailaju kapu san kidkichuju gway tuttuwa nanchu'kanju chanan whersuju. ⁹ Ad achiju somsom'on gway milisi aju san chusa kapu san ananjuwon kana' cha'aju an Abraham. Iwhaka' an cha'ajuway sa'ad nannachaja whatu ma'gwaay oon Apudyus as kana' Abraham. ¹⁰ Na'asakana as Apudyus gway manusa san taku nu achicha manchu'kan nan lagwingay o'ooncha, isun nan taku gway na'asakanaay mangikupung san gwasayna san lamut nan aju. Ad losanay aju gway achi kun humkas as whayu makupung ad niwhallu san apuy. ¹¹ Honjaka' cha'aju san chanum as mangipailaay nanchu'kanju chanan whersuju. Gwon agwad nan umali mipasu an sa'on gway nangatngatu an sa'on, amod nangatu gway achiya' kun miwhilang as mansilwhi an sija uyay nan mangaan san sinilasna. Honjakana cha'aju san apuy gway Ispilitun Apudyus.† ¹² Ad nu umali ichersinna nan whayuway taku san

† **3:11** 3:11 Nan osa pijaona ukuchon chusaon Apudyus chanan achicha manchu'kan nan whersucha ad nan osa pijaona ukuchon, pachason Apudyus chanan takuna kapu san likat gway mansikab gway isun chi mapuuyan tot machayusanacha.

lagwing gway isun nan takuway anna nan ayay'aynaay mallaid san chakami san kerkerkwit. Igekana san ayangna nan kerkerkwit gwon sa'ad nan chakami puuyana san apuy gway achi kun mapatajan.”

Nan Nahonjakan Hesus

(Mer'us 1:9-11; Lukas 3:21-22)

¹³ Sa'ad san sachi chimpu gway nanghonjakan Juan kummatong as Hesus gway nerpuud Galili gway ummoy san gwangggwangay Jordan ta mampahonjag an Juan. ¹⁴ Gwon ijachin otjan Juan gway manggwana, “Sa'on otjan nan maserpuway mampahonjag an si'a, kunja ka si'a nan umali an sa'on?”

¹⁵ Gwon anan Hesus gway summungwhat an sija, “Taakunay ma'gwa nan annaja san sana tan annaja nan whayuway oonta tot ma'gwa nan losanay whayugwon Apudyus.” Kun intachun Juan.

¹⁶ Gwot napping kun nahonjakan as Hesus, lummosgwa san chanum. Kun niibwhat nan langit gwot inilana nan Ispilitun Apudyus gway isun chi kaob nan kalapati chummo"oya gway ummoy inumpa an sija. ¹⁷ Kun anan nan kingaay nerpuud langit, “Annaja nan ana"u gway ipatpatog'u, mamasoma' an sija.”

4

Nan Nanulisukan Satanas An Hesus

(Mer'us 1:12-13; Lukas 4:1-13)

¹ Sachi kun impujut nan Ispilitun Apudyus as Hesus san luta gway maid kun ingkaw as taku

ta sulisukan Satanas. ² Kun nallaun as opat puyuway erkaw ja lawhi gwot napping kun, nawhitil as sija. ³ Kun ummoy ummachayug as Satanas kun anana an sija, “Nu si'a nan Ana' Apudyus iwhakam sannachaja whatu ta mangngachancha tinapay.”

⁴ Gwon summungwhat as Hesus gway manggwana, “Nilista san Ukud Apudyus gway anana, ‘Wha'on kus ahus nan tinapay as i'atakun nan taku gwon maserpuna nan gwaschi ukud Apudyus.’ ”*

⁵ Gwot iyoy Satanas as Hesus ad Jerusalem gway iliyay niit'on as ugwan Apudyus kun impasi'adnas sija san tu'tu' nan Templo ⁶ kun anana an sija, “Nu si'a nan Ana' Apudyus lumajug'a. Tan nilista san Ukud Apudyus gway anana, ‘Sa'ad chanan a'anghel Apudyus whilina chicha san mipangkop an si'a.’ Anana hos, ‘Tapajaon cha'a san imacha tot achi chanan i'im miserser san whatu.’ † ”

⁷ Anan Hesus an sija, “Nilista ahos san Ukud Apudyus gway anana, ‘Achim sulisukon nan Apu gway Apudyusnu.’ ‡ ”

⁸ Iyoy ahos Satanas as Hesus san nangatu' amod gway whilig kun impailana an sija nan losanay mantuyajan san luhung ja nan ina'erjadcha. ⁹ Kun anana an sija, “Atcho' losan nannachaja an si'a nu mampalintumong'a gway manchajaw an sa'on.”

* **4:4** 4:4 Mawhasa san Deuteronomio 8:3. † **4:6** 4:6 Mawhasa san Salmo 91:11-12. ‡ **4:7** 4:7 Mawhasa san Deuteronomio 6:16.

¹⁰ Kun anan Hesus an sija, “Lumajaw'a Satanás! Tan nilista san Ukud Apudyus gway anana, ‘As Apu gway Apudyusnu nan manchajagwam ad ahus as sija as mansilwhiyam.’§ ”

¹¹ Gwot tinaynan Satanás as sija kun kummatong chanan a'anghel gwot nansilwhicha an sija.

*Malluki As Hesus Gway Mansuyu
(Mer'us 1:14-15; Lukas 4:14-15)*

¹² Chingngorn kun Hesus gway niwhayud as Juan nanagkulín as sija ad Nazaret gway sa'up nan Galili. ¹³ Gwon wha'on kus iningkaw ad Nazaret, ummoy iningkaw ad Capernaum gway osa ili san ikid nan whaywhay gway Galili san sa'up nan kana' Zabulon an Neftali. ¹⁴ Na'gwa nannaja tot tumuttuwa nan ingwhakan profeta Isaias gway anana,

¹⁵ “Sa'ad nan lutan cha Zabulon an Neftali agwad san chayan gway umoy san whaywhay san chomang nan gwanggwangay Jordan.

Sa'ad nan annachaja ili sa'up nan Galili gway iingkagwan chanan wha'on kus Hudyu.

¹⁶ Nawhiwhijag san manghulingot chanan taku ad aschi gwon ma'ailacha san amod gway padcha. Ta'on nu agwadcha san manghulingot ja umogjatcha matoy mapadchaan cha san silaw.”*

¹⁷ Malluki san sachi chimpu illukin Hesus gway mangipaakammu gway manggwana,

§ 4:10 4:10 Mawhasa san Deuteronomio 6:13. * 4:16 4:16 Mawhasa san Isaias 9:1-2.

“Manchu'kanju chanan whersuju tan takangay nan mangituyajan Apudyus sasan takuna.”

Nan Nangajakan Hesus Sasan Ummunaay Pasuyutna

(Mer'us 1:16-20; Lukas 5:1-11)

¹⁸ Sa'ad san manadchadchayanan Hesus san tayantag nan whaywhay gway Galili, inilana nan chugwa mansunud gway Simon gway mangngachan Pedro ja Andres. Ikaokaobcha nan akaidcha san whaywhay tan mangii'ancha. ¹⁹ Kun anana an chicha, “Gwayyu ta mitunud aju an sa'on ad nangngachano' cha'aju as mangii'an sasan taku gway mamatyonju chicha an sa'on.”

²⁰ Kun nanitaynancha san akaidchaot nitunudcha an sija.

²¹ Ummachajucha kusan nanadchadchayanancha inilana nan chugwa mansunud gway Santiago an Juan gway ana' Zebedeo. Iniingkawcha san whang'a gway huyunchas Zebedeo gway amacha gway iperperrogcha nan akaidcha kun inajakan Hesus chicha. ²² Kun nanitaynancha san whang'a ja as amacha kun nitunudcha an Hesus.

Nan Nansuyuwan Hesus Ja Nangipawhayugwana Sasan Nasa'it

(Lukas 6:17-19)

²³ Kinagka'ay Hesus nan ailiili ad Galili gway nansuyus sija sasan sinagogacha. Impaakamuna nan Whayuguay Chamag gway mipangkop san mangituyajan Apudyus sasan takuna. Kun inaanna chanan na'aya'ayasiyay sa'it ja li'li'naon

chanan taku. ²⁴ Kun nanchinamag nan mipangkop an Hesus san losanay ilid Siria. Kun iyoycha an sija nan losanay nasa'it, chanan maliglikatan san losanay ayasin nan sa'it ja li'li'naon, chanan nilno' nan chimunju, chanan na'or'orchas ancha chanan napalalais. Kun impawhayun Hesus chicha. ²⁵ Kun nitunud an sija nan chachama takuway nerpud Galili, Decapolis, Jerusalem, uchumay ili ad Judea ja san chomang nan gwanggwangay Jordan.

5

Chanan Taku Gway Piyan Nan Whijagna (Lukas 6:20-23)

¹ Inilan kun Hesus nan angsanay taku ummoy san whilig kun tummu'chu kun ummoy chanan pasuyutna an sija. ² Kun sinuyuwana chicha gway manggwana,

³ “Piyan chanan takuway sija ekay ahus as panu'choncha as Apudyus tan mitapicha sasan takuway ituyajan Apudyus.

⁴ Piyan chanan takuway mansasanga kapu san whersu tan liwligwaon Apudyus chicha.*

⁵ Piyan chanan takuway achicha kun mantayo' san ugwachaay ayobhongan

* 5:4 5:4 Mawhasa san Isaias 61:2-3.

- tan ila'suncha nan luta.†
- 6 Piyan chanan takuway amod nan mamayuchaay manggwa san whayugwon Apudyus gway amachas mawhiwhittil ja mauuwaw tan mapno'cha.
- 7 Piyan chanan takuway mangachaku tan achakugwan Apudyus chicha.
- 8 Piyan chanan takuway por'as nan somsono'cha tan ilancho as Apudyus.
- 9 Piyan chanan takuway mallilintog tan maagwakancha as anana' Apudyus.
- 10 Piyan chanan takuway mapalpalikatan kapu san manggwaancha san whayugwon Apudyus tan mitapicha sasan takuway ituyajan Apudyus.
- 11 “Piyan aju nu pawhainan cha'aju sasan taku, palpalikatan cha'aju ja iwhakacha nan losanay ayasin nan lagwingay mihursu an cha'aju gway tuli kapu an sa'on. 12 Tan amasna nan namalpalikatancho sasan profeta gway ummuna an cha'aju. Sija nan lumagsa' ajus amod tan cha'or nan makanabju ad langit.”

*Mijagwat Chanan Pasuyut Hesus San Asin
(Mer'us 9:50; Lukas 14:34-35)*

† 5:5 5:5 “Ila'suncha nan luta,” miwhilang nannaja as osa agwat gway nan pijaona anan pawhayugwon Apudyus nan whijag chanan takuna wha'on kus ahus nan mipangkop san mama'ila san longag gwon mipangkop ahos san achi kun maila malluki san sana chimpu ingkana san umali erkaw. Mawhasa hos san Mateo 19:28-29; 25:34.

¹³ Intuyuy kun Hesus gway mansuyu anana, “Mijisu aju san asin gway maserpun chanan taku sanna luhung. Gwon nu ma'aan nan tamtamna ininona ma misubli nan tamtamna? Nangngachan maid kun kutu'na ad niwhallu ad chinamchampit chanan taku.

¹⁴ “Mijisu aju san silaw gway mamadcha san somsono' chanan taku san luhung. Sa'ad nan cha'or iliyay agwad san tu'tu' nan whilig wha'on kus milingob. ¹⁵ Maid kuhos takus mangngotog san silaw ad tinangwhana san timba gwon igkana san mipatangana ad pinadchaana nan losanay taku san hoyoy. ¹⁶ Isuna hosay mawhijag ajuway maid mitatayu an cha'aju tot ilanchnan whayuway o'oonju ad inchaychajawchas Apudyus gway Amaju gway agwad ad langit.

Nan Sussuyu Mipangkop San Lintog Moses

¹⁷ “Achiju somsom'onay ummaliya' ta lu'aja' nan lintog Moses ja nan sussuyun chanan profeta. Wha'on kus ummaliya' ta lu'aja' chana gwon ummaliya' ta ipaagwat'u ja ipatungper' chana. ¹⁸ Tuttuwa iwhaka' an cha'aju gway ingkana san mumaid nan langit ja luta, maid kun uyay osas lista gwinnu awha'ijutanay ukit as ma'aan san lintog ingkanas ma'gwa losan nan pangkop Apudyus. ¹⁹ Sija nan nu ngachan nan mallabsing san osa sasan japaw gway whilin san lintog Apudyus ja isuyuna san uchumay labsingoncha, miwhilang as sija as awhawhaan sasan takuway ituyajan Apudyus. Gwon nu ngachan nan mangi'gwa san lintog ja isuyuna san uchum tot ooncha hos, miwhilang as sija as napatog

sasan takuway ituyajan Apudyus. ²⁰ Iwhaka' an cha'ajuway achi aju kun mitapi sasan takuway ituyajan Apudyus nu wha'on aju kus nalinlintog sasan Pariseo ja chanan mangaagkammu san lintog."

*Nan Sussuyun Hesus Mipangkop San Lingu
(Lukas 12:57-59)*

²¹ Intuyuy Hesus gway manggwana, "Chingngorju gway niwhaka sasan nerpugwan ta'u san agwi gway anana, 'Achi'a pumatoy. Nu ngachan nan pumatoy mayodchonganay mau'um.' ²² Gwon iwhaka' an cha'aju gway nu ngachan nan malingu san huyunna, na'awhersu ja lobhongnaay mau'um. Nu ngachan nan manggwana san huyunnaon, 'Maid kun akammum,' na'awhersu ja lobhongnaay mau'um sasan papangat nan Hudyu. Ad nan manggwana san huyunnaon, 'Katkatung'a,' na'awhersu ja lobhongnaay umoy san apuy ad ingwhilnu. ²³ Sija nan nu ijoynu nan chatunnu an Apudyus san chachattunan ja somsom'omay agwad isil nan huyunnu an si'a, ²⁴ taynam nan chatunnu san sangun nan chachattunan ad umuna janay i'a aapat nan huyunnu ta mansubli nan manghubuyunanju ad asimot umoy igka nan chatunnu.

²⁵ "Nu agwad mangijoy an si'a san chachaluman tot ichayum cha'a, kanasom gway ma'alinnisut an sija san agwachanju san chayan. Tan sa'ad nu achi'a ichayum cha'a san manguu'um ad sa'ad nan manguu'um ipawhijang

cha'a san pulis ad impisu' cha'a san whawhal-luchan. ²⁶ Tuttuwa iwhaka' an si'a gway achi'a kun lumallagwa ad aschi ingkanas ijahusnu aminon iwhajad nan pila'nu.

Nan Sussuyun Hesus Mipangkop San Ma'assuy San Wha'on Kus Asagwa

(Mateo 18:8-9; Mer'us 9:43-47)

²⁷ “Chingngorju nan niwhaka san agwi gway anana, ‘Achi'a ma'assuy san wha'on kus asagwam.’ ²⁸ Gwon iwhaka' an cha'ajuway nu ngachan nan laya'i mangila san osa huwhai gway sa'ad san somsono'na whayugwona ibog as sija, naahus ma'awhersu san somsono'na san whersun nan mangibog an sija. ²⁹ Ad sa'ad nu chigwananay atam nan kapun nan ma'awhasuyam, u'atom ad ingwhallum. Unayna ekay ma'aan nan osa san pertin nan longagnu nu nan mitoper nan losanay longagnu ad ingwhilnu. ³⁰ Ad nu chigwananay imam nan kapun nan ma'awhasuyam, kumpuyam ad ingwhallum. Unayna ekay maid nan osa imam nu nan umoy nan losanay longagnu ad ingwhilnu.”

Nan Sussuyun Hesus Mipangkop San Ichang

(Mateo 19:3-12; Mer'us 10:2-12; Lukas 16:18)

³¹ “Niwhaka ahos san agwi gway anana, ‘Nu ngachan nan laya'i gway mangichang san asagwana, maserpu atchona an sija nan impapilna gway mangichangana an sija.’‡ ³² Gwon iwhaka' an cha'ajuway nu ngachan nan laya'iyay mangichang san asagwana maya'sig nu na'assuy

‡ 5:31 5:31 Deuteronomio 24:1.

san uchumay laya'i, sija nan nangkapu as mal-laya'iyana nu mangasagwa asin. Ad nu ngachan nan laya'iyay mangasagwa san huwhaiyay naichangan miwhilang as sija as namuwhai."

*Nan Sussuyun Hesus Mipangkop San Sapata
(Santiago 5:12)*

³³ "Chingngorju hosay niwhaka sasan taku san agwi gway anana, 'Achim labsingon nan lausnu ingwhaka gwon oom nan lausnu ingwhaka an Apudyus gway oom.' § ³⁴ Gwon iwhaka' an cha'ajuway achi aju mansapsapata. Achi aju mansapata ad langit tan sija nan mantukagwan Apudyus. ³⁵ Gwinnu achi aju mansapata san luta tan sija nan mipapattangan nan i'ina gwinnu achi aju mansapata san Jerusalem tan sija nan ilin nan napatokay Ali. ³⁶ Gwinnu achim isapata gway manggwana, 'Matoja,' tan uyay osa sasan huu'nu achim pun lobhongay paputa'on gwinnu pangititon. ³⁷ Gwon iwhakam ekay 'Oon,' nu oon gwinnu 'Wha'on,' nu wha'on. Nu ngachan sinat nan ijutupju sannaja merpu an Satanas."

*Nan Sussuyun Hesus Mipangkop San Whayus
(Lukas 6:29-30)*

³⁸ "Chingngorju nan niwhaka san agwi gway anana, 'Nu agwad mangano"a san osa atam maserpu ano"om ahos nan osa atana. Nu agwad mangano"a san whawham maserpu ano"om ahos nan whawhana.'* ³⁹ Gwon iwhaka' an cha'ajuway achi aju humayus san takuway

§ 5:33 5:33 Mawhasa san Numero 30:2. * 5:38 5:38 Mawhasa san Exodo 21:24; Levitico 24:20; Deuteronomio 19:21.

manggwa san lagwing an cha'aju. Nu agwad mallipa' san machigwananay apingnu itajam ahos nan whisa'. ⁴⁰ Ad sa'ad nu agwad mangichayum an si'a ta ayana nan silupnu, atchom kahos itapi nan kotap nan silupnu. ⁴¹ Nu agwad surchachus mangipapilit mangipadon san ochonna an si'a san achaju ituyuyunus mamidgwa nan aachajuna. ⁴² Nu agwad man'ochaw an si'a atcham ja nu agwad manghuyud an si'a pahuyucham."

*Nan Sussuyun Hesus Mipangkop San Mangipatokan San Ahursu
(Lukas 6:27-28, 32-36)*

⁴³ "Chingngorju nan apapat san agwiyyay anana, 'Ipatognu nan asintatakum gwon kuyaom nan ahursum.'† ⁴⁴ Gwon nan iwhaka' an cha'aju san sana ipatogju chanan ahursuju ja ilugwayuwanju chanan mamalpalikat an cha'aju. ⁴⁵ Nu oonju chi cha'aju nan kadto'ay anana' Apudyus gway Amajud langit. Tan manisugwona initan chanan lagwing nan oona ja chanan whyu nan oona taku ja manisugwona hos uchanan chanan manggwa san ustus ja uyay chanan manggwa san wha'on kus ustus. ⁴⁶ Tan nu sija ekay ipatogju nan mangipatog an cha'aju ngachamma makanabju an Apudyus? Uyay chanan manchachakup san hugwis amaschi kahos nan o'ooncha. ⁴⁷ Ad nu sija ekay kingaanju chanan huyunju ngachamma ummayasiyanju san uchum? Tan amasnat kahos nan o'oon chanan wha'on kus Hudyu! ⁴⁸ Sija nan maserpu

† 5:43 5:43 Mawhasa san Levitico 19:18.

maid man'uyanganju as isun Amajud langit gway maid kun man'uyangana.”

6

Nan Mipangkop San Mampalimus

¹ Intuyuy Hesus gway nansuyu kun anana, “Ilanju pay ta wha'on ku sasan taku nan mangila an cha'aju ja mangichajaw an cha'aju san mangwaanju san ustu. Tan nu amasnat nan oonju maid kun atchon Amajud langit an cha'aju.

² “Sija nan nu agwad iwhachangju san wha'sigwot achiju iwhakawhaka gway isun nan o'oon chanan taku gway an'annancha mampawhayu san chayo' nan sinagoga ja san aerseersa. Amasna nan o'ooncha tot chajagwon chanan taku chicha. Akammuju, nan inatuttugwaana, naahuscha ayan nan michajagwancha. ³ Gwon nu humachang aju san wha'sigwot achiju ipaakammus uchum uyay nan apatkanay huyunnu ⁴ tot achi maakammugwan nan inatodnu. Ad as Amam ad langit gway nangila san inggwam nan mangatod an si'a san kanahom.

Nan Mipangkop San Mallugwayuwan Ja Mal-laan

⁵ “Ad nu mallugwayu aju achiju oon nan isun nan o'oon chanan an'annancha mampawhayu tan whayugwoncha mallugwayu san sinagoga ja san whayangna chayan tot ilan chanan taku chicha. Nan inatuttugwaana naahuscha ayan nan kanahoncha. ⁶ Gwon sa'ad as si'a nu mallugwayu'a lumno" a san ugwertu ad inongwham ja nallugwayu'a an Apudyus gway Amam gway

achi kun maila. Ad as Amam gway sija nan mangiila san achi kun maila nan mangatod an si'a san kanahom.

⁷ “Ad sa'ad nu mallugwayu aju achiju anganon nan maid kutu'naay apapat gway isun nan o'oon chanan wha'on kus Hudyuway achi mangakammu an Apudyus tan anancha kunnu sachi nan mangngoyan Apudyus san lugwayucha nan angnan ekay whayangnaay iwhakacha. ⁸ Achiju agwatan chicha tan uyay san chaanju chumagwatan an sija aagkammun Amaju nu ngachan nan maserpuju. ⁹ Sija nan amasna nan oonju mallugwayu:

‘Amami gway agwad ad langit
machaychajaw nan ngachannu.

¹⁰ Umali nan Mantuyajam.

Ma'gwa nan whayugwom ad asna luta
as isunad langit.

¹¹ Atchan cha'ami as anonmi san sana erkaw.

¹² Ad ligwatam chanan whersumi
as isun nan malligwatanmi sasan whersun
chanan na'awhersu an cha'ami.

¹³ Achi cha'ami ituyung san masulisukanmi jon
iligtas cha'ami san lagwingay o'oon Satanas.'

¹⁴ “Tan nu ligwatanju nan whersun chanan
na'awhersu an cha'aju ligwatan ahos Amajud
langit nan whersuju. ¹⁵ Gwon nu achiju ligwatan
nan whersucha achin kuhos Amaju ligwatan nan
whersuju.

Nan Mipangkop San Mallaunan

¹⁶ “Nu mallaun aju kapu an Apudyus achi aju amas mansasanga gway isun chanan takuway an'annancha mampawhayu tan an'annancha

mansasanga tot mailan chanan takuway nal-launcha. Akammuju, nan inatuttugwaana, naahuscha ayan nan makanabcha. ¹⁷ Gwon sa'ad as si'a nu mallaun'a kapu an Apudyus mancher-rup'a ja mansagkay'a ¹⁸ tot achin chanan taku maakammugwanay nallaun'a. Gwon ahus ekas Amaju gway achi maila as mangakammu. Ad as Amaju gway mangiila san inggwam nan mangatod an si'a san makanabnu.

*Nan Whina'ngang Ad Langit
(Lukas 12:33-34)*

¹⁹ "Achi aju mansonson as whina'ngangu sanna luta tan nan whina'ngang sanna luta tangkaan nan la'oy ja lati ancha lon'on chanan manaa'aw ad ina'awcha. ²⁰ Mansonson ajuwot as whina'ngangjud langit tan ad aschi achin kunan la'oy tangkaan ja achi kun mallati ancha achin kunan manaa'aw lon'on ja a'agwon. ²¹ Tan nu agwan nan agwachsen nan whina'ngangu sachi hos nan agwachsen nan somsono'nu.

*Sa'ad Nan Ata Mansilwhi As Silaw Nan Longag
(Lukas 11:34-36)*

²² "Sa'ad ahos nan ata isun chi silaw nan longag gway mangatod as lobhong gway mangila san losan. Sa'ad nu whawhalluwan nan atam isun chi napadchaan nan somsono'nu ad naakammugwam losan nan whayugwon Apudyus gway ipaakammu an si'a. ²³ Gwon nu lagwing nan mantollongam achim pun maila nan losan. Isun chi manghulingot nan somsono'nu gway maid kun akammum san ustu. Sija nan, nan mansilwhi as silawnu nu maid

atchonas padcha kadto'ay manghulingot nan asasaadnu.

Achi Kun Mawhalinay Mangkisanom Mansilwhiyan As Apudyus Ja Nan Whina'nang
(Lukas 16:13; 12:22-31)

²⁴ “Maid kun osas taku as chugwa nan amu as isilwhiyana. Tan kuyaona nan osa ad impatogna nan osa. Ipatatinaay mansilwhi san osa ad nilagwingna nan osa. Wha'on kus mawhalinay mangkisanju nan Apudyus ja nan whina'nang mansilwhiyan.

Mantayo'ta An Apudyus Gway Achita Machanakan
(Lukas 12:22-31)

²⁵ “Sija nan iwhaka' an cha'ajuway achi aju machanakan san iwhijagju nu ngachan nan anonju ja inumonju gwinnu isilupju. Tan jo'o sija napatog nan ma'an san whijag ja luput san longag? ²⁶ Ilanju chanan mammanu', achicha kun mammuya gwinnu manani gwinnu manterpon as anoncha san ayang. Ta'on nu amaschi pa'apa'anan Amajud langit chicha. Jo'o achi aju napatpatog sasan mammanu'? ²⁷ Aychuuda'ay nu agwad mangipaanchu san whijagna uyay a'it kapu san machanchanakana!

²⁸ “Ka aju machanakan san silup? Ilanju chanan tabwha' gway maag ekay chuma'orcha'or san whibilig. Achicha kun manunger manterwasu ja manahor. ²⁹ Gwon iwhaka' an cha'ajuway uyay as Ali Solomon san losanay whina'nangna, maid kun silupnas isun nan ina'erjad nan osa sannachaja tabwha'. ³⁰ Nu

ipawhayun Apudyus chanan hokaw san tayun gway mawhiwhijag a' awniyanna ja whikat ad niwhallu maskob, kanuya ajuman as achina silupan? Whawhang ekay pammatiju!

³¹ “Ad sija nan achiju som'osom'on ana'ananon, ‘Ngachamman ekay anonmischiancha inumonmi gwinnu isilupmi?’

³² Annachaja nan anaanapon chanan takuway achi mangakammu an Apudyus. Aagkammun Amajud langit gway maserpuju losan chana.

³³ Sijaot sosom'onju nan Mantuyajan Apudyus ja oonju nan pa'gwana an cha'aju ad inatodna hos nan losanay maserpuju. ³⁴ Sija nan achi aju machanakan san mipangkop san maserpuju san umaliyay erkaw tan asita hos ekay chi somsom'on san umaliyay erkaw. Umanay as somsom'on nan oon san osa erkaw.”

7

Nan Sussuyu Mipangkop San Mangu'uman San Uchum (Lukas 6:37-42)

¹ “Achi aju mangu'um san uchum ta achi cha'aju ahos u'umon an Apudyus. ² Tan nu ngachan nan ininonjuway nangu'um san huyunju sachi hos nan oon Apudyus gway mangu'um an cha'aju. Ad nu ngachan nan kisong nan i'amanjuway mangisong san huyunju sachi hos nan mangisong Apudyus an cha'aju. ³ Kammoot sija iillan nan a'itay whersun nan huyunnu ja achim sija ilan nan cha'or whersum? Isun nan mangiillam san a"iyutay huyaw san atan nan huyunnu gwon achim pun ilan nan

amod cha'orray huyaw san atam. ⁴ Ininomma manggwana san huyunnuwon, 'Chota aano' nan huyawnu nu agwad amod cha'or as huyawnu?' ⁵ Si'aay an'annam mampawhayu san longagnu, aanom janay umuna nan amod cha'or huyawnu tot chata' nan mangilamay mangaan san huyaw nan huyunnu.

⁶ "Ad achiju hos ipapilit isuyu nan ukud Apudyus sasan takuway iwhilangcha nan ukudna as maid kun patogna. Na mijalikana, nu atchonju san umtowhay asu nan napatog otwhan cha'aju ahos. Ad nu itoperju sasan hoyo' nan a'erjad gway ongongju gway ma'gwaniyon perlas igwalischa kammakamma'on.

Nan Mipangkop San Lugwayu
(Lukas 11:9-13)

⁷ "Man'ochaw aju an Apudyus ad inatchan cha'aju. Anaponju an sija nu ngachan nan anaponju ad inchasanju. Man'ab'ab aju an sija ad inigkatna cha'aju. ⁸ Tan gwaschi osa man'ochaw maatchan. Na mananap ochasana anapona ja nu ngachan nan man'ab'ab miigkat nan onob an sija. ⁹ Ngachanna an cha'ajuway ama nan man'ochaw ad nan ana'na as tinapajon sija atchona whatu? ¹⁰ Gwinnu man'ochaw ad ahos as i'anon sija atchona uyog? ¹¹ Anna pat cha'ajuway lagwingay takuwot akammuju mangatod as whayu san anana'ju. Kanuyamas Amajud langit as achi mangatod as whayu sasan man'ochaw an sija. ¹² Sija nan oonju san asintatakuju nan whayugwonjuway ooncha an cha'aju tan sijana nan mungimung nan lintog

Moses ja nan sussuyun chanan profeta san agwi.”

Nan Chayan Gway Umoy San Mantuyajan Apudyus

(Lukas 13:24)

¹³ Gwot asin as Hesus nangijagwat gway mangwana, “Mangoy aju san wha"iyutay sagwang gway umoy san Mantuyajan Apudyus tan ergwa nan sagwang ja ergwa nan chayan gway umoy san misiyanan an Apudyus as ingkaingkana. Ad angnan nan mangoy san sachiya sagwang.

¹⁴ Gwon wha"iyut nan sagwang ja asisikab nan chayan gway umoy san ma'awhijakan an Apudyus as ingkaingkana. Ad aa"itan ekay ma'a'chas sina.

Nan Mipangkop Sasan Wha'wha"onay Profeta
(Lukas 6:45)

¹⁵ “Ammanju ilan chanan wha'wha"onay profeta. Umalicha an cha'aju gway amas kernero nan ilachaay amu. Gwon nan inatuttugwaana isucha nan atapay asu umtob. ¹⁶ Kapu san o'ooncha maakammugwanju chicha. Jo'o mahuyasan nan hokas nan ubas san chawchagwor gwinnu igos san sassait. ¹⁷ Gwaschi wayuway aju wayu nan ibkasna gwon nan lagwingay aju lagwing nan ibkasna. ¹⁸ Achi kun mawhalinay mangkas as lagwing nan wayuway aju ja achi kuhos mawhalinay mangkas as wayu nan lagwingay aju. ¹⁹ Losanay aju gway achi mangkas as wayu masipur ad naskob.

²⁰ Ad isuna hosay maakammugwanju chanan wha'wha"onay profeta kapu san o'ooncha.”

Chanan Wha'on Kus Tuttuwaay Namati

²¹ Intuyuy Hesus gway manggwana, “Wha'on kus losan chanan manggwana an sa'onon, ‘Apu, Apu,’ mawhalinay mitapi san Mantuyajan Apudyus jon ahus as mitapi chanan manggwa san whayugwon Ama gway agwad ad langit. ²² San erkaw gway mangu'uman Apudyus angan chanan manggwana an sa'onon, ‘Apu, Apu! Jo'o achimi impaakammu nan ukudnu kapu san ayobhongam ja jo'o achi ami namperjaw sasan chimunju kapu san ayobhongam ancha jo'o achi ami nanggwa sasan mataakan kapu san ayobhongam.’ ²³ Ad iwhaka' an chicha gway manggwana, ‘Maid kun agakammu' an cha'aju! Umachaju aju an sa'on, cha'ajuway manggwamanggwa san lagwing.’

Nan Agwat Mipangkop San Chugwa Taku Mangkakaob San Hoyoy

(Lukas 6:46-49)

²⁴ “Sija nan nu ngachan nan mangngor sasan ukud'u ja oona mijisu san nasilib gway taku gway san nanggwaana san hoyoyna insaadna nan tu'udna san whatu. ²⁵ Ummuchan kun nanina'or nan gwanggwang kun nanungnin as pigsa gwot inano'ana nan sachi hoyoy gwot achi kun natugwad tan nisaad nan tu'udna san whatu. ²⁶ Gwon nan manchochongngor san iwhagwhaka' ja achina patiyon mijisu san osa taku gway katkatung nan somsono'na gway nangisaad san hoyoyna san kakallis. ²⁷ Ummuchan kun nanina'or nan gwanggwang kun nanungnin as pigsa gwot nachapyut nan

sachi hoyoy kun natugwad gwot amod nan nigwa"iyana."

²⁸ Napping kun Hesus iwhaka chana, nataag nan angsanay taku san insussuyuna ²⁹ tan nan-suyuway anna nan ayobhongana gway wha'on kus isun chanan mangaagkammu san Lintog.

8

Nan Nangipawhayugwan Hesus San Osa Layayiyay Naleprosi

(Mer'us 1:40-45; Lukas 5:12-16)

¹ Sa'ad san nanoskan Hesus gway nerpu san whilig nitunud chanan amochay taku an sija.

² Ad sa'ad nan osa layayiyay naleprosi um-machayug ku an Hesus nampalintumong san sanguna kun anana, "Apu, nu whayugwomay pawhayugwon sa'on akammu'ay lobhongnu."

³ Kun inognan Hesus chay laya'i kun anana, "Whayugwo', humayu'a!" Kun nawhanayu chay laya'i san leprosina.

⁴ Kun anan Hesus an sija, "Achim pay iwthag-whaka na san uchum gwon i'a manchachawwos mampaila san pachi ta ilana gway hummayu'a. Manchatun'a nu ngachan nan nisuyu san lintog gway inatod Apudyus an Moses as mangakam-mugwan chanan taku gway hummayu'a."

Nan Nangipawhayugwan Hesus San Mudchachun Nan Apitan Nan Surchachun Nan iRoma

(Lukas 7:1-10; Juan 4:43-53)

⁵ Hummu'nag kus Hesus ad Capernaum um-machayug an sija nan osaay apitan chanan surchachun nan Roma kun nampa'pa"aasi an sija

⁶ gway manggwana, “Apu, sa'ad nan mudchachu' niwhawhannat ad ugwami gway napalalais, maliglikatan as amod.”

⁷ Kun anan Hesus, “Umali' pawhayugwon as sija.”

⁸ Gwon anan chay apitan, “Apu, achiya' kun miwhilang gway mangajag an si'a san hoyoy'u. Iwhakam ekay ad hummayu nan mudchachu'.

⁹ Tan sa'ad ahos as sa'on agwacha' san tuyay nan nangatngatu an sa'on ad anna ahos nan ituyaja'ay susurchachu'. Ana' ad san osaon, 'Tad aschi,' ummoy, ana' ad san uchumon, 'Gwaynu,' ummali. Ad ana' ad san mudchachu'on, 'Oom nannaja,' inggwana.”

¹⁰ Chingngorn kun Hesus chi nataag as sija kun anana sasan takuway nitunud an sija, “Tuttuwa iwhaka' an cha'ajuway maid kun osa as ini'ila' as amasna nan pammatina sasan iJIsrael.

¹¹ Iwhaka' an cha'aju gway angan chanan wha'on kus Hudyu gway merpu san hu'nakon nan init ja merpu san si'uton nan init ad na'atu'chucha san oo"anan gway ma'a'an ancha Abraham, Isaac ja Jacob san Mantuyajan Apudyus ad langit. ¹² Gwon angan chanan Hudyu gway mitapi otjan san Mantuyajan Apudyus nan miwhallu san lasin nan ingwhilnu gway amod nan hulingotna. Ad ad aschi, asi-jiiwhilcha ja asingangayotngot nan whawhacha san likatcha.”

¹³ Kun anan Hesus san apitan, “Cho lumajaw'a, ma'gwa an si'a nan sanatay pinatim.” Kun hummayu nan mudchachun chay apitan san sachi hos eka uyas.

Nan Nangipawhayugwan Hesus San Angsanay Taku

(Mer'us 1:29-34; Lukas 4:38-41)

¹⁴ Ummoy kus Hesus san hoyoy Pedro inilana nan atukangan Pedro huwhai gway inuumhog gway naangod. ¹⁵ Kun inognan Hesus nan imana gwot na'aan nan atungna kun hummangonot pina'anana as Hesus.

¹⁶ Anna ku mumaschom iyoy chanan taku an Hesus nan angsanay nilno' nan chimunju. Kun pinerjawna chanan chimunju san hosgwayna ekay ad sa'ad nan losanay nasa'it impawhayuna.

¹⁷ Inggwana na tot tumuttuwa chay ingwhakan profeta Isaias gway anana, "Inaanna chanan sa'it ta'u ja impawhayuna chita'u."*

Nan Likat San Mitunuchan An Hesus
(Lukas 9:57-62)

¹⁸ San namingsan inilan ad Hesus nan amochay taku gway namaligwonggwong an sija, ingwhakana sasan pasuyutna gway manggwana, "Inta'u chumormang."

¹⁹ Gwon chaancha kun umoy ummachayug nan osa mangaagkammu san lintog kun anana an sija "Mistuyu, mitunucha' an si'a uyay nu ngachan nan ajam."

²⁰ Kun summungwhat as Hesus gway manggwana, "Sa'ad chanan mutit anna nan luhucha ja sa'ad chanan mammanu' anna nan ubhucha gwon as sa'on gway Ana' nan Taku, maid kun hoyoy'u as masuyupa'."

* **8:17** 8:17 Mawhasa san Isaias 3:4

²¹ Ad sa'ad nan osa sasan pasuyutna anana an sija, "Apu, ijujamay iya' jan ilhon as ama."

²² Gwon anan Hesus an sija, "Mitunud'a an sa'on ad nangamung chanan maid ku pammaticha gway anigcha natoy gway mangilhon san isucha natoy."

Nan Nangipakin'an Hesus San Whali

(Mer'us 4:35-41; Lukas 8:22-25)

²³ Gwot namang'a kus Hesus nihuyog chanan pasuyutna. ²⁴ Ad sa'ad san mamawhang'aancha maag ekay nawhanu'nag nan amod na pigsanaay whali kun choo ekay matabunan nan whang'a sasan tapiya' gwon nanassuy ekay as Hesus. ²⁵ Ummachayugcha kun an sija whinangonchaay manggwana, "Apu, humachang'a! Anna malinong ta'u!"

²⁶ Kun anan Hesus an chicha, "Ka'aju umogjat, cha'ajuway whawhang nan pammatina? Hummangon kun pinakino'na nan tungnin ja tapiya' kun kummino' nan tungnin ja tapiya' gwot ummino' nan whaywhay."

²⁷ Kun nataagcha gway manggwana, "Ngachamma atakun nina tuwa? Uyay nan tungnin ja tapiya' pakin'ona achon nakakino'!"

Nan Namerjagwan Hesus Sasan Chimunju San Chugwa Taku

(Mer'us 5:1-20; Lukas 8:26-39)

²⁸ Hummu'nag kus Hesus san chomang nan whaywhay san ilin chanan iGerasa, inahot chanan chugwa laya'iyay lumagwa san lijan-gay loyobhonan gway nilno' chanan chimunju. A'oogjatchas amod sija nan maid kun lumaus

san sachiyay chayan. ²⁹ Kun inip'awchaay manggwana an Hesus, "Achim whijangan cha'ami, si'aay Ana' Apudyus. Achim cha'ami palikatan san chaanan nan chimpuna."

³⁰ Kun iningkaw chanan angsanay hoyo' san achani san sachi agwachanchaay asijaayab.

³¹ Kun nampa'pa"aasi chachay chimunju an si-jaay manggwana, "Nu perjagwom cha'ami, ipooy cha'ami sanchichaja angsanay hoyo'."

³² Kun anan Hesus, "T'aju!" Lummagwacha kun ummoycha sasay hoyo'. Kun asitotodcha' losan chachay hoyo'ay ummoy nanotchag san chopyas gway nantubungcha san whaywhay kun nalinongcha. ³³ Gwot sa'ad chachay mamapa'an sasay hoyo' ummagwidcha kun ummoycha kusan hobyoy, impachamagcha nan losanay na'gwa sasay hoyo' ja sasay chugwa laya'iyay nilno' chanan chimunju. ³⁴ Gwot losanay umili ummoycha inahot as Hesus. Inilacha kus sija nampa'pa"aasicha gway lumajaw as sija san ilicha.

9

Nan Nangipawhayugwan Hesus San Napalalais Gway Laya'i

(Mer'us 2:1-12; Lukas 5:17-26)

¹ Namang'a kus Hesus chummormang san whaywhay kun ummoy san ilina. ² Kun iningkaw chanan taku nangijoy an sija san napalalaisay laya'i gway inuumhog san oogkana. Inilan ad Hesus nan pammaticha anana san napalalais, "Papigsaom nan somsomo'nu sunud. Niligwata' chanan whersum."

³ Ad sa'ad chanan uchumay mangaagkammu san lintog anancha san somso'mo'cha, "Sa'ad nan osaanna taku manapapat as maamamangan Apudyus gway ijisuna nan longagna an Apudyus."

⁴ Gwon akammun Hesus nan somso'mo'cha kun anana, "Ka'aju manomsomo' as lagwing?"
⁵ Ngachan nan lanuy as iwhaka, 'Niligwata' chanan whersum,' gwinnu 'Humangon'a ad nanadchayan'a?'
⁶ Ta maakammugwanjuway sa'ad as sa'on gway Ana' nan Taku anna nan ayobhonga'ay malligwat san whersu ad asna luta, ilanju nanna oo'."

Sija nan anana say napalalais, "Humangon'a, ayam nan inogkam ad lummajaw'a ad ugwaju!"
⁷ Hummangon kun chay napalalais lummajaw ad ugwacha.
⁸ Inilan ku chanan taku nan sachi ummogjatcha kun chinajawchas Apudyus gway nangatod san amaschi ayobhongan sasan taku.

*Nan Nangajakan Hesus An Mateo
 (Mer'us 2:13-17; Lukas 5:27-32)*

⁹ Lummajaw kus Hesus ad aschi inilana nan osa laya'iyay tummutu'chu san sisingngilan san hugwis gway mangngachan Mateo. Kun anan Hesus an sija, "Tunuchona'." Lummigawat kus sija nitunud an Hesus.

¹⁰ Namingsan ad ummoy cha Hesus san hoyoy Mateo. Ad sa'ad san mangamanganan cha Hesus ummoy na'a'an an chicha nan angsanay manchachakup san hugwis ja chanan humer-suwhersu.
¹¹ Inilan ku chanan Pariseo na sachi anancha sasan pasuyut Hesus, "Ka ma'a'an nan

mistuyuju sasan manchachakup san hugwis ja sasan humersuwthersu?"

¹² Chingngorn kun Hesus chi iyagwatnaay nanungwhat an chicha gway manggwana, "Sa'ad nan takuway maid sa'itna wha'on kus maserpuna nan manaakas. Sija manserpu san manaakas chanan nasa'it. ¹³ Sijaot achayonju nan pijaona anan nan Ukud Apudyus gway anana, 'Sija whayugwo' nan achakugwanju nan asintatakuj, wha'on kusan mangichatunanju san ajam.* Tan wha'on kus sija ummaliya' nan manajaka' sasan whayuway taku, sija ajaka' chanan humersuwthersu."

*Nan Mipangkop San Mallaunan
(Mer'us 2:18-20; Lukas 5:33-35)*

¹⁴ Gwot ummoy ummachayug an sija chanan pasuyut Juan gway manggwana, "Kamas cha'ami ja chanan Pariseo nadnachi mallaun kunja kamma chanan pasuyutnu achi oon?"

¹⁵ Kun summungwhat as Hesus gway manggwanaay nangijagwat, "Jo'o mansimo' chanan ma'abyay nu agwad an chicha nan laya'iyay mangibyay. Ayawniyot humu'nag nan chimpuway milajaw an chicha nan laya'iyay mangibyay ad asichaot mallaun."

¹⁶ Kun intuyuy Hesus iyagwat gway manggwana, "Maid kun mangiter'up san a"opgwa luput san chachaanay silup, tan akusuton nan a"opgwa niter'up nan niter'upana ad ummamamod nan whis'in nan nichaitana gway chachaanay luput. ¹⁷ Ad sa'ad ahos nan whilung achita kun igka san

* **9:13** 9:13 Mawhasa san Hosea 6:6

chachaanay mangiigkaanay kadchang tan sa'ad nu amaschi nan ma'gwa awni ad hota'on nan whilung nan chachaanay kadchang ad niwhallu nan whilung. Igkaot san a"opgwa kadchang ta manisu nan mawhajakancha."

Nan Nangipawhayugwan Hesus San Osa Huwhai Ja Nanakuwana San Ana'ay Huwhai (Mer'us 5:21-43; Lukas 8:40-56)

¹⁸ Sa'ad san mangiwhagawhaganasna an chicha hummu'nag nan osaay pangat nan Hudyu gway nampa'yob san sangun Hesus gway manggwana, "Sa'ad nan ana'u huwhai a"ootoy. Gwon umalim ipatay nan imam an sija ad nataku." ¹⁹ Summi'ad kus Hesus nitunud an sija kun na'ooy ahos chanan pasuyutna.

²⁰ Sachi ad sa'ad nan osa huwhai nanchaya as nasagwayan as chugwa tagwon, ummachayug kusan ochog Hesus sinakidna nan pagpag nan lagkoyloy gway silup Hesus. ²¹ Tan anana san somsono'na, "Uyay otjan ekay sakicho' nan lagkoyloy gway silup Hesus, humayuwa'."

²² Nantulili kus Hesus gwot inilana chay huwhai, inammana anan, "Papigsaom nan somsono'nu, kapu san pammatim hummayu'a." Kun nawhanayu chay huwhai.

²³ Hummu'nag kus Hesus san hoyoy chay pangat nan Hudyu gwot inilana chanan manutungali ancha chanan takuway sumitong, ²⁴ anana, "Lumagwa aju. Achi kun natoy nan ana'ay huwhai, nassuy ekas sija." Kun inamamangchas sija. ²⁵ Lummagwa ku chachay takuwot nilumno' as Hesus inognana nan iman chay ana' kun

nataku. ²⁶ Kun nanchinamag nannaja san losanay sa'upon nan sachi ili.

Nan Nangaanan Hesus San Uyap Nan Chugwa Laya'i

²⁷ Lummajaw kus Hesus ad aschi nitunud an sija nan chugwa laya'iyay na'uyap kun impa'uychaay manggwana, “Kana' Dabid, achakugwamud cha'ami!”†

²⁸ Nilumno' kus Hesus san hoyoy ummoy an sija chachay chugwa na'uyap. Kun anan Hesus an chicha, “Ad mamati ajuway lobhong'u aanon nan uyapju?”

Anancha an sija, “Oon, Apu.”

²⁹ Kun inognan Hesus nan atacha gway manggwana, “Kapu san pammatiju, ma'gwa an cha'aju.” ³⁰ Kun na'aan nan uyapcha. Gwot inamman Hesus puyungon chicha gway manggwana, “Ilanju ta maid mangakammu.”

³¹ Gwon lummajawcha kun impachamagcha nan mipangkop an sija san losanay sa'upon nan sachi ili.

Nan Nangipakingaan Hesus San Nakigki

³² Aysan ad chachay chugwa na'uyap iyoy chanan taku nan laya'i gway nakigki gway nilno' nan chimunju. ³³ Pinerjaw kun Hesus nan chimunju, kumminga chay nakigki. Kun nataag chanan amochay taku gway manggwana, “Natto, jo'o ekay agwad na'na'gwa' amasna ad Israelanna.”

† **9:27** 9:27 Sa'ad nan ananaon kana' Dabid ngachan gway ingngachan chanan Hudyu san Kristu gway uullajoncha gway kana' Ali Dabid.

³⁴ Gwon anan chanan Pariseo, “Pangat chanan chimunju nan nangatod an sija san ayobhonganay mamerjaw sasan chimunju.”

Nan Nangachakugwan Hesus Sasan Taku

³⁵ Kinagka'ay Hesus nan ailiili kun nansuyus sija sasan sinagogacha. Kun impaakammuna nan Whyuway Chamag gway mipangkop san Mantuyajan Apudyus ja impawhayuna chanan nasa'it ja inaanna nan lagwingay li'li'naoncha.

³⁶ Inilan ad Hesus chanan taku nachaku as sija an chicha tan malilihu'ancha ja maid kun takus humachang an chicha. Isucha chanan kernero gway maid mangipastur an chicha. ³⁷ Gwot iyagwatna sasan pasuyutna gway manggwana, “Tuttuwa angan chanan taku na'asakana mangawat san sussuyu gwon a'it nan mangisuyu san ukud'u. Isucha nan minuyaay nerrum gway maapit gwon a'it nan umoy manapit. ³⁸ Sija nan ilugwayuju an Apudyus gway sin'ugwa san apit ta mangiwhaun as angan as umoy mangayus sasan taku ad sinuyuwancha san ukud'u, isun nan sin'ugwa san tayun gway iwhaunna chanan umoy manapit tot chakuponcha nan apit.”

10

Nan Nangiwhaunan Hesus Sasan Nasagwayan As Chugwaay Apostolesna

(Mer'us 3:13-19; 6:7-13; Lukas 6:12-16; 9:1-6)

¹ Inajakan kun Hesus nan nasagwayan as chugwaay apostolesna, inatchana chicha as ayobhonganay mamerjaw sasan chimunju ja mangaan sasan sa'it ja lagwingay li'li'naon chanan taku.

² Annachaja nan ngachan chanan nasagwayan as chugwaay apostoles:

Umuunna ad ekas Simon (gway ma'gwaniyon Pedro)

asiyot as Andrew gway sunudna,

Santiago gway ana' Zebedeo

ja as Juan gway sunudna.

³ Asiyot cha Felipe an Bartolome,

Tomas,

Mateo gway manchachakup san hugwis,

Santiago gway ana' Alfeo

ja as Tadeo,

⁴ as Simon gway ananchaon Patriota*

ja as Judas Iscariote gway nangijiwhit an Hesus.

⁵ Sa'ad nannachaja nasagwayan as chugwa, ingwhaunna chicha gway anana nangiwhilin,

"Achi aju umoy san ilin chanan wha'on kus ijIsrael ja achi aju lumno' san ilin chanan iSamaria.

⁶ Gwon i'ajuwot sasan ijIsrael gway summiyan an Apudyus gway isucha chanan kerneroway nataya'.

⁷ San umajanju, ipaakamuju gway manggwana, 'Takangay nan Mantuyajan Apudyus.'

⁸ Ipawhayuju chanan anna sa'itna, takuwonju chanan natoy, ipawhayuju chanan naleprosi ja sa'ad chanan chimunju perjagwonju.

Maid kun whajad nan inagwatjuwanna ayobhongan. Sija nan achiju pawhajad nan iwhachangju.

⁹ Achi aju managwit as pila' - gway huyagwan, wha'yaw gwinnu hulinsi.

¹⁰ Achi aju managwit as mangigkaan

* **10:4** 10:4 Sa'ad nan pijaon nan patriota anan, mangipapati gway mangilawhan san ilina.

san ochonju san mangwahaatanju gwinnu managwit as adgwan chanan silupju gwinnu sinilasju gwinnu sur'udju. Tan nan manterwhasu lobhongna maatchan as maserpuna.

¹¹ “Ad ngachan manay ili nan hu'nakonju, mananap ajus mamayu mammangili an cha'aju ad iningkaw ajud aschi ingkanas lumajaw aju. ¹² Ad sa'ad nu mangiliyon cha'aju, kingaanju chicha ananon, 'Pawhayugwon Apudyus nan whijagju.’ ¹³ Nu amman cha'aju mangiliyon san singhoyoy ilugwayuju gway pawhayugwon Apudyus nan wherjancha. Gwon nu achi cha'aju mangiliyon whawhagwiyonju nan sachi ingwhakaju. ¹⁴ Ad nu ngachan nan achi mamangili an cha'aju gwinnu achi manchongor san iwhakaju, lumajaw aju ad †pinu'pu'anju nan chapur san i'iju san sanatay hoyoy gwinnu ili. ¹⁵ Tuttuwa iwhaka' an cha'aju gway san erkaw gway mangu'uman Apudyus, ununnayna nan chusan chanan iSodoma ja iGomora‡ san chusan nan sanatay ili.”

Nan Umaliyay Likat

(Mateo 24:1-14; Mer'us 13:1-13; Lukas 12:11-12; 21:12-17)

† **10:14** 10:14 Sa'ad nu mangwahaat chanan Hudyu san ilin chanan wha'on kus Hudyu ja lumajawcha, pu'pu'anča nan chapur san silupcha ja sinilascha, tan iwhilangcha chanan wha'on kus Hudyu ja nan lutacha as aisaw. Iwhagwhakan Hesus sasan pasuyutnaay ooncha hos sasan ailijanča Hudyu gway mallagwing san ukud Apudyus tot ipailacha an chichaay iwhilang Apudyus chichas aisaw ja chusaon Apudyus chicha nu achicha manchu'kan nan whersucha. ‡ **10:15** 10:15 Nan na'gwa san Sodoma ja Gomora mawhasa san Genesis 19:1-25.

¹⁶ Intuyuy Hesus gway manggwana, “Chongyonju, iwhaun'u cha'aju sasan naujungay taku gway isuju chanan kenero gway umoy san agwachan chanan mangajam gway asu. Maserpu naannad ajuway isun nan uyog ja naanus gway isun nan kalapati gway amu. ¹⁷ Ammanju ilan chanan uchumay taku tan ipawhijang cha'aju san papangat ad sinaplitan cha'aju sasan sinagogacha. ¹⁸ Ijoy cha'aju sasan kuwhinnachur ja chanan ali kapu an sa'on ad sachi nan mangiwhaganju an chicha ja chanan uchumay wha'on kus ijIsrael san mipangkop an sa'on. ¹⁹ Ad sa'ad nu sumerjaoncha cha'aju achi aju machanakan nu ngachan nan iwhakaju tan mipaakammu an cha'aju san sanatay chimpu nan iwhakaju. ²⁰ Tan wha'on ku an cha'aju nan kadto'ay mangiwhaka gwon nan Ispilitun nan Amaju gway Apudyus nan mangipaakammu san iwhakaju.

²¹ “Ad san sachi chimpu sa'ad nan osa sunud ipuyangna nan sunudna ipaotoy. Sa'ad ahos chanan ummaana' ipuyangcha nan ana'cha ipaotoy ja isuna hos chanan anana' gway kuyanoncha chanan sinana' an chicha ad impaotoycha chicha. ²² Ad as cha'aju kuyaon cha'aju san losanay taku kapu an sa'on. Gwon sa'ad nan mangijattom san pammatina gway achina kun isussu'u matak. ²³ Nu palikatan cha'aju san osa ili umagwid aju san sawhali ili. Tuttuwa iwhaka' an cha'ajuway chaanju ad pungpungon nan terwhasuju san losanay ili ad Israel, sa'ad as sa'on gway Ana' nan Taku umaliya' managkulin.

²⁴ “Maid kun pasuyut as nangatngatu san mistuyuna. Maid kuhos mudchachu as nangatngatu

san amuna. ²⁵ Sija nan mapno' otjan nan pasuyut nu mijisu nan mapachasana san mistuyuna. Isuna hos gway mapno' otjan nan mudchachu nu mijisu nan mapachasana san amuna. Anna pas sa'onay mijalig as aman nan singwherjanot ananchaon sa'on as Beelzebub,[§] kanuya ajuman as achi amamod lagwing nan iwhakacha an cha'ajuway mi'a'ahumerjan an sa'on.

*Nan Ustuway Umogjatan Chanan Taku
(Lukas 12:2-7)*

²⁶ “Sija nan achi aju umogjat an chicha tan maid kun mitatayu as achi mallotaw ja maid kuhos misulib as achi kun maakammugwan. ²⁷ Nan ingwhaka' an cha'aju gway ahus ajus nangngor, iwhakaju san losan ad nu ngachan nan nijakakaas an cha'aju, ipaakammuju gway nayagwag sasan taku. ²⁸ Achi aju umogjat sasan mangtoy san longag tan achicha kun ma'a'toy san alichodgwa. Gwon sijaot umogjatanju as Apudyus gway sija nan sillobhongay manusa san alichodgwa ja longag ad ingwhilnu. ²⁹ Akammuju gway ta'on nu simpipisil ekay la'un nan chugwa u'i'i maid kun osa an chicha as maotchag san luta nu wha'on kus ijujan Apudyus gway Amaju. ³⁰ Ad sa'ad as cha'aju uyay nan huu'ju akammuna nan whilangcha. ³¹ Sija nan achi aju umogjat. Napatpatog ajus amod sasan angsanay u'i'i.

[§] **10:25** 10:25 Sa'ad nan Beelzebub sijana nan uchumay ngachan Satanas. Sija nan pangat chanan chimunju.

Nan Mangiwhawhagka Gway Mamati An Hesus Ja Nan Mangisulib An Sija
(Lukas 12:8-9)

³² “Sija nan nu ngachan nan mangiwhawhagka sasan taku gway mamatis sija an sa'on, ta'choya' as sija san sangun Apudyus gway agwad ad langit. ³³ Gwon nu ngachan nan mangisulib an sa'on san sangun chanan taku, isulib'u hos as sija san sangun Ama gway agwad ad langit.

As Hesus Nan Kapun Nan Maninnisilan Chanan Taku
(Lukas 12:49-53; 14:26-27; 9:24)

³⁴ “Achiju ananon sija iyali' nan maurnusan chanan taku ad asna luta. Sija iyali' nan mangwhiwhinnusuyan chanan taku. ³⁵ Tan kapu an sa'on mangkikinnuya chanan manaama ja maniina ancha manatatukanga gway huwhai. ³⁶ Ad sa'ad nan akuyan nan osa taku chanan ahumerjanna.

³⁷ “Nu ngachan nan mangipatog san amana, inana gwinnu ana'na gway amamod san mangipatokana an sa'on, achi kun miwhilang as pasuyut'u. ³⁸ Nu ngachan nan achi ma'iijattom san likat* ta'on nu sija nan iliglikatna ja i'atoyna san mitunuchana an sa'on, achi kun miwhilang as pasuyut'u. ³⁹ Nu ngachan nan ahus nan whijagnas patpatkona, achi kun ma'awhijag an Apudyus as ingkaingkana. Gwon nu ngachan

* **10:38** 10:38 “Nu ngachan nan achi ma'iijattom san likat,” sa'ad san Griego sa'ad nan nilista amasna: nu ngachan nan achi mamu'ud san krusna.

nan achi mangipatog san whijagna kapu an sa'on ma'awhijag an Apudyus as ingkaingkana.

*Nan Makanab Gway Agwaton Chanan Taku
(Mer'us 9:41)*

⁴⁰ “Nu ngachan nan mangajag an cha'aju sa'on nan inajakana. Ad nu ngachan nan mangajag an sa'on inajakana hos nan nangiwhaun an sa'on. ⁴¹ Nu ngachan nan mangajag san profeta kapu tan profetas sija kanahona nan isun nan makanab nan profeta. Ad nu ngachan nan mangajag san nalintokay taku kapu tan nalintog as sija kanahona nan isun nan makanab nan nalintokay taku. ⁴² Ad nu ngachan nan mampainum as uyay ekay sintasa chanumay mantagling san osa sasan awhawhaan san pasuyut'u kapu tan pasuyut'us sija, tuttuwa iwhaka' an cha'aju gway maorsan ekajag maorsan.”

11

*Nan Sungwhat Hesus Sasay Ingwhaun Juan
Gway Manghohonjag
(Lukas 7:18-35)*

¹ Napping kun Hesus puyungon chanan nasagwayan as chugwaay apostolesna, lummajaw san sachiyay ili tot umoyna isuyu ja ipaakammu nan Whyuway Chamag sasan iliyay achan san sachi.

² Chingngorn ad Juan gway Manghohonjag gway agwad san whawhalluchan nan o'oon Kristu, ingwhaunna chanan pasuyutna ³ ta umoycha imuson an Hesus ananon, “Si'a chay

ingwhakan Juan gway umali gwinnu agwad sawhalis uullajonmi?"

⁴ Kun sinungwhatan Hesus chicha gway manggwana, "T'aju iwhaka an Juan nan chingngorju ja inilaju. ⁵ Ananjuwon sa'ad chanan na'uyap anna nan ilancha ja sa'ad chanan napolay manadchayancha, sa'ad chanan naleprosi hummayucha ja sa'ad chanan natuyong anna nan chongyoncha, sa'ad chanan natoy natakucha ja sa'ad chanan whawha'sigwot nipaakammu nan Whyuway Chamag an chicha. ⁶ Ad ananju hoson piyan chanan takuway achi kun manchugwachugwa san mipangkop an sa'on."

⁷ Lummajaw kun chanan pasuyut Juan ilukin Hesus iwhaka sasan amochay taku nan mipangkop an Juan gway manggwana, "San ummajanju nangilan an Juan san luta gway maid kun ingkaw as taku, ngachan nan ummoyyu iniila? Jo'o sija ummoyyu iniila nan osa takuway maymaju'u gway isun nan lunu gway ujuujukon nan tungnin? ⁸ Nu wha'on, ngachan nan ummoyyu iniila? Osa takuway nansisillup as a'erjad? Wha'on kun tan sa'ad chanan a'erjad nan silupcha iingkawcha san hoyoy chanan ali. ⁹ Iwhakajuud an sa'on nu ngachan nan ummoyyu iniila? Osa profeta? Sija, gwon iwhaka' an cha'aju gway nangatngatu san profeta nan inilaju. ¹⁰ Tan as Juan nan ingwhakan nan annaja Ukud Apudyus gway anana, 'Anna iwhaun'u nan umuna an si'a gway umoy mangisakana san ajom.'*

* **11:10** 11:10 Mawhasa san Malakias 3:1.

11 “Tuttuwa iwhaka' an cha'ajuway san losanay nijana' gway taku, maid kun nangatngatu an Juan gway Manghohonjag. Gwon nan awhawhaan[†] sasan takuway ituyajan Apudyus nangatngatu an Juan. 12 Malluki san nangi-paakammugwan Juan gway Manghohonjag mipangkop san Whayuway Chamag ingkana san sana, agwad chanan mangipapatiyay mangi-paakammu san mangituyajan Apudyus sasan takuna ja agwad ahos chanan mangipapilitay mitapi sasan takuway ituyajana. 13 Tan sa'ad chanan losanay profeta ja nan Lintog Moses im-paakammucha nan mipangkop san Mantuyajan Apudyus ingkana san chimpun Juan. 14 Ad nu tuttugwaonju nan ingwhakan nan osa profeta,[‡] as Juan tuwa nan Elias gway umali. 15 Nu ngachan nan naingaan maserpu manchongor.

16 “Ad ngachan nan mangijisugwa' san annaja lunap? Isucha nan anana'ay mananannangu san sowhan. Ingwhakan nan uchum san uchumay huyuncha gway manggwana,

17 ‘Nantu'er ami san nayagsa' gwon achi aju kun nansaya!

Naniwhil ami gwon achi aju kun na'aiwhil.’

18 “Kaman iwhaka' gway a'ammashi chanan taku? Kapu tan ummalis Juan gway achi kun nangnangan ja achi kun ummi'inum san whajas, kun ananchaon agwad nan chimunju an sija. 19 Ummaliya' kun gway Ana' nan Taku

[†] **11:11** 11:11 Nan pijaona anan nan awhawhaan san Mantuyajan Apudyus chanan iwhilang chanan taku as wha'on kus amod mawhigwhig. [‡] **11:14** 11:14 Mawhasa san Malakias 4:5.

gway mangamangan ja uminiinum, ananjuwon, 'Ilanju nan osa takuwanna! Lagwotan ja hutton-gan, hubuyun chanan manchachakup san hug-wis ja chanan humersuwthersu!' Ta'on nu am-aschi sa'ad nan laing Apudyus mapano'no'anay tuttuwa kapu san o'oonmi an Juan."

Chanan Achicha Kun Nanchu'kan Nan Whersucha

(Lukas 10:13-15)

²⁰ Gwot jinangjangan Hesus chanan taku san iliyay nanggwaana san aachugwanay mataakan kapu tan achin ku chanan taku nanchu'kan chanan whersucha. ²¹ Anana, "Cha'ajuway iCorasin ja iBetsaida, achagchaku aju! Tan sa'ad otjan nu na'gwad Tiro ja Sidon nan mataakan gway inggwa' an cha'aju, nawhajag otjanay impailacha nan nanu'kancha sasan whersucha san nangisilupancha san sa'u ja chinapuyancha nan wha"agcha. ²² Iwhaka' an cha'aju gway san erkaw gway mangu'uman Apudyus, ununnayna nan chusan nan iTiro ja iSidon san chusaju.

²³ "Ad sa'ad as cha'ajuway iCapernaum, adja ananjuwon mipangatu ajud langit gway machajaw? Wha'on, mitoper aju ad ingwhilnu. Sa'ad otjan nu ad Sodoma§ nan na'gwaan chanan mataakan gway na'gwa san iliju, sissija otjan san sana na sachi ili. ²⁴ Gwon iwhaka' an cha'aju gway san erkaw gway mangu'uman Apudyus, ununnayna nan chusan nan iSodoma san chusaju."

§ 11:23 11:23 Sa'ad nan ili Sodoma san agwi amod nan whersucha kun pinuuyan Apudyus nan ilicha tan achicha kun manchajaw an Apudyus.

*Ipailong Hesus Chanan Umoy An Sija
(Lukas 10:21-22)*

²⁵ San sachi uyas nallugwayus Hesus gway manggwana, “Manjamana' an si'a Ama gway Apun nan losanay agwad ad langit ja anna san luta tan sa'ad nan achim pun impaakammu sasan man'asilib ja naacher taku impaakammum sasan takuway wha'on kus naacher. ²⁶ Tuttuwa, Ama, inggwam nan amasna kapu tan annaja nan masomam.”

²⁷ Napping kus Hesus nallugwayu anana sasan taku, “Sa'ad nan losan inatod Ama an sa'on ad maid kun mangakammu an sa'on gway Ana'na nu achi ahus as Ama. Ad maid kuhos mangakammu an Ama nu achi ahus as sa'on gway Ana'na ja chanan whayugwo'ay piliyon gway mangipaakammugwa' an sija.

²⁸ “Umali aju an sa'on, cha'aju losanay naunger manommosommo' san whijagju ja machachagsonan ad impailong'u cha'aju. ²⁹ Chumngor aju an sa'on ja manacher aju an sa'on tan lumoja' ja wha'on kus nangatu nan somsono'u ad inchasanju nan umillongan nan somsono'ju. ³⁰ Tan nan isuyu' an cha'aju wha'on kus nalikat ja sa'ad nan pa'gwa' an cha'aju wha'on kus nalikat as suyuton.”

12

Nan Imus San Mipangkop San Erkaw Gway Umillongan

(Mer'us 2:23-28; Lukas 6:1-5)

¹ Sa'ad san namingsanay Erkaw gway Umillongan nangoy cha Hesus ja chanan pasuyutna

san tayun gway namullan san kerkergwit. Ad sa'ad chanan pasuyut Hesus nawhitilcha gwot nangkatcha san kerkergwit as utimancha. ² Gwon sa'ad chanan Pariseo inilacha kun chicha man'utim, anancha an Hesus, "Ilan ad nan inggwan chanan pasuyutnu. Mijachi nan sachi san Erkaw gway Umillongan."

³ Kun anan Hesus an chicha, "Jo'o achiju whinasa nan inggwan Dabid san agwi san nawhitilancha sasan takuna. ⁴ Nilumno' as Dabid san hoyoy Apudyus kun nangan san tinapay gway nichatun an Apudyus kun pina'anana hos chanan huhuyunna ta'on nu mijachi an sija gway anona gwinnu sasan huhuyunna, maya'sig san papachi gway ahuschas mijujaay mangan. ⁵ Jo'o achiju hos whinasa san lintog Moses gway sa'ad san Erkaw gway Umillongan, sa'ad chanan papachi san Templo labyabsingoncha nan Erkaw gway Umillongan tan manterwhasucha san sachi gwon achicha kun ma'awhersu. ⁶ Iwhaka' an cha'aju gway annad asna nan osa gway napatpatog san Templo. ⁷ Sa'ad otjan nu inakammuju nan pijaona anan nannaja ukud Apudyus gway ananaon, 'Sija whayugwo' nan achakugwanju nan asintatakuju, wha'on kusan mangichatunanju san ajam,* achiju otjan inu'um chanan maid whersuna. ⁸ Tan as sa'on gway Ana' nan Taku nan sillobhong gway mangijachi nu ngachan nan mijachi san Erkaw gway Umillongan."

Nan Nangipawhayugwan Hesus San Laya'iyay

* **12:7** 12:7 Mawhasa san Hosea 6:6.

Napalalais Nan Imana San Erkaw Gway Umillongan

(Mer'us 3:1-6; Lukas 6:6-11)

⁹ Lummajaw kus Hesus san sachi tayun umoy san sinagogacha. ¹⁰ Awni kun iningkaw nan osa laya'i ad aschiyay napalalais nan imana. Ad kapu tan whayugwoncha mananap as mangichayumancha an Hesus inimuscha gway manggwana, “Ad ijujan nan lintog ta'u gway mangipawhayu san masa'it san Erkaw gway Umillongan?”

¹¹ Gwot anan Hesus an chicha, “Nu agwad osa an cha'aju as anna nan kernerona gway naotchag san ahut san Erkaw gway Umillongan, jo'o achina umoy ipata'chang. ¹² Napatpatog as achaju nan taku san kenero! Sija nan mijuja san Erkaw gway Umillongan nan manggwa san whayu.”

¹³ Gwot anana say laya'i, “Ujachom nan imam.” Kun inujad chay laya'i nan imana kun hummayu as isun nan osa imana. ¹⁴ Lummajaw ku chachay Pariseo nanuukuchancha nu ngachan nan ininoncha mangipaotoy an Hesus.

As Hesus Nan Pinilin Apudyus Gway Mansilsilwhiyona

¹⁵ Akammun Hesus nan pangkop chanan Pariseo, sija nan lummajaw ad aschi. Kun nitunud an sija nan angsanay taku gwot impawhayuna losan chanan namin nasa'it. ¹⁶ Kun pinuyungna chicha tot achicha ipaakammu nan mipangkop an sija ¹⁷ tot ma'gwa nan impaiwhakan Apudyus an profeta Isaias gway anana:

- 18 “Annaja nan mansilsilwhiyo' gway pinili',
 sija nan ipatpatog'u ja mamasoma'.
 Payo' nan Ispilitu' gway ingkaw an sija,
 ad impailana nan ustu i'aman'uway
 mangu'um san losanay taku.
- 19 Achi kus sija ma'aisi' gwinnu mampa'uy,
 achina kun towhakon nan kingana mansuyu
 sasan ersa.
- 20 Lumoy as sija sasan takuway apsut nan pam-
 matina,
 ja naanus sasan takuway achicha kun
 matuyungan nan longagcha.
 Ituttuyuynaay manggwasna ingkanas man-
 gawha' nan whayu san lagwing.
- 21 Ad as sija nan namnamaon chanan ataku-
 taku.”†

Nan Nangijisugwancha An Hesus An Beelzebub Gway Satanas

(Mer'us 3:20-30; Lukas 11:14-23; 12:10)

22 Sachi kun iyoycha an Hesus nan osa laya'iyay na'uyap ja nakigki gway nilno' nan chimunju. Kun impawhayuna gway pinerjawna nan chimunju an sija, sija nan kumminga ja anna ilana. 23 Kun nataag losan nan taku nangila kun anancha, “Annaja nin nan Mesias gway kana' Dabid!”

24 Gwon chingngorn kun chanan Pariseo nan ingwhakan chanan taku, anancha, “Sa'ad nan sanatay taku ma'aperjaw sasan chimunju kapu tan inatchan Beelzebub gway pangat chanan chimunju as ayobhongana.”

† 12:21 12:21 v. 18-21 Mawhasa san Isaias 42:1-4.

25 Akammun Hesus nu ngachan nan som'osom'oncha kun anana, “Gwaschi mantuyajan gway mangwhiwhinnursu mampatingka. Ad gwaschi ili gway mangkukuwhat gwinnu wherjan gway maniisi' achi kun humajag. 26 Isuna hos an Satanas gway nu perjagwona chanan chimunjuna, pijaona ukuchon labyawhanona nan longagna ad nan mantuyajana mampatingka. 27 Nu ananjuwon perjagwo' chanan chimunju kapu san ayobhongan Beelzebub, ngachan nan sin'ayobhongan san usayon chanan pasuyutjuway mamerjaw sasan chimunju nu? Nu amasnat, uyay as chicha pano'no'ancha gway nipa'hot nan iwhagwhakaju. 28 Gwon sa'ad tan Ispilitun Apudyus nan nangatod an sa'on san ayobhongan gway mamerjaw sasan chimunju, sijana nan mangipaila gway hummu'nag nan mangituyajan Apudyus an cha'aju. 29 Nan agwatna, maid kun ma'erno' san hoyoy nan pigsaaay taku tot mana'aw san a'unna nu achina jan unaon ita'od nan pigsaaay taku ad asinaot ayan nan a'unna. 30 Nan achi umannatup san o'oo' lagwingonas sa'on. Ad nan achi humachang gway mangajag sasan taku tot sumuyutcha an sa'on, chicha nan manibsibta' an chicha.

31 “Sija nan iwhaka' an cha'aju gway losanay ayasin nan whersu ja apapat gway maamamangan Apudyus, mawhalinay ligwatan Apudyus gwon nan manapapat san maamamangan nan Ispilitun Apudyus achin ku Apudyus ligwatan nan whersuna. 32 Ad nu ngachan nan manapapat as mihursu an sa'on gway Ana' nan Taku

mawhalinay ligwatan Apudyus nan whersuna. Gwon nan manapapat as mihursu san Ispilitun Apudyus achin ku Apudyus puyus ligwatan nan whersuna san sana gwinnu ingkaingkana.

Nan Aju Ja Nan Hokasna
(Lukas 6:43-45)

³³ “Nu agwatna lagwa gway whyu nan aju, sa'ad nan ibkasna whyu gwon nu lagwing nan aju lagwing ahos nan ibkasna. Tan milasin nan aju kapu san hokasna. ³⁴ Isuju chanan nasi'ap gway uyog! Sa'ad tan lagwing ajuway taku maid kun ininonjuway manapapat as whyu. Tan nu ngachan nan iwhakan nan tupo' sachi nan merpu san somsono'. ³⁵ Nan whyu taku whyu nan apapatona gway merpu san whyuway somsono'na gwon nan lagwingay taku apapatona nan lagwing gway merpu san lagwingay somsom'ona. ³⁶ Iwhaka' an cha'aju gway gwaschi maid silwhina apapaton chanan taku sungwhatancha san chimpun nan mangu'uman Apudyus. ³⁷ Tan sa'ad chachay ingwhakaju sachi nan mau'umanju nu nalintog aju gwinnu sachi nan mayodchonganju.”

Nan Nampa'gwaan Chanan Pariseo An Hesus As Mataakan
(Mer'us 8:11-12; Lukas 11:29-32)

³⁸ Iningkaw chanan uchumay mangaagkammu san lintog ja chanan Pariseo gway manggwana an Hesus, “Mistuyu, whyugwonmiyay mangipaila'a as imatunay mataakan.”

³⁹ Gwon summungwhat as sija gway manggwana an chicha, “Sa'ad nan lunap san sana

lummagwing ja mijisu san huwhai whinerjan gway mallaya'i tan wha'on kus napudnu an Apudyus. Man'ochawcha as mataakanay mangimatunan gwon maid kun mipaila as mataakan an chicha nu achi ahus nan mangimatunanay na'gwa an Jonas[‡] gway profeta. ⁴⁰ Tan as Jonas inso'mern nan cha'orray i'an kun iningkaw as sija san husug chay i'an san tuyu erkaw ja tuyu lawhi, isuna hos an sa'onay Ana' nan Taku gway ingkagwa' as tuyu erkaw ja tuyu lawhi san lohon'u. ⁴¹ Sa'ad chanan iNineve mitapicha san annaja lunap sumangu san erkaw gway mangu'uman Apudyus ad tina'choyancha cha'aju gway na'awhersu aju ad nilodchongancha cha'aju kapu tan nanchu'kancha nan whersucha san nangngoyanचा san sussuyun Jonas. Gwon ta'on nu agwad an cha'aju nan nangatngatu an Jonas sissija achiju kun tuttugwaon as sija. ⁴² San erkaw gway mangu'uman Apudyus, sa'ad as cha'ajuway taku san annaja lunap ta'choyan cha'aju hos san reyna ad Seba[§] gway na'awhersu aju ad nilodchongan cha'aju. Kaman? Tan sa'ad as sija nerpu san adadchajuwanay ili ta umoyna chongyon nan inalaing gway sussuyun Ali Solomon. Gwon ta'on nu

[‡] **12:39** 12:39 Sa'ad as Jonas osa profetan Apudyus san agwi. Sa'ad san nangipaakammugwana san chusan Apudyus san whersun chanan iNineve, chakus gway nangwhawhagwicha.

[§] **12:42** 12:42 Sa'ad nan reyna ad Seba, sija nan mangituyay ad Seba gway ili ad Arabia san agwi. Chingngorna nan mipangkop san silib gway inatod Apudyus an Solomon gwot nangwhaat san amana erkaw ta umoyna chongyon nan ukudna. Mawhasa san 1 Ar-Ari 10:1-3; 2 Cronicas 9:1-12.

agwad an cha'aju nan nangatngatu an Solomon sissija achiju kun tuttugwaon as sija.”

*Nan Managkulinan Nan Chimunju
(Lukas 11:24-26)*

⁴³ Intuyuy Hesus gway manggwana, “Nu lumajaw nan chimunju san taku umoy mangoy san luta gway maid kun ingkaw as taku mananap as umillongana. Ad nu maid ochasana, ⁴⁴ Anana san somsono'na, 'Iya' managkulin san ikaw'uway nerpugwa.' Managkulin ad inchasana gway maid ingkaw, por'as ja naurus. ⁴⁵ Managkulin ad nangihuyog as sija as pitu chimunju gway amod lagwing an sija ad nu lumno'cha ingkawcha ad aschi. Ad sa'ad nan mangudchi asasaad nan sachi taku amod lagwing say chamu. Sija nan amaschi ahos nan ma'gwa san annaja lagwingay lunap.”

*Nan Iwhilang Hesus As Inana Ja Susunudna
(Mer'us 3:31-35; Lukas 8:19-21)*

⁴⁶ Sa'ad san kumingakingaan Hesus san amochay taku, sa'ad nan inana ja susunudna laya'i hummu'nagcha. Summi'adcha san sowhan gway whayugwoncha ma'aapapat an sija. ⁴⁷ Kun anan nan osa taku an sija, “Sa'ad cha inam ja chanan susunudnu agwadchas sowhan gway whayugwoncha ma'aapapat an si'a.”

⁴⁸ Anan Hesus gway summungwhat say na'aapapat an sija, “Iwhaka' an si'a nu ngachan nan ina' ja susunud'u.” ⁴⁹ Intuchuna kunan imana sasan pasuyutna, anana, “Annachaja nan iwhilang'us ina' ja susunud'u. ⁵⁰ Tan sa'ad chanan manggwa san whayugwon Ama gway

agwad ad langit, sija nan iwhilang'us susunud'u ja ina'."

13

Nan Agwat Mipangkop San Takuway Ummoy Nawwakagwag

(Mer'us 4:1-9; Lukas 8:4-8)

¹ Sa'ad san sachi hos eka erkaw, lummagwa as Hesus san hoyoy kun ummoy tummu'chu san ikid nan whaywhay. ² Kun naayus nan amochay taku an sija, sija nan ummoy as sija tummu'chu san whang'a ad sa'ad nan losanay taku summi'adcha san tayantag. ³ Kun ang-san nan iyagwatna an chicha gway manggwana,

"Chongyonju nanna! Iningkaw nan osa takuway ummoy nawwakagwag san whini. ⁴ Mawwakagwakagwag kun ummoy nan uchumay gwakagwag san chayan gwot ummoy ku chanan mammanu' timpo'cha. ⁵ Sa'ad nan uchum ummoycha san whattuwhattuway a'it nan lutana kun nallasu nan summimitancha kapu san maymayyapit nan lutana. ⁶ Gwon ummamod kunan ininit na'yuy chachay minuya kun na'kingcha tan achicha kun lummamut. ⁷ Sa'ad nan uchumay gwakagwag ummoycha san agwachan nan sassait. Kun chummacha''or chanan sait gwot sinjungcha chanan minuya. ⁸ Sa'ad nan uchumay gwakagwag ummoycha san lumong kun chumma'orcha gwot whinumkascha. Anna nan whinumkas as singkasut, anna ahos nan onompuyu ja anna ahos nan tuyumpuyu."

⁹ Kun pinungpung Hesus gway manggwana, “Nu ngachan nan naingaan maserpu manchongor!”

*Impaagwat Hesus Chay Iyagwatna
(Mer'us 4:10-12; Lukas 8:9-10)*

¹⁰ Ummachayug ku chanan apostoles anancha an Hesus, “Kaman agwat nan usayom gway kuminga an chicha?”

¹¹ Summungwhat kus sija anana an chicha, “Nipaakammu an cha'aju nan chaan kun maakammugwan gway mipangkop san Mantuyajan Apudyus jon sa'ad san uchum achi kun. ¹² Tan nu ngachan nan takuway anna nan naagwatana san mipangkop an Apudyus ja Mantuyajana, achu pay nan maagwatana. Gwon nu ngachan nan takuway maid maagwatana uyay nan a'it gway naagwatana ma'aan an sija. ¹³ Ususayo' nan agwat an chicha gway manapapat kapu tan nu iillancha achicha kun milasin ja nu chochongyoncha achicha kun manggor gwinnu maagwatan. ¹⁴ Kun tummuttuwa an chicha nan ingwhakan profeta Isaias gway anana,

'Manchochongngor aju
gwon achiju kun maagwatan.

Ad ta'on nu iillanju
achiju kun maimatunan

¹⁵ kapu tan hummatu nan somсомо' nannachaja
taku

ad achicha kun pijaonay manchongor
ja lagwingonchaay masuyuwan.

Nu achicha inggwa nan amaschi
mailacha nu ngachan nan ma'ma'gwa

ja maagwatancha nan chongyoncha
 ancha ma'aagwat nan somсомо'cha
 ad nanulincha an sa'on
 ad impawhayu' chicha.'*

¹⁶ “Gwon sa'ad as cha'aju piyan aju tan mailaju nan o'oo' ja magngorju nan iwhaka! ¹⁷ Tuttuwa iwhaka' an cha'aju gway angсан chanan profeta ancha nalintokay taku gway mamayu mangila san iillanju gwon achicha kun inila ja whayug-wonchaay chongyon nan chochongyonju gwon achicha kun chingngor.”

Impaagwat Hesus Nan Mipangkop San Mijag-watan Nan Nawwakagwag

(Mer'us 4:13-20; Lukas 8:11-15)

¹⁸ “Sija nan sa'ad as cha'aju, chongyonju nan pijaona anan nan agwat gway mipangkop san nawwakagwag.

¹⁹ “Sa'ad nan manchongor san Whyuway Chamag gway mipangkop san Mantuyajan Apudyus ja achina kun maagwatan, umalis Satanas ad pillosna nan ukud gway chingngorna. Annaja nan pijaona anan nan gwakagwag gway ummoy san chayanay nigwakagwakana.

²⁰ “Ad sa'ad nan na'gwa say gwakagwag gway ummoy san whattuwhattuway a'it nan lutana mijagwat sasan taku gway chingngorcha kun ekay ukud Apudyus nallaylajadchaay nangag-wat. ²¹ Gwon isucha chachay minuya gway achi kun lummamut sija nan chadchaan kun na'yuycha. Ad isuna hos nu humu'nag nan likat an chicha gwinnu matupotupo'cha kapu san

* **13:15** 13:15 Mawhasa san Isaias 6:9.

mamatiyancha ad chadchaan ad nanchu'kancha nan pammatica.

²² “Ad sa'ad nan uchumay gwakagwag gway ummoy san agwachan nan sassait, isun chachay nangngor san ukud Apudyus. Gwon kapu san somsono'cha san whijagcha ja mauyawcha san atchon nan whayangna mampawha'nang ancha mayapancha san whayangna ekasnat, sija nan sachi nan nasjungan nan ukud Apudyus san whijagcha ad achi kun nangkas nan pammatica.

²³ “Ad sa'ad chachay gwakagwag gway ummoy san lumong, mijagwat sasan takuway nangngor san ukud Apudyus kun inagwatcha ja tinuttuwacha. Ad isucha hos chanan minuya gway humkascha as singkasut, onompuyu ja tuyumpuyu.”

Nan Mipangkop San Tumuhuwan Nan Whini

²⁴ Annaja hos nan sawhali agwat gway ingwhakan Hesus an chicha gway anana, “Mijagwat san Mantuyajan Apudyus nan osa taku ummoy nawwakagwag san whayu whini san tayunna.

²⁵ Gwon lawhi kun, sa'ad san anna masusujop chanan taku, ummoy nan ahursuna kun iwwakagwagna chanan lukam san hoyahoyaat nan minuyanaay kerkerkwit kun lummajaw.

²⁶ Chumma'or kunan minuya gwot mamushus, naimatunan ahos chanan lukam gway tumuhu.

²⁷ “Ummoy ku ummachayug chachay mudchachun nan sin'ugwa san tayun anancha an sija, 'Apu, tan sija ka iwwakagwagnu nan whayu

whini san tayunnu ja. Kunja agwamma nerpugwan chanan lukam?’

²⁸ “Kun anana an chicha, ‘Nan ahursu nan nanggwa sa sachi.’

“Kun anan chachay mudchachu an sija, ‘Whayugwomay i'ami lukaman?’

²⁹ “Gwon anana, ‘Achi tot achi mitapi mau'put nan kerkerkwit an chicha. ³⁰ Taakun mangkisancha chuma'or ingkanas iya'ani. Ad iya'ani ad, ingwhaka' sasan mananiyay unaoncha u'puton chanan lukam ad whinohodcha ad singkobcha. Mappung ad chinakupcha nan kerkerkwit ijoy san ayang'u.’ ”

*Nan Agwat Mipangkop San Mustard
(Mer'us 4:30-34; Lukas 13:18-19)*

³¹ Sawhali hosay agwat nan ingwhakan Hesus an chicha gway manggwana, “Mijagwat nan Mantuyajan Apudyus san hu'orn nan mustard gway iyoso' nan osa taku san tayunna. ³² Sijana nan awha'ijutan san losanay hu'or gwon nu chuma'or, sija nan acha'yan san losanay minuya san kerchin ad nangngachan isun chi aju nan acha'orna ad ummoy nangubhu chanan mammanu' sasan pangana.”

³³ Sawhali hos nan iyagwatna an chicha gway manggwana, “Mijagwat nan Mantuyajan Apudyus san yeast gway inayan kunan osa huwhai, in'ayutna san sillataay alina ingkana san whinumter losan.”

³⁴ Losan nannachaja iyagwat Hesus sasan taku ad maid kun uchum as ingwhakana an chicha nu achi ahus nan agwat. ³⁵ Inggwana nan amasna

tot tumuttuwa nan ingwhakan nan profetan
 Apudyus gway anana,
 “Usayo' nan agwat nu kumingaa' an chicha,
 ipaakammu' an chicha nan chaan kun
 maakammugwan
 malluki san na'gwaan nan luhung.”†

*Ipaagwat Hesus Nan Agwat Gway Mipangkop
 San Lukam*

³⁶ Pinerjaw ku Hesus chanan taku, nilumno' as
 sija san hoyoy. Kun ummoy ummachayug an sija
 chanan pasuyutna gway manggwana, “Ipaag-
 watnu an cha'ami nan agwat gway mipangkop
 san lukam san tayun.”

³⁷ Kun anan Hesus gway summungwhat, “Nan
 mangigwakagwag san whayu whini, as sa'on
 gway Ana' nan Taku. ³⁸ Sa'ad nan tayun sija
 nan luhung ad nan whayu whini chicha nan
 taku ituyajan Apudyus. Ad sa'ad chachay lukam
 chicha nan takuway ituyajan Satanas. ³⁹ Ad
 nan ahursu gway sija nan nangigwakagwag
 sasan lukam, as Satanas. Nan iya'ani, sija nan
 pungpung nan chimpu ja sa'ad chanan manani,
 chicha nan a'anghel.

⁴⁰ “Nu ngachan nan i'aman gway mangu'put
 sasan lukam ad pinuuyan san apuy, amaschi
 ahos nan ma'gwa san pungpung nan chimpu.
⁴¹ Sa'ad as sa'on gway Ana' nan Taku, iwhaun'u
 chanan a'anghel'u ad inancha san Mantuyaja'
 nan losanay mangkapugwan nan whersu ja
 losanay manggwamanggwa san lagwing. ⁴² Ad
 intopercha chicha san kumilakilab gway apuy.

† 13:35 13:35 Mawhasa san Salmo 78:2.

Ad aschi nan asijiiwhilancha ja mangngilngiltoncha nan whawhacha. ⁴³ Ad sa'ad chanan nalinotog gway taku pumapadchacha san Mantuyajan Amacha as isun nan init. Nu ngachan nan naingaan maserpu manchongor.

Nan Agwat Gway Mipangkop San Nitatayuway Whina'nang Ja San Perlas

⁴⁴ “Mijisu san Mantuyajan Apudyus nan whina'nang gway ni'aub san tayun gway in-chasan kunan osa laya'i tinabunana. Ad kapu san lagsa'na lummajaw kun illa'una nan losanay u'ugwana kun nila'uwana nan sachi tayun.

⁴⁵ “Mijisu ahos san Mantuyajan Apudyus nan osa taku mangamusanti gway mananaanap as man'awhawhayu perlas. ⁴⁶ Inchasana kunan osa amod nan patogna perlas, lummajaw kun illa'una nan losanay u'ugwana gwot nila'uwana nan sachi perlas.

Nan Agwat Gway Mipangkop San Chuliit

⁴⁷ “Mijisu ahos san Mantuyajan Apudyus nan chuliit gway nipa'at kusan whaywhay nangna san nan'aya'ayasiyay i'an. ⁴⁸ Napnu kunot ino'ascha san tayantag tummu'chucha kun inay-acha chanan maischa inigka sasan mangigkaan ad sa'ad chanan achicha kun ischa ingwhallucha. ⁴⁹ Amasna nan ma'gwa sa mapungpungan nan luhung. Umali chanan a'anghel ad tin'oncha chanan lagwingay taku sasan nalintokay taku ⁵⁰ ad ingwhallucha chanan lagwingay taku san kumilakilab gway apuy. Aschi nan asijiiwhilancha ja mangngilngiltoncha nan whawhacha.”

⁵¹ Kun inimus Hesus an chicha gway manggwana, “Ad naagwatanju losan nannachaja?”

Anancha an sija, “Oon.”

⁵² Kun anan Hesus an chicha, “Sija nan gwaschi mangaagkammu san lintog gway mangngachan pasuyut san Mantuyajan Apudyus, mijisu san taku gway sin'ugwa san osa hoyoy gway mang'at san chachaan ja a"opgwaay whina'angna san mangiterterponana.”

*Achin Ku Chanan iNazaret Chongyon As Hesus
(Mer'us 6:1-6; Lukas 4:16-30)*

⁵³ Napping kun Hesus iwhaka chanan agwat, lummajaw as sija ad aschi. ⁵⁴ Ummoy kus sija san iliyay chumma'yana, nansuyu sasan taku san sinagogacha. Sija nan nataagcha kun anancha, “Agwamma nangallan nannaja taku san laingna ja agwamma nangallana san ayobhongana gway manggwa san mataakan? ⁵⁵ Tan ana' kayna nan apantilu ja. Jo'o wha'on an Maria nan inana ja jo'o wha'on an cha Santiago, Josep, Simon ja Judas nan susunudna. ⁵⁶ Tan asna kanan ingkagwan nan susunudna hubhuwhai ja. Kunja agwamma nangallana san laingna ja ayobhongana gway manggwa san mataakan?” ⁵⁷ Ad sija nan achicha kun patkon as sija.

Gwon anan Hesus an chicha, “Ngachammanay iliyay umajan nan profetan Apudyus, whigwhikonchas sija. Gwon nan kadto'ay ailijana ja chanan chochogkana, achicha kun whigwhikon as sija.”

⁵⁸ Kun achi kun nanggwas angsanay mataakan san sachiyay ili kapu tan achicha kun tutugwaon as sija.

14

Nan Mipangkop An Herod Ja Juan Gway Manghohonjag

(Mer'us 6:14-29; Lukas 9:7-9)

¹ Sa'ad san sachi chimpu chingngorn Herod gway mangituyay ad Galili nan mipangkop an Hesus. ² Kun anana sasan mansilsilwhiyona, "Na sachi taku as Juan gway Manghohonjag. Nataku san natojana, sija nan agwad an sija nan ayobhonganay manggwa san mataakan."

³ Tan sa'ad san nugwan sa'ad as Herod impatiliwnaot sija kus Juan asinaot ipawhayud kapu an Herodias gway in'ahoyoyna gway asagwan Felipe gway sunudna. ⁴ Tan inna'innanan sija Juan gway Manghohonjag san agwi an Herochon, "Achi kun ma'gwa nan i'ahoyoynu as Herodias." ⁵ Ad ta'on nu whayugwon Herod gway ipaotoy as Juan ummogjat sasan taku tan ingwhilangchaay profeta as sija.

⁶ Niwhatug kunan erkaw gway nijana'an Herod nansaya nan whawhallasay ana' Herodias san sangun chanan mangili kun pinayagsa'na as Herod. ⁷ Kapu san sachi insapatana an sija gway atchona nan ngachammanay whayugwona ochagwon. ⁸ Kun iningkaw nan ingwhakan inana an sija gwot anan nan whawhallas, "Atchom an sa'on nan wha'ag Juan gway Manghohonjag gway napapallangkan."

9 Kun amod nan sangan Ali Herod gwon kapu san lausna ingwhaka an sija san sangun chanan mangilina, ingwhilinna gway maatod nan wha"ag. 10 Gwot nangwhaun kus sija impakungsurna as Juan san whawhalluchan. 11 Kun niijoy chay wha"ag gway napapallangkan kun naatod say whawhallas gwot asinaot atchon an inana.

12 Kun ummoy chanan pasuyut Juan gwot inayacha nan lachagna kun inilhoncha. Lummajawcha kun ummoycha ingwhaka an Hesus.

Nan Nama'anan Hesus San Nasuyu' As Lima Lihu Gway Taku

(Mer'us 6:30-44; Lukas 9:10-17; Juan 6:1-14)

13 Chingngorn ad Hesus nan na'gwa an Juan lummajaw gway namang'a kun ummoy tumma'iyan san luta gway maid kun ingkaw as taku. Chingngorn kunan amochay taku nisu'nubcha an sija gway nanadchadchayan gway nerpu sasan ili. 14 Nilumsa kus Hesus san whang'a inilana chachay amochay taku kun nachaku an chicha gwot impawhayuna chanan nasa'it.

15 Anna kunay mumaschom ummoy chanan apostolesna an sija gway manggwana, "Maid kun hohoyoy sannaja ja takangay mumaschom. Perjagwom chanan taku tot umoycha sasan hobyoy malla'u as anoncha."

16 Gwon anan Hesus an chicha, "Wha'on kus maserpu lumajawcha, atchanju chichas anoncha."

17 Gwon anancha an sija, "Ahus ekay lima tinapay ja chugwa i'an as anna."

18 Kun anan Hesus, "Ijaliju an sa'on san-naja." 19 Ingwhakana kusan amochay taku gway tu'chucha san ap'api'ap gwot inayana nan lima tinapay ja chugwa i'an gwot nantangad ad langit, nanjaman. Pini'pi''ina kusan tinapay inatodna sasan pasuyutna kun impaigwatgwatna an chicha sasan taku. 20 Kun nangancha losanot nabsugcha. Kun chinakup chanan pasuyut Hesus chanan nasergwa san napi'pi''iyay tinapay gway napnu nan nasagwayan as chugwaay langngay. 21 Ad sa'ad chanan nangan gway lalaya'i ummoy as limallihu, wha'on kus niwhilang nan hubhuwhai ja anana'.

Nan Nanadchayanan Hesus San Lawhaw Nan Chanum

(Mer'us 6:45-52; Juan 6:15-21)

22 Sachi kun nanipooy Hesus sasan apostolesna san whang'a ta umunacha chumormang an sija. Anna kunay umoycha pinerjaw Hesus chachay taku. 23 Nappingna kun perjagwon chanan taku nanakacha as sija gway osossa'an san whilig tot mallugwayu. Lummawhi kun ummoossas sija ad aschi. 24 Ad sa'ad nan whang'a san sachi uyas ummachaju san tayantag gway ichu'yachu'yang nan tapiya' tan abton nan tungnin. 25 Anna ku mumachani ummoy as Hesus an chicha gway manadchadchayan san lawhaw nan chanum. 26 Inilan ku chachay pasuyut as sijaay manadchadchayan san lawhaw nan chanum nakuyus amod nan somsomo'cha gway manggwana, "Ayan!" Ad kapu san og-jatcha nampa'uycha.

²⁷ Gwon nakaninga as Hesus gway manggwana, "Sa'on na, achi aju umogjat. Papigsaonju somсомо'ju."

²⁸ Summungwhat kus Pedro an sija, anana, "Apu, nu tuttuwa si'a nat iwhakam an sa'on ta umaliya' an si'a san chanum."

²⁹ Kun anan Hesus, "Gwaynu."

Lumsa kus Pedro san whang'a nanadchayan san chanumay umoy an Hesus. ³⁰ Gwon naki'nana kunan pigsa tungnin ummogjat as sija gwot malinong kus sija, nampo'aw gway manggwana, "Apu, takuwona!"

³¹ Nanijadchang kun Hesus san imana impukodnas Pedro gwot anana an sija, "Whawhang nan pammatim! Ka'a manchugwachugwa?"

³² Sachi kunot ummoychas whang'a kummino' nan tungnin. ³³ Ad sa'ad chachay iningkaw san whang'a nanchajawcha an Hesus gway manggwana, "Tuttuwa Ana' Apudyus as si'a."

Nan Nangipawhayugwan Hesus Sasan Nasa'it Ad Genesaret

(Mer'us 6:53-56)

³⁴ Chummormangcha kun san whaywhay hummu'nagcha ad Genesaret. ³⁵ Naimatunan ku chanan takus Hesus nangiwhauncha as umoy mangipachamag san aw hijawhija' kun iyoycha an Hesus nan losanay nasa'it. ³⁶ Kun nampa'pa"aasi chanan taku an sijaay uyay ognancha otjan ekay nan pagpag nan lagkoyloy gway silupna. Ad sa'ad nan losanay nangognan san pagpag nan silupna hummayucha.

15

Nan Insuyun Nan Chacha"or San Agwi (Mer'us 7:1-13)

¹ Sachi ad ummoy ummachayug an Hesus chanan nerpud Jerusalem gway Pariseo ja chanan mangaagkammu san lintog gway manggwana, ² “Kama chanan pasuyutnu labsingon nan ukalin nan chacha"or ta'u gway achicha kun manghuyu nu mangancha?”

³ Kun summungwhat as Hesus an chichaay manggwana, “Kaju hos achi chongyon nan whilin Apudyus kapu ekay san ukaliju? ⁴ Tan anan Apudyus, ‘Chumngor'a an cha amam an inam,’* ja ‘Nan manapapat as lagwing san amana ja inana lobhongna mapatoy.’†

⁵ Gwon ayasi nan isuyuju tan ananju, ‘Nu ngachan nan manggwana san amana ja inanaon, “Ngachan manay maatod'u an cha'aju, naahus'u ingwhakaay atcho' an Apudyus,” ⁶ maserpu achina atchon nan sachi atchona an amana ja inana.’ San amasna nilagwingju nu ngachan nan ingwhilin Apudyus sasan taku gway ooncha kapu san mangiwhagam an chichaay patiyoncha nu ngachan nan insuyun chanan aammaju.

⁷ Cha'ajuway an'annanju mampawhayu, ustu nan nangijununnaan profeta Isaias nangiwhagan san mipangkop an cha'aju gway anana,

⁸ ‘Sa'ad nannachaja taku, chajagwona' san tupo'cha
gwon achaju nan somсомо'cha an sa'on.

* **15:4** 15:4 Mawhasa san Exodo 20:12; Deuteronomio 12:16.

† **15:4** 15:4 Mawhasa san Exodo 21:17; Levitico 20:9.

9 Maid kun silwhin nan manaychajagwancha an sa'on,
 isussuyucha nan lintog gway inggwan
 chanan taku ad ingwhilangcha as lintog
 Apudyus.' "‡

Nan Ma'awhasuyan Nan Taku
 (Mer'us 7:14-23)

10 Inajakan kun Hesus chanan taku, anana an chicha, "Chongyonju nannaja iwhaka' tot maagwatanju. 11 Wha'on kusan iperno' nan taku san tupo'na nan mangipergwing an sija gwon sija mangipergwing an sija nan lagwingay ipayagwan nan tupo'na."

12 Ummoy ku chanan pasuyutna, anancha an sija, "Achim akammuway sa'ad chanan Pariseo lummagwing nan somsomo'cha san chingngorcha nan ingwhakam?"

13 Kun summungwhat as Hesus gway manggwana, "Losanay minuya gway wha'on kus imuyan Ama gway agwad ad Langit, mawhakut."

14 Nangamungcha. Ichayancha chanan taku gwon isucha chanan na'uyap gway ipujutcha nan isucha na'uyap. Ad nu na'uyap nan mangipujut san na'uyap, losancha maotchag san ahut.

15 Summungwhat kus Pedro anana an Hesus, "Ipaagwatnu an cha'ami chay agwat gway mipangkop san mangipergwing san taku."

16 Kun anan Hesus, "Jo'o sissija ahosay achiju ekay maagwatan. 17 Sissijaay achiju kun maagwatan gway losanay ma'an gway lumno' san

‡ 15:9 15:9 Mawhasa san Isaias 29:13.

tupo' nan taku umoy san hota' ad awni ad nijattay. ¹⁸ Gwon nan lagwingay ihungangay nan tupo' merpu san somsono' ad sachi nan mangipergwing san taku. ¹⁹ Tan sa'ad nan lagwingay somsono' nan taku sachi nan merpugwan nan lagwing. Ad nan mangwhanakana lagwingay kidkichu gway isun chi pumatoy, ma'assuy san wha'on kus asagwana, manggwas whayangna awhawhain ja ina'aisaw gway pijaon nan longag, mana'aw, mangita'chor san wha'on kus tuttuwa ja manapapat as lagwing san osa taku. ²⁰ Annachaja nan mangipergwing san taku gwon nan achi kun manghuyugwan san manganan wha'on kus sachi nan mangipergwing san taku."

Nan Pammatin Nan Osa Huwhai Gway Wha'on Kus Hudyu

(Mer'us 7:24-30)

²¹ Lummajaw kus Hesus san sachi ili umoy sasan ili gway sa'upon nan Tiro ja Sidon.

²² Ad sa'ad nan osa huwhaiyay iCanaan gway nerpu san sachi ili, inip'awna gway manggwana, "Achakugwana'ud, Apu, gway kana' Dabid! Sa'ad nan ana'u huwhai mapalpalikatan as amod tan nilno' nan chimunju."

²³ Gwon achin ku Hesus sinungwhatan as sija. Ummachayug ku chanan pasuyutna nampa'pa'aasicha an sija gway manggwana, "Perjagwom as sija tan mampo'apo'aw gway mituntunud an chita'u."

²⁴ Gwon summungwhat kus Hesus, anana, "Niwhauna' ekay gway humachang san ijIsrael gway isun nan kerneroway nataya'."

25 Gwon ummoy chay huwhai nampa'yob san sangun Hesus gway manggwana, "Apu, whachangana'ud!"

26 Kun iyagwat Hesus gway manggwana, "Wha'on kus mawhalinay ipa'anta nan anon nan ana' sasan asu."

27 Anan chay huwhai, "Tuttuwa nan sanat gway anam, Apu, gwon uyay chanan asu anoncha nan hugtaay maja'aja' san mamangnganan nan amucha."

28 Gwot summungwhat kus Hesus, anana say huwhai, "Cha'or nan pammatim! Ma'gwa an si'a nan whayugwom."

Kun hummayu nan ana'na san sachiyay uyas.

Nan Nangipawhayugwan Hesus San Angsanay Taku

29 Lummajaw kus Hesus san sachi ili ummoy san ikid nan Whaywhay gway Galili. Kun ummoy nanakacha san whilig gwot tummu'chu ad aschi.

30 Kun ummoy nan amochay taku an sija gway inagwitcha chanan napilay, chanan na'uyap, chanan achi kun ma'akichu, chanan nakigki ja uchumay anna sa'itna. Kun inigkacha chicha san sanguna gwot impawhayuna chicha. 31 Kun nataag chanan taku san inilacha chachay nakigki gway kuminga, chachay achi kun ma'akichu gway hummayu, chachay napilay gway manadchayan ja chachay na'uyap gway anna ilanacha. Kun chinaychajawcha nan Apudyus chanan ijIsrael.

*Nan Nama'anana Hesus San Nasuyu' As Opat Lihu Taku
(Mer'us 8:1-10)*

³² Inajakan kun Hesus chanan pasuyutna, anana, “Machakuwa' sannachaja amochay taku tan tuyu erkaw nan iniingkagwancha an sa'on ad maid kun anoncha. Ad lagwingo'ay per-jagwon chicha gway nawhiwhittil tan tugwakay maagcha ekay matugwad san chayan.”

³³ Kun anan chachay pasuyut an sija, “Ag-wamma inta'u mangallan as angsan as tinapay as ipa'an san amasnaay aachun nan taku san maid kun hohoyot ad asna?”

³⁴ Kun anan Hesus an chicha, “Aman nan tinapay gway agwad an cha'aju?”

Anancha, “Pitu ja a'itay wha'iyut gway i'an.”

³⁵ Gwot impatu'chun kun Hesus chanan taku san luta, ³⁶ inayana chachay pituway tinapay ja chachay i'an gwot nanjaman ku an Apudyus, pini'pi"ina. Kun inatodna sasan pasuyutna gwot iwwatgwatcha sasan taku. ³⁷ Kun nangancha losanot nabsugcha. Nappingcha kun, chinakup chanan pasuyut nan nasergwa sasan napi'pi'i, kun napnu nan pitu langngay. ³⁸ Sa'ad nan whilang chanan taku gway nangan, opat lihu, achi kun niwhilang nan hubhuwhai ja anana'.

³⁹ Sachi kunot pinerjaw Hesus chachay taku namang'as sija kun ummoy san ili gway sa'upon nan Magadan.

16

Nan Nampa'gwaan Chanan Pariseo An Hesus San Mataakan

(Mer'us 8:11-13; Lukas 12:54-56)

¹ Ummachayug kun chanan Pariseo ja Saduceo an Hesus pinadpadchascha ochagwon an sija ta mangipaila an chicha as imatunay mataakan as mamatiyancha nu tuttuwaay Apudyus nan nangiwhaun an sija.

² Gwon summungwhat as sija gway mangwana an chicha, "Nu mumaschom ja maninag nan langit, ananjuwon malikat nan tayun as whikat. ³ Ad nu ilanjuway maninag ja mamuhunot nan langit san whigwhikat, ananjuwon umuchan as awni. Akammuju gway mangimatun san ilan nan langit gwon achiju kun maimatunan nan ma'ma'gwa san sana chimpu. ⁴ Sa'ad nan lunap san sana lummagwing ja mijisu san huwhai whinerjan gway mallaya'i tan wha'on kus napudnu an Apudyus. Man'ochawcha as mataakanay mangimatunan gwon maid kun mipaila as mataakan an chicha nu achi ahus nan mangimatunanay na'gwa an Jonas." Napping kun chi tinaynana chichaot aysan.

Nan Nangijagwatan Hesus San Sussuyun Chanan Pariseo Ja Chanan Saduceo

(Mer'us 8:14-21)

⁵ Chummakus kun chachay pasuyut san chomang nan whaywhay, simsimmo'chaay nalgawatancha nansongot as tinapay. ⁶ Kun anan

Hesus an chicha, “Ammanju ilan nan yeast* chanan Pariseo ja Saduceo.”

⁷ Kun asijaapatcha gway manggwana, “Amasnat nan ingwhakana tan maid kun songot ta'us tinapay.”

⁸ Inakammun kun Hesus nan apaapatoncha anana an chicha, “Ka whawhang ekay pammatiju! Kajuman sija apaapaton nan inamaid nan tinapayyu. ⁹ Jo'o achiju ekay maagwatan gwinnu masmasmo' nan lima eka tinapay gway nipa'an sasan limallihu taku kun amanaay langngay nan nasergwaay chinakupju. ¹⁰ Jo'o achiju hos masmasmo' nan pitu tinapay gway nipa'an sasay opat lihuway taku kun amanaay langngay nan nasergwaay chinakupju. ¹¹ Achiju eka maagwatanay wha'on kus mipangkop san tinapay nan anna iwhakawhaka' an cha'aju. Ammanju ilan nan yeast chanan Pariseo ja Saduceo!”

¹² Gwot naagwatan chachay pasuyut gway wha'on kus mipangkop san yeast gway mam-pahoter san tinapay nan iwhagwhakana gwon mipangkop san lagwingay sussuyun chanan Pariseo ja Saduceo gway naya'a chumayait.

Nan Nangiwhagan Pedro San Mipangkop An Hesus

(Mer'us 8:27-30; Lukas 9:18-21)

¹³ Hummu'nag kus Hesus san ili gway Cesarea Filipos, anana sasan pasuyutna, “Ngachan nan

* **16:6** 16:6 Iyagwat Hesus nannaja “yeast” san ukaliyay lagwing ja wha'wha'onay isussuyun chanan Pariseo ja Saduceo sasan taku. Gwon ta'on nu amaschi achin ku chanan pasuyutna naagwatan.

anan chanan taku san mipangkop an sa'on gway Ana' nan Taku?"

¹⁴ Kun anancha, "Anan nan uchum si'a as Juan gway Manghohonjag. Anan nan uchum si'a as Elias, anan ahos nan uchum si'a as Jeremias gwinnu osa sasan uchumay profeta san agwi."

¹⁵ Anana an chicha, "As cha'aju kay ngachan nan manggachanju an sa'on?"

¹⁶ Gwot summungwhat as Pedro gway manggwana, "Si'a nan Kristu, nan Ana' nan mawhiwhijakay Apudyus."

¹⁷ Kun anan Hesus an sija, "Piyan'a, Simon gway ana' Jonas tan wha'on kus taku nan nangipaakammu an si'a gwon as Ama gway agwad ad langit. ¹⁸ Ad iwhaka' ahos an si'a gway si'a nan ma'gwaniyon Pedro gway nan pijaona anan whatu. Sannaja whatu, isaad'u nan singwhaan'u gway chicha chanan mamati an sa'on ad sa'ad chanan ayobhongan nan otoy achi kun ma'aawha' an chicha. ¹⁹ Atcho' an si'a nan chursi[†] san Mantuyajan Apudyus. Ad nu ngachan nan ijachim gway oon chanan takud asna luta, naahus Apudyus gway agwad ad langit tachunan. Ja nu ngachan nan ijujam ad asna luta, naahus Apudyus gway agwad ad langit tachunan."

²⁰ Sachi kun pinuyung Hesus chanan pasuyutna gway maid kun mangiwhagancha gway sija nan Kristu.

[†] **16:19** 16:19 Sa'ad nan pijaona anan nan chursi' "ayobhongan".

*Nan Nangiwhagan Hesus San Mipangkop San
Mapalikatana Ja Matojana*

(Mer'us 8:31-33; Lukas 9:21-22)

²¹ Malluki san sachi illukin Hesus gway mangi-paagwat sasan pasuyutna gway maserpu umoy as sija ad Jerusalem ad napalikatan as amod sasan chacha'orn nan Hudyu, sasan papangat nan papachi ja sasan mangaagkammu san lintog. Ad impaotoychas sija ad mi'atlu achay erkaw nataku.

²² Inta'iyen kun Pedro as sija ingwhakana an sija gway manggwana, "Achin ku Apudyus ijuja nat, Apu! Achi kun puyus ma'gwa an si'a nan amasna."

²³ Gwon nansakung kus Hesus, anana an Pedro, "Umachaju'a an sa'on, Satanas! Tumitiper'a an sa'on tan wha'on kus somсомо' Apudyus nan sosom'om gwon somсомо' chanan taku."

Nan Mitunuchan An Hesus

(Mer'us 8:34-9:1; Lukas 9:23-27)

²⁴ Sachi kun anan Hesus sasan pasuyutna, "Nu ngachan nan mamayu mitunud an sa'on, maserpu achina sija somсом'on nan longagna, isimo'naay mamati ta'on nu sija nan iliglikatna ja i'atoyna ad nitunud an sa'on. ²⁵ Tan nu ngachan nan ahus nan whijagnas patpatkona, achi kun ma'awhijag an Apudyus as ingkaingkana. Gwon nu ngachan nan achi mangipatog san whijagna kapu an sa'on, ma'awhijag an Apudyus as ingkaingkana. ²⁶ Maid kun kutu' nan man'ugwan nan osa taku nan losanay agwad san luhung nu achi ma'awhijag an Apudyus as ingkaingkana. Maid kun mawhalin nan osa taku atchon an

Apudyus as iwhajadna tot ma'awhijag an sija as ingkaingkana. ²⁷ Ad sa'ad ahos as sa'onay Ana' nan Taku managkulina' ad asna luta gway anna an sa'on nan ayobhongan Ama gway huyun'u chanan a'anghel ad sinuwhalita' nan gwaschi taku san whatug nan inggwana. ²⁸ Tuttuwa iwhaka' an cha'aju gway anna nan uchum an cha'aju san annaja gway achi kun matoy ingkanas ilan cha as sa'on gway Ana' nan Taku gway umali mantuyay."

17

Nan Nanohosan Nan Ilan Hesus (Mer'us 9:2-13; Lukas 9:28-36)

¹ Lummaus ad nan onom gway erkaw inghuyog Hesus as Pedro ja cha Santiago an Juan gway mansunud kun iyoyna chicha san nata'nang gway whilig gway ahuscha ekay.

² Gwot nanohos nan ilan Hesus san sakkangcha. Kun summiling nan hoserna as isun nan init ad sa'ad nan silupna sumiling gway putputtaa'.

³ Awni kun nampaila an chicha cha Moses an Elias gway ma'aapaapat an Hesus.

⁴ Kun summayampitaw as Pedro gway manggwana an Hesus, "Apu, whyu nan annaan ta'ud asna. Nu whyugwom manggwaa' as tuyu sikay as manghubhugwa'anju ancha Moses an Elias."

⁵ Sa'ad san manapaapatan Pedro, sa'ad nan hunotay sumiling inichungana chicha. Ad ingkaw nan kingaay nerpu san hunot gway manggwana, "Annaja nan ana"uway patpatko', mamasoma' an sija. Chumngor aju an sija!"

⁶ Chingngorn ku chanan apostoles na sachi kinga nallu'hubcha san luta san amod gway ogjatcha. ⁷ Kun ummachayug as Hesus an chicha gwot inognana ku chicha, anana, "Sumi'ad aju, achi aju umogjat." ⁸ Mantollongcha kun maid ku uchum as inilacha nu achi ahus as Hesus.

⁹ Ad sa'ad san manoskancha san whilig pinuyungna chicha gway manggwana, "Ilanju ta agwad mangiwhaganju sannaja inilaju ingkanas sa'ad as sa'on gway Ana' nan Taku matakawa' san matoja'."

¹⁰ Kun inimus chanan pasuyutna an sija gway manggwana, "Kamma chanan mangaagkammu san lintog ananon maserpu managkulin jan as Elias ad asiyo't umali nan Kristu?"

¹¹ Kun summungwhat gway manggwana, "Tutuwa kajay umuna managkulin as Elias ta isakanana nan losan. ¹² Gwon iwhaka' an cha'ajuway naahus umali nan isun Elias gwon achicha kun whinigwhig as sija kun inggwacha nan whayugwonchaay oon an sija. Ad isuna hosay sa'ad as sa'onay Ana' nan Taku palikatana' an chicha." ¹³ Sachi kun naagwatan chanan pasuyut gway mipangkop an Juan gway Manghohonjag nan ingwhakana an chicha.

*Nan Nangipawhayugwan Hesus San Ana'ay
Laya'i Gway Nilno' Nan Chimunju
(Mer'us 9:14-29; Lukas 9:37-43)*

¹⁴ Ummoy ku cha Hesus san agwachan nan amochay taku, ummoy an sija nan osa laya'i gway nampalintumong san sanguna ¹⁵ kun anana, "Apu, achakugwamud nan ana'u laya'i

tan na'or'orchas as sija ja mapalpalikatan as amod. Nadnachi matugwad as sija san apuy ja maotchag san chanum. ¹⁶ Kun iyali' as sija sasan pasuyutnu gwon achicha kun ma'iipawhayu an sija."

¹⁷ Summungwhat kus Hesus anana, "Ina'ay aju mahosay takuwanna maid pammatina ja nasama somsono'na! Anaman ekay awhajag nan iingkawga' an cha'aju ja mangaannusa' an cha'aju! Ijaliju an sa'on nan ana' sannaja."

¹⁸ Kun inamujuwan Hesus nan chimunju gwot lummagwa say ana'. Kun hummayu chay ana' san sachi uyas.

¹⁹ Ummahus kun cha Hesus ja chanan pasuyutna ummachayugcha an sija kun anancha, "Ka'ami man achi ma'aperjaw san sachi chimunju?"

²⁰ Anana an chicha, "Kapu san inawhawhang nan pammatiju. Tuttuwa iwhaka' an cha'ajuwanna gway nu agwad pammatijus isun nan inawhanog nan hu'orn nan mustard, mawhalinay ananju sanna whilikon, 'Manatun'a sanchi, ad nanatun.' Ad maid kun achiju ma'gwa." ²¹ [Gwon sa'ad nan amaschiyay ayasin nan chimunju achi kun maperjaw nu achi ahus nan lugwayu ja mallaunan.]

Nan Nangiwhagan Hesus Asin San Matojana Ja Matakuwana

(Mer'us 9:30-32; Lukas 9:43b-45)

²² Naayus kun cha Hesus ja chanan pasuyutna ad Galili, anana an chicha, "Takangaja' gway Ana' nan Taku mipawhijang sasan taku ²³ ad

intoychas sa'on gwon mi'atlu ad gway erkaw matakawa'." Kun mansasanga ekay as amod chanan pasuyutna.

Nan Mangwhajachan San Hugwis San Templo

²⁴ Ummoy ku cha Hesus ad Capernaum ummachayug chanan manchachakup san hugwis nan Templo an Pedro kun anancha, "Ad mangwhajad nan mistuyuju san hugwis nan Templo?"

²⁵ Anan Pedro, "Oon." Ummoy kus Pedro san hoyoy inunnaan Hesus imuson as sija gway manggwana, "Ngachan nan anam Pedro? Agwan nan manchakupan chanan ali san luta san hugwis? Chanan umili gwinnu sasan ikaja?"

²⁶ Ingwhakan ku Pedro ananon, "Sasan ikaja'." Anan Hesus an sija, "Nu amasnat achi kun mangwhajad chanan umili. ²⁷ Gwon sa'ad tot achicha malingu an chita i'a ad san whaywhay mamunggwit, sa'ad nan umuna i'anay onom, ta'angom ad nan tupo'na inchasam nan pila'ay umanay as iwhajadtaay chugwa. Ayam ad ingwhajadnu san hugwistaay chugwa."

18

Nan Miwhilang As Angatuwan

(Mer'us 9:33-37; Lukas 9:46-48)

¹ Sa'ad san sachiyay chimpu ummachayug an Hesus chanan pasuyut gway manggwana, "Ad ngachamma nan angatuwan san Mantuyajan Apudyus?"

² Inajakan kun Hesus nan osa ana' impasi'adna san agwachancha. ³ Kun anana, "Tuttuwa iwhaka' an cha'ajuway nu achi aju mangwhaliw

ja achiju agwaton nan kidkichun chanan anana', achi aju kun mitapi sasan takuway ituyajan Apudyus. ⁴ Nu ngachan nan mangiwhawha san longagna as isun nannaja ana', sija nan angatuwan san Mantuyajan Apudyus. ⁵ Ad nu ngachan nan mangajag san amasna ana' kapu an sa'on, sa'on nan inajakana.

*Nan Kapun Nan Humasuyan
(Mer'us 9:42-48; Lukas 17:1-2)*

⁶ “Nu ngachan nan manggwa as ma'awhasuyan nan mernus nan pammatina an sa'on gway isun nannaja ana', unayna ekay mita'od nan cha'or kikillinganay whatu san whakangna ad nitubung san aachayo'anay whaywhay. ⁷ Achachaku chanan taku sanna luhung kapu san whayangnaay mangkapus ma'awhasuyancha. Tuttuwaay angсан nan kapun nan ma'awhasuyan gwon achagchaku nan osa takuway sija nan merpugwan nan mangkapus ma'awhasuyan.

⁸ “Ad sa'ad nu whayangnas imam ja i'im nan kapun nan ma'awhasuyam, kumpuyam ad ingwhallum. Unayna ekay kumpur'a gwinnu pilay'a gway mawhijag as ingkaingkana nu nan gwachagwad nan imam gwinnu i'im gway mitoper'a san apuy gway maid kun pung-pungna. ⁹ Ad nu atam nan kapun nan ma'awhasuyam, u'atom ad ingwhallum. Unayna ekay piso'a gway mawhijag as ingkaingkana nu nan gwachagwad nan atam gway mitoper'a san apuy ad ingwhilnu.

*Nan Agwat Gway Mipangkop San Nataya'
Gway Kenero*

(Lukas 15:3-7)

¹⁰ “Ilanju ta achiju ungsan nan isun nan-nachaja anana'. Tan iwhaka' an cha'ajuway sa'ad chanan a'anghel gway mangiila an chicha, patinajunay agwadcha san agwachan Ama gway agwad ad langit. ¹¹ [Tan as Sa'onay Ana' nan Taku ummaliya' ta takuwo' chanan nataya' gway taku.]

¹² “Ngachan nan ananju nu agwad osas takuway anna kernerona singkasut ja nataya' nan osa? Jo'o ja achina taynan chanan sijampuyu ja sijam san whibilig ad ummoyna inanap nan osa nataya'. ¹³ Ad nu ochasana tuttuwa iwhaka' an cha'ajuway nayagsa' as sijas amod sannaja kenero nu sasay sijampuyu ja sijamay achi nataya'. ¹⁴ Ad isuna hos an Amajud langit* gway lagwingonaay misiyan an sija nan osa sasan namati an sa'on isun nannachaja anana'.

Nu Ma'awhersu Nan Sunud San Pammati

¹⁵ “Nu ma'awhersu nan sunud san pammati an si'a i'a an sija ad ingwhakam nan whersuna gway chugwa aju ekay. Nu chongyona nansubliyom nan whayu manghubuyunanju ja nansubliyom an Apudyus. ¹⁶ Gwon nu achina chongyon manajag'as osa gwinnu chugwa sasan susunud san pammati tot sa'ad nan gwaschi mipawhersu mata'choyan nan chugwa gwinnu tuyu. ¹⁷ Gwon nu lagwingonaay chongyon chicha iwhakam sasan maayuayusay namati. Ad sa'ad

* **18:14** 18:14 San uchum nan niigka Ama' ad langit.

ahos nu achina chongyon iwhilangjus sija as osa paganu gwinnu manaa'nut gway manchachakup san hugwis.

Nan Mijachi Ja Nan Mijuja

¹⁸ “Tuttuwa iwhaka' an cha'ajuway nu ngachan nan ijachiju gway oon chanan takud asna luta, naahus Apudyus gway agwad ad langit tachunan. Ja nu ngachan nan ijujaju ad asna luta, naahus Apudyus gway agwad ad langit tachunan.

¹⁹ “Iwhaka' ahos an cha'aju nannaja: Nu chugwa an cha'aju ad asna luta nan mantin-nachun san whayangnasnatay ochagwonju san lugwayu, atchon Ama gway agwad ad langit an cha'aju. ²⁰ Tan nu agwan nan agwad nan chugwa gwinnu tuyuway namati an sa'on gway maayus mallugwayu an sa'on, agwacha' ad aschi an chicha.”

Nan Agwat Mipangkop San Mansilsilwhi Gway Maid Kun Achakuna

²¹ Ummachayug kus Pedro an Hesus anana an sija, “Apu, mangimman'u ligwatan nan whersun nan huyun'u namati gway assi'assin humersu an sa'on? Mangimpittu?”

²² Anan Hesus an sija, “Wha'on kus iwhaka' an si'aay mangimpittu gwon mangimpitumpuyu gway pitu.† ²³ Sija nan mijisu san Mantuyajan Apudyus nan osa ali gway simsimmo'na

† **18:22** 18:22 San “mangiwhagan san amaschiyay mangimpitumpuyu gway pitu ligwatan nan whersun nan na'awhersu,” nan pijaon Hesus anan sina maserpu patinajunay ligwatan nan whersun chanan uchumay na'awhersu an chita'u.

mansingil san utang chanan mansilsilwhi an sija.
 24 Ilukina kunay mansingil iyoycha an sija nan osa mansilsilwhiyay nanutang an sijas alihulihu pila'ay wha'yaw. 25 Gwon kapu tan achi kun ma'awhajad ingwhilin nan amuna gway mila'us sija ja nan asagwana ancha anana'na ja losanay u'ugwana tot mawhajachan nan utangna.

26 "Sija nan nallu'hub chay mansilsilwhi san sangun chay ali gway manggwana, 'Anusam sa'on ad nan losanay utang'u an si'a whajacha.'
 27 Nachaku kun chay amuna pinerjawna chay mansilsilwhi kun niligwatana nan utangna.

28 "Lummagwa ad nan sachi mansilsilwhi inchasana nan osaay isuna mansilsilwhi gway nanutang an sijas a'itanay pila' gway wha'yaw. Impukodna kus sija pinsorna gway manggwana, 'Whajacham nan inutangnu an sa'on.'

29 "Nallu'hub pun chay huyunnaay mansilsilwhi nampa'pa'aasi an sijaay manggwana, 'Anusam sa'on ad awniyot whajacha' nan utang'u an si'a.'

30 "Gwon achina kun pinatkan, tinaynana kun impaiwhayudnas sija ingkanas whajachana nan inutangna. 31 Inilan ku chanan huyunnaay mansilsilwhi nan na'gwa lummgwing nan somomo'cha kun ummoycha ingwhaka san amucha nan losanay na'gwa.

32 "Impaajag kunan amuna anana an sija, 'Nayangkat'a mansilsilwhi! Losanay utangnu niligwata' kapu tan nampa'pa'aasi'a an sa'on.
 33 Inachakugwam otjan nan huyunnu mansilsilwhi as isun nan nangachakugwa' an si'a.'

³⁴ Nalingu ku chay amuna impuyangnas sija impaiwhayud sasan mangijaachug san whawhal-luchan tot mapalikatan as sija ingkanas mawhajachana mawhajachan nan losanay inutangna.

³⁵ “Ad amasna ahos nan oon Ama gway agwad ad langit an cha'aju nu wha'on kus kadto' gway ligwatanju nan whersun nan asintatakaju.”

19

Nan Sussuyun Hesus Mipangkop San Ichang (Mer'us 10:1-12; Lukas 16:18)

¹ Napping kus Hesus nansuyu lummajaw as sijad Galili kun ummoy san iliyay sa'upon nan Judea gway agwad san chomang nan Gwanggwangay Jordan. ² Kun nitunud an sija nan amochay taku gwot impawhayuna chanan nasa'it ad aschi.

³ Kun ummoy ummachayug an Hesus chanan Pariseo ta padpadchasoncha gway manggwana, “Ad mijuja san lintog ta'u nan ichangan nan laya'i nan asagwana san whayangna ekay kapuna?”

⁴ Summungwhat kus sija anana, “Jo'o achiju whinasa san Ukud Apudyus gway anana, ‘Sa'ad san chamuchamu inggwan Apudyus nan taku as laya'i ja huwhai.’”^{*} ⁵ Kun anana, ‘Kapu sannaja taynan nan laya'i cha amana an inana ad nan'atumcha san asagwana. Ad nan chugwa longag mangngachancha osossa'an.’[†] ⁶ Ad wha'oncha kus chugwa gwon nangngachancha

^{*} **19:4** 19:4 Mawhasa san Genesis 1:27; 5:2. [†] **19:5** 19:5 Mawhasa san Genesis 2:24.

osossa'an. Sija nan nu ngachan nan nan'atumon Apudyus, wha'on kus mawhalinay manichangon nan taku."

⁷ Anancha an sija, "Kammaangka Moses ijuja gway ipapil nan laya'i nan mangichangana san asagwana?"

⁸ Anan Hesus an chicha, "Kapu tan hummatu nan somsono'ju iyujan Moses cha'ajuway ichanganju asagwaju. Gwon san chamuchamu wha'on kus amasnat nan pangkop Apudyus. ⁹ Iwhaka' an cha'aju gway nu ngachan nan laya'i mangichang san asagwana san whayangna kapuna maya'sig nu na'assuy san wha'on kus asagwana ad nangasagwa san sawhali, niwhilangay namuwhai as sija."

¹⁰ Anan chanan pasuyutna an sija, "Nu amasnat gway mijachi nan ichang unayna ekay achita mangasagwa."

¹¹ Gwon anan Hesus an chicha, "Wha'on kus losanay taku agwatoncha nannaja sussuyu, ahus chanan naatchan as ayobhongan gway achi kun mangasagwa. ¹² Tan na'aya'ayasi nan achin chanan laya'i mangasawwan. Anna nan uchumay nijana'ay wha"uwa, anna nan uchumay inapun nan asintatakucha ja anna nan uchumay achicha manga"asagwa kapu san mansilwhiyancha san Mantuyajan Apudyus. Nan sillobhong gway mangagwat sina maserpu agwatona."

*Nan Nangilugwayuwan Hesus Sasan Anana'
(Mer'us 10:13-16; Lukas 18:15-17)*

¹³ Iningkaw chanan anana' gway iyoy chanan taku an Hesus ta ipatayna nan imana an chicha

ja ilugwayuwana chicha. Gwon chinogjajan chanan pasuyutna chachay nangijoy. ¹⁴ Gwon anan Hesus, "Ijujaju chanan anana'ay umali an sa'on ja achiju ijachi chicha tan nan isun nan a'ammasma anana' mitapicha sasan takuway ituyajan Apudyus." ¹⁵ Gwot impatayna nan imana sasan anana' asiyot lumajaw as sijad aschi.

*Nan Wha'nang Gway Laya'i
(Mer'us 10:17-31; Lukas 18:18-30)*

¹⁶ Iningkaw nan osa ummoy ummachayug an Hesus gway manggwana, "Mistuyu, ngachan nan whayuway oo' ta ma'awhijaka' an Apudyus as ingkaingkana?"

¹⁷ Kun anan Hesus an sija, "Kaman sa'on nan manimusam san mipangkop san whayu? Ahus as Apudyus as whayu. Gwon nu whayugwom nan ma'awhijag'a an Apudyus as ingkaingkana, patiyom chanan whilin Apudyus."

¹⁸ Anana an Hesus, "Ngachan chanan whilin?"

Kun anan Hesus, "Achi'a pumatoy. Achi'a ma'assuy san wha'on kus asagwam. Achi'a mana'aw. Achim ta'choyan nan tuli gway mi-hursu san osa taku. ¹⁹ Chumngor'a an cha amam an inam ja ipatognu nan asintatakum as isun nan mangipatognu san longagnu."

²⁰ Anan chay mernus gway laya'i an sija, "Losan chanat inggwa'. Ngachanna pay nan'uyanga?"

²¹ Anan Hesus an sija, "Nu whayugwomay maid man'uyangam i'a ila'u chanan u'ugwam ad

inatodnu nan la'una san whawha'sigwot ad agwad nan whina'ngnu ad langit. Ad ummali'a nitunud an sa'on."

²² Chingngorn ku chay laya'i nan sachi lummajaw gway mansasanga tan amod nan whina'ngna.

²³ Kun anan Hesus sasan pasuyutna, "Tuttuwa iwhaka' an cha'aju gway sa'ad nan taku sija ekay ipatogna nan inawha'ng mangsikab as mitapi sasan takuway ituyajan Apudyus. ²⁴ Asino' iwhaka an cha'aju gway amod mangsikab nan mitapijan nan osa taku sasan takuway ituyajan Apudyus gway sija ekay ipatogna nan inawha'ng nu san lumno'an nan kamel san ahut nan chakum."

²⁵ Chingngorn ku chanan pasuyutna chi nataagchas amod gway manggwana, "Ad ngachan maangkay matakun nu'?"

²⁶ Intollong kun Hesus chicha anana, "Wha'on kus ma'a'gwa nan taku san annaja gwon as Apudyus ma'gwana nan losan."

²⁷ Gwot summungwhat as Pedro an sijaay manggwana, "As cha'ami kay tinaynanmi nan losanay u'ugwami kun nitunud ami an si'a. Ad ngachamma maayami?"

²⁸ Kun anan Hesus an chicha, "Tuttuwa iwhaka' an cha'aju gway san humu'nag gway assahu luhung, sa'ad as Sa'onay Ana' nan Taku tumu'chuwa' san inachajaw nan mantuyaja' ad sa'ad as cha'ajuway nitunud an sa'on, tumu'chu aju hos san nasagwayan as chugwa tukaw gway mangituyay sasan kana' chachay nasagwayan as chugwaay ana' Israel. ²⁹ Ad gwaschi osa

manaynan san hoyoyna, susunudna, sinana' an sija, anana'na ja lutana kapu an sa'on, maayana nan mangingsingkasutay oyosna ad na'awhijag an Apudyus as ingkaingkana. ³⁰ Gwon ang-san chanan ummuna gway mangudchi ad ang-san ahos chanan mangudchiyay umuna."

20

Nan Makanab Chanan Mansilwhi An Apudyus

¹ Intuyuy Hesus gway manggwana, "Mijagwat nan Mantuyajan Apudyus san osa taku gway anna nan mumullana san ubas gway nasapa lummagwa san gwisnit kun ummoy nananap as tangchanana as manterwhasu san mumullana san ubasna. ² Nantinnachuncha kun sasan mal-labhu gway tangchanana chichas ustuway labhu san osa erkaw, impooyna chicha san mumullana san ubas.

³ "Lummagwa kus sija san suminer inilana chanan takuway nasi'asi'ad san merketay maid ooncha. ⁴ Kun anana an chicha, 'T'aju hos manterwhasu san mumulla' san ubas ad nilabhuwa' cha'aju san ustuway labhuju.'

⁵ "Kun aysancha. Asin kuhos lummagwa san mamatu' ja singwhattang as anchu, amaschi ahos nan inggwana. ⁶ Anna kunay singwhattang as ahowha lummagwa kuhos inilana chanan nasi'asi'ad gway taku maid kun ooncha. Kun anana an chicha, 'Ka'aju maag ekay masi'asi'ad gway mangerkaw gway maid oonju?'

⁷ "Anancha an sija, 'Tan maid ka mampayabhu an cha'ami.'

“Kun anana an chicha, ‘T’aju hos manterwhasu san mumulla’ san ubas.’

⁸ “Mummaschom pun anan chay sin’ugwa san mumullan san ubas san mangipangpangu sasan manterwhasu, ‘Ajakam chanan nanterwhasu ad inatodnu nan labhucha malluki sasan nangudchi nanterwhasu ingkana sasan namangu.’

⁹ “Ummoy ku chachay nalluki san singwhat-tang as ahowha inagwatcha nan labhucha ustu gway sinumerkaw. ¹⁰ Ummoy ku chachay namangu anancha kunnu adachu nan agwatoncha gwon annaotay isuna hos ekajay tangchan nan inagwatcha. ¹¹ Inagwatcha kunan labhucha nallilicha san sin’ugwa san mumullan san ubas ¹² gway manggwana, ‘Kama nannachaja nangudchi gway osa kun eka uyas nan nanterwhasuwancha kunja mijisu nan labhucha an cha’amiyay nangerkaw nanterwhasu ja nangijat-tom san atung nan init?’

¹³ “Gwon summungwhat kun san osa an chicha, anana, ‘Huyun, achi’ ku nilu’us si’a. Jo’o achim tinachunan nan sinumerkaw gway tangchannu an sa’on ta. ¹⁴ Ayam nan labhum ta i’a. Whayugwo’ gway atchon san-naja nangudchi nan isun ahos nan inatod’u an si’a. ¹⁵ Jo’o achi mijuja an sa’on gway oo’ nan whayugwo’ay oon san pila’u? Gwinnu maapos’a tan manga’atocha?’ ”

¹⁶ Kun iyanungus Hesus gway manggwana, “Sija nan sa’ad chanan umuna chicha nan mangudchi ja sa’ad chanan mangudchi chicha nan umuna.”

*Pitlun Hesus Gway Mangiwhaka San Matojana
Ja Matakuwana*

(Mer'us 10:32-34; Lukas 18:31-34)

¹⁷ Sa'ad san umajan Hesus ad Jerusalem inta'iyanna chanan nasagwayan as chugwaay pasuyutna kun anana an chicha san chayan, ¹⁸ “Chongyonju na, anna inta'ud Jerusalem ad sa'ad as sa'onay Ana' nan Taku mipawhijanga' sasan papangat nan papachi ja chanan mangagkammu san lintog ad nilodchongana' gway matoy. ¹⁹ Ad impawhijanga' sasan wha'on kus Hudyu tot amamangona' ja saplitana' ancha ilansaa' san krus. Ad sa'ad nu mi'atlu erkaw matakua'.”

Nan Ochaw Nan Inan Cha Santiago An Juan

(Mer'us 10:35-45)

²⁰ Kun ummachayug an Hesus nan asagwan Zebedeo chicha sasan ana'na kun nampalintumong an Hesus gway agwad nan ochagwona an sija.

²¹ Kun anan Hesus an sija, “Ngachan nan whayugwom?”

Anana an Hesus, “Iwhakamud gway patu'chugwom san mantuyajam nanna chugwa ana"u, ingkaw nan osa san machigwanannu ja ingkaw nan osa san machigwikim.”

²² Anan Hesus sasay chugwa mansunud, “Achiju kun akammu nan od'ochagwonju. Jo'o ja ma'ijattom aju san likat gway isun nan likat gway ma'gwa an sa'on.”

Anancha an sija, “Ma'ajattom ami.”

²³ Anana an chicha, “Tuttuwa sa'ad nan likatay ma'gwa an sa'on ma'ijattom aju gwon nan

tumu'chu san machigwanan'u ja san machig-wiki', wha'on kus sa'on nan mampili, sija ingkaw chanan insakanaan Ama.”

²⁴ Chingngorn kun chachay simpuyu pasuyut nan inchaw chay chugwa mansunud, nalingucha an chicha. ²⁵ Gwon inajakan kun Hesus chicha, anana, “Akammuju gway sa'ad chanan mangituyay sasan wha'on kus Hudyu ilajusancha chicha ad sa'ad chanan pangatcha mansuwoncha chicha. ²⁶ Wha'on kus amasnat nan oonju. Gwon nu ngachan nan mamayu an cha'aju gway mampangatu, maserpu mansilwhi an cha'aju losan. ²⁷ Ad nu ngachan nan mamayu an cha'aju gway mangngachan apatkan, maserpu mampamudchachu an cha'aju losan. ²⁸ Isu' gway Ana' nan Taku, wha'on kus ummaliya' ta mansilwhiyana' gwon ummaliya' ta mansilwhiya' ja atcho' nan whijag'u as oyos nan whijag nan aachugwanay taku ta magwajagwajaancha san ayobhongan nan whersu.”

Nan Nangaanan Hesus San Uyap Nan Chugwa Laya'iyay Na'uyap

(Mer'us 10:46-52; Lukas 18:35-43)

²⁹ Sa'ad san lumajagwan cha Hesus ad Jerico nitunud an sija nan amochay taku. ³⁰ Ad iningkaw nan chugwa na'uyap gway tumutu'chu san ikid nan chayan. Chingngorcha kunay lumaus as Hesus impa'uychaay manggwana, “Apu gway kana' Dabid, achakugwamud cha'ami!”

³¹ Gwon sa'ad chanan taku chinogjajancha chicha gway kumino'cha. Gwon iyamamodchaot

nampa'uy gway manggwana, "Apu gway kana' Dabid, achakugwamud cha'ami!"

³² Summinong kus Hesus inajakana chicha gwot anana, "Ngachan nan whayugwonjuway oo' an cha'aju?"

³³ Anancha an sija, "Apu, aanomud nan uyapmi."

³⁴ Nachaku kus Hesus inognana nan atacha kun maag ekay anna nan ilancha gwot nitunudcha an sija.

21

Nan Nanaychajagwan Chanan Taku An Hesus San Ummajana Ad Jerusalem

(Mer'us 11:1-11; Lukas 19:28-40; Juan 12:12-19)

¹ Sa'ad san takangay cha Hesus chumakusan ad Jerusalem gwot hummu'nagchad Betfage san whilig gway ma'gwaniyon Olibu, impaunan Hesus nan chugwa sasan pasuyutna ² gway manggwana an chicha, "T'aju sanchi iliyay chomangonju ad humu'nag aju ad ekay agwad nan ochasanju osa asno gway niwhawhawwod ja nan uyhunna. U'whachonju ad chicha iyaliju an sa'on. ³ Ad nu agwad mangimus san oonju ananjuwon maserpun nan Apu chana ad nanija-todna."

⁴ Na'gwa na tot tumuttuwa nan ingwhakan Apudyus an profeta Isaias gway anana,

⁵ "Iwhakaju san umilid Jerusalem gway manggwana:

Chongyonju na, sa'ad nan Aliju umali an cha'ajuway

ingwhawhana nan longagna

gway nangaabwhaju san uyhun nan asno.”*

⁶ Ummoy kun chachay chugwa pasuyut gwot inggwacha nan ingwhilin Hesus ⁷ iyoycha chay asno ja nan uyhunna kun inap'apancha san kotap nan silupcha gwot nangawhajus Hesus. ⁸ Ad sa'ad nan amochay taku iyap'apcha nan kotap nan silupcha san chayan ad nan uchum nangayacha sasan pangan chanan aju kun iyap'apcha san chayan. ⁹ Ad sa'ad chanan taku gway namangu ja chanan misu'su'nub an Hesus asipopo'awchaay manggwana, “Machaychajaw† nan kana' Dabid! Piyan as sija gway umali san ayobhongan Apudyus! Machaychajaw as Apudyus ad langit!”

¹⁰ Hummu'nag kus Hesus ad Jerusalem nakuyu nan losanay umili gway manggwana, “Ngachan ma nina?”

¹¹ Kun anan chanan angsanay taku, “Sijana nan profeta gway as Hesus gway iNazaret gway sa'up nan Galili.”

Nan Namerjagwan Hesus Sasan Malla'ya'u San Sowhan Nan Templo

(Mer'us 11:15-19; Lukas 19:45-48; Juan 2:13-22)

¹² Ummoy as Hesus san sowhan nan Templo kun pinerjawna losan chanan malla'ya'u ja chanan mallaya'u san sachi. Kun inaminna tugwachon nan lamisaan chanan manooyos san

* **21:5** 21:5 Mawhasa san Zacarias 9:9. † **21:9** 21:9 Nan sikuchay nilista “Hosanna” gway Aramaic gway apapat gway nan pijaona anan takuwon cha'ami awni kun nauser nu manchaychajaw.

pila' ja tutu'chugwan chanan mangila'ya'u san kalapati. ¹³ Kun anana an chicha, "Nilista san Ukud Apudyus gway anana, 'Sa'ad nan hoyoy'u maagwakan as luyuwwayuwan.' Gwon sa'ad as cha'aju nangngachanonju tatalluwan chanan mamayangkat."‡

¹⁴ Kun ummoy ummachayug an sija chanan na'uyap ancha napilay san Templo kun impawhayuna chicha. ¹⁵ Gwon inilan ku chanan papangat nan papachi ja mangaagkammu san lintog nan mataakan gway inggwan Hesus ja chanan anana'ay mampo'apo'aw san Templo gway manggwanaon, "Machaychajaw nan Kana' Dabid," nalingucha.

¹⁶ Kun anancha an sija, "Chochongyom nan iwhagwhakacha?"

Anan Hesus an chicha, "Oon. Jo'o achiju whinasa san Ukud Apudyus gway anana, 'Apudyus, sinuyuwam chanan anana' ja ungn-gaa' gway mangichajaw as ustu'ustu an si'a?' "§

¹⁷ Tinaynana kun chicha lummajaw sa sachi ili gway ummoy ad Betania kun ummijan ad aschi.

*Nan Namujunan Hesus San Aju Gway Igos
(Mer'us 11:12-14, 20-24)*

¹⁸ Mawhikat kun san manulinan cha Hesus ad Jerusalem nawhitil as sija. ¹⁹ Inilana kunan igos san ikid nan chayan ummoyna inachayug gwot maid kun inchasanas hokasna, ahus eka chanan tuhu. Kun anana say aju, "Achi'a kun puyus humkas!" Kun maag ekay nayangu chay igos.

‡ **21:13** 21:13 Mawhasa san Isaias 56:7; Jeremias 71:11. § **21:16** 21:16 Mawhasa san Salmo 8:2.

20 Inilan ku chachay pasuyutna nataagcha gway manggwana, “Ininona maag ekay nernangu nan ajuway igos?”

21 Kun anan Hesus gway summungwhat an chicha, “Tuttuwa iwhaka' an cha'ajuway nu agwad pammatiju ja achi aju manchugwachugwa, wha'on kun ekas ahus nan na'gwa san aju igos as mawhalinay oonju. Gwon mawhalin kahos gway iwhakaju sannaja whilig gway, 'Mita'nang'a ad nitoper'a san whaywhay,' ad na'gwa. 22 Ad losanay ochagwonju san lugwayu nu tuttugwaonju, maayaju.”

Nan Imus Gway Mipangkop San Ayobhongan Hesus

(Mer'us 11:27-33; Lukas 20:1-8)

23 Nanagkulin kus Hesus san sowhan nan Templo ummoy ummachayug an sija chanan papan-gat nan papachi ja chanan chacha'orn chanan Hudyu san mansuyusuyuwana kun anancha, “Agwan nan nangallam san ayobhongam gway manggwa san o'oom ja ngachan nan nangatod an si'a san ayobhongam?”

24 Kun summungwhat as Hesus gway manggwana an chicha, “Manimusa' ahos an cha'aju. Nu masungwhatanju iwhaka' ahos an cha'aju nu ngachan nan nangalla' san ayobhonga' gway manggwa san o'oo'. 25 Sa'ad nan ayobhongan Juan gway manghonjag agwan nan nerpugwana? Nerpu an Apudyus gwinnu nerpu sasan taku?”

Kun nanuukuchanchaay manggwana, “Nu anan ta'uwon, 'Nerpu an Apudyus', anana an chita'uwon, 'Kajuman angkay achi tinuttuwa as

sija?' ²⁶ Gwon nu anan ta'uwon, 'Nerpu sasan taku', umogjat ta'u sasan taku tan losancha iwhilangay osa profeta as Juan."

²⁷ Kun sinungwhatancha as Hesus gway mangwana, "Maid kun akammumi."

Anana hos an chicha, "Sa'ad nu amasnat achi' kuhos iwhaka nu ngachan nan nerpugwan nan ayobhonga' gway manggwa san o'oo'.

Nan Agwat Mipangkop San Chugwa Ana'

²⁸ "Ngachan ma ananju sannaja? Iningkaw nan osa ama gway anna nan chugwa ana'na laya'i. Ad ummachayug kus sija san panguyu anana, 'Ana"u, i'a san sana erkaw manterwhasu san mumullan san ubas.'

²⁹ "Gwon summungwhat gway manggwana, 'Lagwingo' gway umoy.' Gwon nanohos kunan somsono'na umoy.

³⁰ "Ummachayug kus sija san whanog ingwhakana nan isuna. Summungwhat ku chay ana'na, anana, 'Iya', ama' gwon achi kun umoy.

³¹ "Ngachanna sasay chugwa nan nanggwa san whayugwon amacha?"

Anancha, "Chay panguyu."

Anan Hesus an chicha, "Tuttuwa iwhaka' an cha'aju gway sa'ad chanan manchachakup san hugwis ja chanan naukor, umunacha an cha'aju umoy san Mantuyajan Apudyus. ³² Tan ummalis Juan an cha'aju tot ipailana an cha'aju nan ustu i'aman gway mawhijag. Kun achiju kun tinuttuwas sija gwon chanan manchachakup san hugwis ja chanan naukor nan namati an sija. Ta'on nu nappingju inila chicha gway namati

achiju kun nanchu'kan nan whersuju ad namati otjan aju an sija."

Nan Mijagwatan Chanan Lagwingay Mansasamer

(Mer'us 12:1-12; Lukas 20:9-19)

³³ Intuyuy Hesus gway manggwana, "Chongyonju nan osa pay gway agwat: Iningkaw nan osa taku nammuya as angsanay ubas san lutana kun nili'gwosna a'upon. Kun nanggwas uussutan san ubas kun nampata'chor as nata'nang as allangan gway whinatu as ingkagwan nan mangijaachug. Kun impasamerna sasan mansasamer gwot nangwhaat. ³⁴ Takangay kunan inghubhuyas ingwhaunna chanan mudchachuna sasay mansasamer ta umoycha ayan nan huwana.

³⁵ "Inayan ku chachay mansasamer chachay mudchachuna inabchoycha nan osa, intoycha nan osa ja whininwhintugcha nan osa. ³⁶ Asin ahos nangwhaun as uchumay mudchachu as angsan sasay ummunaay ingwhaunna kun inggwacha an chicha nan isuna. ³⁷ Anunu kun ingwhaunna an chicha nan ana'na tan anana kunnu ananaon, 'Whigwhikoncha nan ana'u.'

³⁸ "Gwon inilan ku chachay mansasamer nan ana' nan sin'ugwa asi'a'anancha, 'Annaja nan mangila'sun. Gwayyu ta otojon ta'us sija ad nan'ugwa ta'u nan la'sunna.' ³⁹ Inayacha kus sija ingwhallucha san lasin nan mumullan san ubas gwot intoycha.

⁴⁰ "Ad sija nan sa'ad nu managkulin chay sin'ugwa san mumullan san ubas ngachan nan oona sasay mansasamer?"

⁴¹ Anancha an sija, “Sa'ad chachay nayangkatay mansasamer otojona chicha ad sa'ad chay mumullana san ubas ipasamerna san uchumay mansasamer gway mangatod an sija as huwana san inghubhuyas.”

⁴² Anan Hesus an chicha, “Jo'o achiju whinasa nan nilista san Ukud Apudyus gway anana, 'Sa'ad chay whatuway nampiliyan chanan mamanggwas hoyoy, sachiyot nan kadto'ay nisaachan nan hoyoy. As Apudyus nan nanggwa sannaja ad amod mataakan nan mangilan ta'u!*

⁴³ “Sija nan iwhaka' an cha'aju gway achin ku Apudyus itapi cha'aju sasan takuway ituya-jana gwon chanan taku gway tumungper san whayugwona. ⁴⁴ Ad sa'ad chanan maotchag sannaja whatu mayumo'. Ad nu ngachan nan mitu'nukana mamomo'.”

⁴⁵ Chingngorn ku chanan papangat nan papachi ja chanan Pariseo nan iyagwatna, naag-watanchaay chicha nan iwhakawhakana. ⁴⁶ Kun nananapchas ininonchaay mangipachopap an sija gwon ummogjatcha san amochay taku tan iwhilangchas sija as osaay profeta.

22

Nan Agwat Mipangkop San Hoyay

(Lukas 14:15-24)

¹ Kun asin ahos as Hesus nanagwat an chicha gway manggwana, ² “Mijisu nan Mantuyajan Apudyus san amasna: Iningkaw nan osa ali gway insakanana nan hoyay nan ana'na laya'i. ³ Kun

* **21:42** 21:42 Mawhasa san Salmo 118:22-23.

ingwhaunna chanan mudchachuna ta umoycha ajakan chanan naajakan san hoyay gwon lagwingon chachay naajakanay umoy.

⁴ “Nangiwhaun ahos san uchumay mudchachuna gway anana, ‘Iwhakaju sasan naajakanay insakana’ nan hoyay, sa’ad chanan napapunor wha’a’ naperticha ad nisakana nan losan, iwhakaju ta umalicha.’

⁵ “Gwon achicha kun ekay chongyon aysancha gway ummoy nan osa san tayunna, ummoy ahos nan osa nangamusanti. ⁶ Ad sa’ad nan uchum chimpapcha ku chanan mudchachuna gway nangajag an chicha, pinalikatancha chicha gwot intoycha chicha. ⁷ Sija nan nalingu chay ali gwot ingwhaunna ku chanan surchachuna, impaotoyna chachay nangtoy sasay mudchachu kun impaskobna nan ilicha.

⁸ “Kun anana sasay mudchachuna, ‘Napping nisakana nan hoyay gwon sa’ad chachay naajakan achicha kun miwhilangay ma’ayagyagsa’.

⁹ Sija nan i’aju sasan ersa ad nu ngachan nan ochasanju, ajakanju chicha san hoyay.’

¹⁰ Ummoy ku chachay mudchachu sasan ersa inajakancha losan nan takuway inchasancha, whayu gwinnu lagwingay taku. Kun napnu nan mallagyagsa’an sasan naajakan.

¹¹ “Nilumno’ kunan ali ta ilana chanan naajakan inilana nan osa takuway achi kun nansilup san silup nan ma’abyay. ¹² Kun anan chay ali, ‘Sunud, ininom gway nilumno’ ad asna gway achi’a kun nansilup san silup nan ma’abyay?’ Gwon kummikinno’ chay taku.

¹³ Kun anan chay ali sasan mansilsilwhiyona,

'Ta'chonju ad nan ima ja i'ina iwhalluju san whawhalluchan gway manghulingot. Maniwhil as sija ja mangngilngiltona nan whawhana as isun chanan uchumay iingkaw ad aschi.' "

¹⁴ Pinungpung Hesus gway manggwana, "Angsan nan maajakan gwon a"itan nan mapili."

Nan Imus Mipangkop San Mangwhajachan San Hugwis

(Mer'us 12:13-17; Lukas 20:20-26)

¹⁵ Lummajaw kun chachay Pariseo nanuukuchancha nu ngachan nan ininoncha mani'ap an Hesus kapu san iwhakana. ¹⁶ Kun ingwhauncha an sija chanan pasuyutcha ja chanan takun Herod gway manggwana, "Mistuyu, akammumiyay achi'a kun mantuli ja isuyum nan atuttugwaan gway mipangkop san whayugwon Apudyus ja wha'on kus somsom'om nu ngachan nan anan nan taku tan manisisugwom nan taku uyay nu ngachan nan asasaadcha. ¹⁷ Ad iwhakamud an cha'ami nu ngachan nan anam sina. Ad mijuja san lintog gway mangwhajadta san hugwis san Emperador gwinnu achi?"

¹⁸ Gwon akammun Hesus nan lagwingay pangkopcha, sija nan anana, "Cha'ajuway an'annanju mampawhayu, kaju padpadchason as sa'on? ¹⁹ Ipailaju an sa'on nan aka pila'ay miwhajad san hugwis!"

Kun inatodcha an sija nan dinario.

²⁰ Kun anana an chicha, "Ngachan nan singhoser sannaja ja singngachan?"

²¹ Anancha an sija, "Emperador."

Kun anana an chicha, “Nu amasnat atchonju san Emperador nan ugwan nan Emperador ad inatodju an Apudyus nan ugwan Apudyus.”

²² Chingngorcha kun chi nataagcha gwot tinaynancha kus sija lummajawcha.

Nan Imus Mipangkop San Matakuwan Nan Taku

(Mer'us 12:18-27; Lukas 20:27-40)

²³ Ad sa'ad san sachi erkaw ummoy ummachayug an Hesus chanan Saduceo gway achicha kun mamati gway matakun nan matoy. Kun inimuscha an sija ²⁴ gway manggwana, “Mistuyu, ingwhakan Moses gway nu matoy nan osa laya'iyay maid ana'na, asawwon nan sunudna chay nawhayu tot umana'chas miwhilang as ana' chay sunudna natoy. ²⁵ Iningkaw nan pitu mansusunud gway lallaya'i ailijanmi. Nangasagwa kunan panguyu natoy gway maid kun ana'na. Kun inasagwan nan umaggwa sunudna chay nawhayu. ²⁶ Amaschi ahos nan na'gwa say umaggwa ja umatlu ingkana san mi'apitu. ²⁷ Anunu kun natoy chay huwhai. ²⁸ Sija nan nu umali nan erkaw gway matakuan nan natoy ngachanna sasay pitu nan sinasagwa say huwhai tan inasagwacha losan as sija?”

²⁹ Kun anan Hesus gway summungwhat an chicha, “Nasama nan somsono'ju, achijuwot sija akammu nan nilistaay Ukud Apudyus gwinnu ayobhongana. ³⁰ Tan sa'ad san matakuan chanan natoy maid kun manasasagwa tan isucha chanan a'anghel ad langit. ³¹ Nu mipangkop san matakuan chanan natoy, jo'o achiju whinasa

nan ingwhakan Apudyus an cha'aju gway anana,
³² 'Sa'on nan Apudyus Abraham, Apudyus Isaac
 ja Apudyus Jacob.'* Ingwhakana nan amaschi
 ta'on nu natoy cha Abraham san agwi. Nan
 pijaon nina anan, wha'on kus Apudyus chanan
 natoy as sija gwon Apudyus chanan mawhiwhi-
 jag.”

³³ Chingngorn ku chanan taku nataagcha san
 sussuyuna.

*Nan Apatkan Gway Whilin Apudyus
 (Mer'us 12:28-34; Lukas 10:25-28)*

³⁴ Chingngorn kun chanan Pariseo gway achi
 kun ma'asungwhat chanan Saduceo san ing-
 whakan Hesus, naayuscha losan kun ummoycha
 an Hesus. ³⁵ Kun inimus nan osa an chicha gway
 mangipappaagwat san lintog gway pinadpad-
 chasna gway manggwana, ³⁶ “Mistuyu, ngachan
 nan apatkan gway whilin san lintog?”

³⁷ Kun anan Hesus an sija, “Patkom nan Apu
 gway Apudyusnu san losan gway agwad an
 si'a gway somsono'nu, alichodgwam ja losanay
 laingnu. ³⁸ Annaja nan apatkanay whilin san
 losan. ³⁹ Ad amaschi ahos gway sa'ad nan
 mi'aggwa gway apatkan amasna, 'Ipatognu nan
 asintatakum as isun nan mangipatognu san
 longagnu.'† ⁴⁰ Annachaja chugwa whilin nan
 mungimung nan losanay lintog Moses ja sus-
 suyun chachay profeta.”

* **22:32** 22:32 Mawhasa san Exodo 3:6. † **22:39** 22:39 Mawhasa
 san Levitico 19:18.

Nan Imus Mipangkop San Merpugwan Nan Kristu

(Mer'us 12:35-37; Lukas 20:41-44)

⁴¹ Naayus ku chanan Pariseo nanimus as Hesus an chicha, ⁴² gway manggwana, “Ngachan nan ananju san mipangkop san Kristu? Ngachan nan singkana' an sija?”

Anancha an sija, “Kana' Dabid.”

⁴³ Anana an chicha, “Nu kana' Dabid nan Kristu kammaangka Dabid agwakan sija as Apu? Tan nan ingwhakan Dabid gway impaiwhakan nan Ispilitun Apudyus anana,

⁴⁴ ‘Anan Apudyus san Apu',
tumu'chu'a san machigwanan'u
ingkanas ipaawha"u an si'a chanan ahur-
sum?‡

⁴⁵ “Ad kapu tan inagwakan Dabid as sija as Apu ininon nan Kristu gway nangngachan kana' Dabid?”

⁴⁶ Gwot maid kun osas nanungwhat an sija gwinnu nangituyod mamachas an sija mani'ap manipud san sachi erkaw.

23

Nan Anan Hesus Mipangkop Sasan Pariseo Ja Mangaagkammu San Lintog

(Mer'us 12:38-39; Lukas 11:43; 20:45-46)

¹ Anan Hesus sasan taku ja chanan pa-suyutna ² gway manggwana, “Anna nan alin-tokan chanan mangaagkammu san Lintog ja chanan Pariseo gway mangipaagwat san lintog Moses. ³ Sija nan ngachan manay iwihakacha

‡ 22:44 22:44 Mawhasa san Salmo 110:1.

an cha'aju oonju ja chongyonju gwon sa'ad nan o'ooncha achiju oon. Tan nan isuyucha achicha kun oon. ⁴ Ipa'gwacha sasan taku nan angsanay lintog gway mansikab as suyuton gway ama ekas pahu'udcha an chicha nan chagsonay ochon ad achicha kun ekas a'it whadngan chicha.

⁵ “Ad sa'ad nan losanay ooncha, ooncha tot ilan chanan taku. Ilanju nan ooncha gway pachacha"oyoncha nan iigkaan san Ukud Apudyus gway ijahungutcha san itungcha ja iwhichiwhidcha san ta'yaycha ja oonchas chacha"or chanan tamtamoy nan lagkoyloy gway silupcha. ⁶ Ja whayugwoncha ingkaw san igkawgan chanan nangangatu taku san lagyagsa' ja san tu'chugwan chanan nangangatu taku san sinagoga. ⁷ Whayugwonchaay makingakingaan sasan merket ja agwakan chanan taku chichas ‘Mistuyu.’

⁸ “Gwon sa'ad as cha'aju wha'on aju kus paagwag as ‘Mistuyu’ tan osossa"an nan mistuyuju ja manisisu aju losan gway isun chi mansusunud. ⁹ Ad achiju agwakan as ‘Ama’ nan whayangna taku sanna luta tan osossa"an nan Amaju gway agwad ad langit. ¹⁰ Gwinnu achi aju paagwag as ‘Apu’ tan sa'ad as sa'on gway Kristu ahusa' as Apuju. ¹¹ Ad sa'ad nan angatuwan an cha'aju sija nan mansilwhi an cha'aju. ¹² Nu ngachan nan mangipangatu san longagna ipawhawhan Apudyus ja nu ngachan nan mangipawhawha san longagna ipangatun Apudyus.

Amod A'oogjat Nan Ma'gwa Anan Hesus Sasan

Mangaagkammu San Lintog Ja Sasan Pariseo
(Mer'us 12:40; Lukas 11:39-42, 44, 52; 20:47)

¹³ “Amod a'oogjat nan ma'gwa an cha'aju gway mangaagkammu san lintog ja Pariseo. An'annanju mampawhayu! Ijachiju chanan taku gway mampaituyay an Apudyus. Sija nan uyay as cha'aju lagwingonjuway mampaituyay an Apudyus ja ijachiju pay chanan mamayu paituyay. ¹⁴ [Amod a'oogjat nan ma'gwa an cha'ajuway mangaagkammu san lintog ja Pariseo. An'annaju mampawhayu! Isi'asi'apjuway mangaya san u'ugwan chanan nawhayu ad an'annanju anchugwon nan lugwayju. Ad awni ad nachusa ajus amod!]

¹⁵ “Amod a'oogjat nan ma'gwa an cha'ajuway mangaagkammu san lintog ja Pariseo gway an'annanju mampawhayu tan whijasiyonju nan whaywhay ja ailiili tot managwis ajus wha'on kus Hudyu as manuyut san pammatiju. Ad nu agwad maagwisju amamod gway manggwas lagwing san o'oonju tot sa'ad nan machusaana ad ingwhilnu amamod an cha'aju.

¹⁶ “Amod a'oogjat nan ma'gwa an cha'ajuway isun chi na'uyap gway mangipangpangu. Ananjuwon nu agwad mangisapata san ingkagwan Apudyus san chayo' nan Templo, maid kun ma'gwa nu achicha oon. Gwon nu ngachan nan mangisapata san huyagwanay agwad san ingkagwan Apudyus san chayo' nan Templo maserpu oona. ¹⁷ Isuju chanan na'uyap gway taku! Maid kun akammuju! Jo'o napatpatog nan huyagwanay agwad san ingkagwan Apudyus nu

san chayo' nan Templo gway aschi nan miit'onan nan huyagwan as mauser an Apudyus.

¹⁸ “Ingwhakaju hosay nu ngachan nan mangisapata san chachattunan maid kun ma'gwa nu achina oon. Gwon nu ngachan nan mangisapata san chatun san chachattunan maserpu oona. ¹⁹ Isuju chanan takuway na'uyap! Jo'o napatpatog nan chatun san chachattunan gway sachi nan miit'onan nan chatun as mauser an Apudyus. ²⁰ Sija nan nu mansapata nan osa taku san chachattunan isapatana nan chachattunan ja nan losanay chatunay agwad. ²¹ Ad sa'ad nan mansapata san Templo mansapata ahos san ingkagwan Apudyus san chayo' nan Templo ja an Apudyus gway iingkaw ad aschi. ²² Ad sa'ad nan mansapata ad langit mansapata san mantuyajan Apudyus ja an Apudyus gway mantuyay sa sachi.

²³ “Amod a'oogjat nan ma'gwa an cha'ajuway mangaagkammu san lintog ja Pariseo. An'annanju mampawhayu! Atchonju an Apudyus nan mi'asimpuyu whillay san apitju uyay chanan awha"ijutanay minuya gway muyaju gwon achiju kun chongyon nan napatpatog gway lintog - gway manisugwonta nan taku, mangachakuta ja napudnuta an Apudyus. Annachaja nan maserpu oonju gway achiju hos ligwatan nan uchumay lintog. ²⁴ Cha'ajuway isun chi na'uyap gway mangipangpangu! Ammanju ekay tungpayon chanan whilin gway a'it nan patogna ad achiju ekay chongyon chanan napatog gway whilin. Isuju nan osa taku sakatona nan tip'an san

inumona gwon u'munona nan kamel.*

²⁵ “Amod a'oogjat nan ma'gwa an cha'ajuway mangaagkammu san lintog ja Pariseo. An'annanju mampawhayu! Ammanju ekay suyuton nan ukaliju gway manuyas san lawhaw nan langkaw ja chujasju gwon pungwonju chicha san ma'an ja mainum gway inayaju kapu san puyos ja kamkam. ²⁶ Cha'ajuway Pariseo isuju chi na'uyap! Umuna janay ammanju ilan nu por'as nan inigkaju san langkawju ja chujasju gway wha'on kus naaya kapu san kamkam ad pummor'as ahos nan lawhaw nan nangigkaanju.

²⁷ “Amod a'oogjat nan ma'gwa an cha'ajuway mangaagkammu san lintog ja Pariseo. An'annanju mampawhayu! Isuju chanan lohon gway napintuyan san puta' gway sa'ad nan lawhawcha a'erjad gwon sa'ad nan chayo'cha napnu san tungern chanan natoy ja losanay ayasin nan aisaw. ²⁸ Amasnat aju hos gway ipailajuway nalintog aju sasan taku gwon napnu nan somsono'ju san an'annanay inawhayu ja lagwingay ayanggwa.

²⁹ “Amod a'oogjat nan ma'gwa an cha'ajuway mangaagkammu san lintog ja Pariseo. An'annanju mampawhayu! Inggwaju nan lohon chanan profeta ja ineertianju nan pusantun chanan nalintog gway taku. ³⁰ Ad ananjuwon, ‘Nu iningkaw ami otjan san

* **23:24** 23:24 Sa'ad nan tip'an ja kamel iwhilang chanan Hudyu as aisaw gway ajam. Nan tip'an awha"ijutan san aisaw gway ajam ja nan kamel acha'yanay aisaw gway ajam. Gwon san achi manggwaan san apatkanay lintog Apudyus, sa'ad chanan Pariseo amas u'munoncha nan kamel.

chimpun chanan aammami, achi ami otjan nitapi an chichaay nangipaotoy sasan profeta.’
³¹ San nangiw haganjusnat tuttuwa ipailajuway cha'aju nan kana' chachay nangtoy sasay profeta! ³² Cho, pungpungonju nan illukin chanan aammaju.

³³ “Isuju chanan uyog! Maniiwhit aju ja a'oogiat ajuway taku! Ininonju manay mangilisi san chusa ad ingwhilnu? ³⁴ Sija nan chongyonju na, iw haun'u an cha'aju chanan profeta ja man'alaing ancha mangisussuyu san ukud'u. Sa'ad nan uchum an chicha otojonju ja ilansaju san krus ja saplitanju chicha sasan sinagoga ancha chogchokonju chicha palikatan san ailiili.

³⁵ “Kapu sannaja i'ayuju nan chusa san nangtojan cha san losanay nalintokay taku sanna luta, manipud san natojan Abel gway nalintog ingkana san natojan Zacarias gway ana' Barakias gway intoyuu san nanghoyaatan nan ingkagwan Apudyus san chayo' nan Templo ja chachatunan. ³⁶ Tuttuwa iw haka' an cha'aju gway losan nannachaja chusa humu'nag sannaja lunap kapu sannachaja lagwingay inggwacha!”

*Mansasanga As Hesus Sasan iJerusalem
 (Lukas 13:34-35)*

³⁷ Sachi ad anan Hesus, “Ina'ay ajuway iJerusalem, cha'aju nan nangtoy sasay profeta ja naminwhintug san ingwhaun Apudyus an cha'aju! Nadnachi whayugwo'ay umali asinuton cha'aju as isun nan manga'owhan nan angnga' san isiwna gwon lagwingonju! ³⁸ Chongyonju, taynan Apudyus nan Temploju ad maid kun

ingkaw. ³⁹ Iwhaka' an cha'ajuway achiju kun maila asin as sa'on ingkanas ananjuwon, 'Piyan as sija gway umali san ayobhongan Apudyus!' "

24

Nan Nangiwhagan Hesus San Migwa''iyan Nan Templo

(Mer'us 13:1-2; Lukas 21:5-6)

¹ Sa'ad san lumajagwan Hesus san Templo ummachayug chanan pasuyutna tot ipailacha an sija chanan pata'chor gway chokan nan Templo. ² Kun summungwhat as sija gway manggwana an chicha, "Mailaju losan nannachaja inawhayuna. Gwon tuttuwa iwhaka' an cha'aju gway maid kun osas matchay san whatu gway natuutuun as achi ku mi'urb."

*Nan Likat San Umali Erkaw
(Mer'us 13:3-13; Lukas 21:7-19)*

³ Gwot ummoy as Hesus san Whilig gway Olibu. Sa'ad san tummutu'chugwana ad aschi ahus as ummachayug an sija chanan pasuyutna gway manggwana, "Iwhakamud an cha'ami nu ma'anun nan migwa''iyan nan Templo ja ngachan nan mangimatunan san umaliyam asin ancha anungus nan chimpu?"

⁴ Summungwhat kus Hesus anana an chicha, "Ammanju ilan ta maid mangallilaw an cha'aju. ⁵ Tan angstan nan umali manguser san ngachan'u gway manggwana, 'Sa'on nan Kristu' ad angstan nan allilagwoncha. ⁶ Ad magngorju nan kukuwhat ja chamag mipangkop san kukuwhat. Ilanju ta achi aju ma'og'og. Maserpu ma'gwa

jan nannaja gwon wha'on kus pijaona anan nan sanat nan pungpung nan luhung. ⁷ Tan mangwhiwhinnursu nan ailiili ja chanan kuwhilnu san luta. Ad humu'nag nan uyat ja mangita hos nan na'aya'ayasiyay ili. ⁸ Gwon sa'ad nannachaja lukin ekay nan likat gway isun nan sikab nan mangkumut.

⁹ “Nu ma'gwa chana ipawhijang cha'aju tot palikatan cha'aju ja otojon cha'aju. Kuyaon cha'aju san losanay taku kapu an sa'on. ¹⁰ Ad angan nan mangijakay gway mamati an sa'on ja sa'ad nan uchum ijiwhitcha ancha kuyaoncha nan huyuncha namati. ¹¹ Ad angan chanan wha'wha"onay profeta gway lumosgwa ad inallilawcha nan anganay taku. ¹² Ad kapu san ummangan nan lagwingay ma'ma'gwa tumamnan nan lajad nan anganay taku. ¹³ Gwon sa'ad nan mangituttuyuy san pammatina ingkana san mapungpungana sija chadlu nan matak. ¹⁴ Ad nipaakammu nan Whayuway Chamag gway mipangkop san Mantuyajan Apudyus san losanay luhung tot maakammugwan nan losanay taku ad asiyot nan pungpung nan luhung.”

*Nan Humu'nakan Nan Amod A'oogjat
(Mer'us 13:14-23; Lukas 21:20-24)*

¹⁵ Intuyuy Hesus gway manggwana, “Sa'ad nu ilanju nan ingwhakan profeta Daniel gway amod a'oogjat gway mawwa"i gway summisi'ad san ikaw gway manchajagwan chanan taku an Apudyus, (sa'ad nan mangwhasasna maserpu maagwatana,) ¹⁶ sa'ad chanan ingkaw ad Judea, maserpu umagwidcha san whibilig. ¹⁷ Sa'ad nan

nijaspur gway iningkaw san otop nan hoyoyna a"agwaynaay manosog ad achi kun lumno' gway mangayas whayangna as ijagwidna. ¹⁸ Ad sa'ad nan nijaspur gway agwad san tayun achi kun manulin san hoyoyna gway mangayas kotap nan silupna.

¹⁹ "Ad achagchaku chanan mahuki ja chanan mantatakiwhi san sanat gway chimpu. ²⁰ Ad ilugwayuju an Apudyus ta achi mijaspur nan umagwihanju san chimpuway amod nan tagling gwinnu san Erkaw gway Umillongan. ²¹ Kapu tan mapalikatan as amod chanan taku gway maid kun mijisugwana san ikad nan na'gwaan nan luhung ingkana san sana, achi kun puyus ma'gwa nan amasna asin. ²² Ad sa'ad nu achin Apudyus ipaa'it nan whilang nan erkaw san sanatay chimpu maid kun osas taku as matakun. Gwon kapu sasan pinilinaay takuna inaanana nan whilang nan erkaw san sanatay chimpu.

²³ "Ad sa'ad nu agwad manggwana an cha'ajuwon, 'Ilanju ad, annaja nan Kristu!' gwinnu 'Anchiya nan Kristu!' achiju tuttugwaon. ²⁴ Tan lumosgwa chanan wha'wha"onay Kristu ja wha'wha"onay profeta ad nangipailacha as amochay mangimatunan ja mataakan ad nu agwad awhalinana uyay chanan takun Apudyus gway pinilina allilagwoncha chicha. ²⁵ Chongyonju na! Anna inunnaunna' iwhaka an cha'aju losan nan annachaja ma'gwa.

²⁶ "Sija nan nu ananchaon 'Chongyonju, agwad as sija san luta gway maid kun ingkaw as taku!' achi aju umoy ad aschi. Ad nu ananchaon,

'Agwad as sija san chayo' nan ugwertu!' achiju tuttugwaon chicha. ²⁷ Kapu tan as sa'on gway Ana' nan Taku managkulina' gway isun nan ilat gway sumlit manipud san chumungitan nan init ingkana san masi'utan nan init. ²⁸ Isun nan ananchaon nu agwad natoy as ajam, maakam-mugwan kapu san angsanay hu'aw gway maayus gway umoy mangan."

Nan Managkulinan Hesus

(Mer'us 13:24-27; Lukas 21:25-28)

²⁹ Intuyuy Hesus gway manggwana, "Mappung ad ekay chimpun nan mapalpalikatan as amod chanan taku, humulingot nan init ad achi kun sumyag nan huyan. Ad sa'ad chanan whituwon maotchagcha ja sa'ad chanan ayobhonganay agwad ad langit majugjug. ³⁰ Ad lumosgwa ad langit nan mangimatunan gway managkulina' gway Ana' nan Taku. Ad maniwhil nan losanay taku sannaja luta san ogjatcha. Ad ilanchas sa'onay Ana' nan Taku gway umali gway nangkakagwa san hunot gway anna nan amochay ayobhonga' ja inachajaw'u. ³¹ Ad mipakingas towthag nan tangkujub ad ingwhaun'u chanan a'anghel'u gway merpu san intilu luhung ad inasinutcha chanan pinilin Apudyus."

Nan Maacher San Aju Gway Igos

(Mer'us 13:28-31; Lukas 21:29-33)

³² Kun intuyuy Hesus gway manggwana, "Achayonju hos nan acher gway atchon nan aju gway igos. Sa'ad nu luminsi nan pangana ja sumimit akammuju gway takangay nan chakun. ³³ Isuna hos gway sa'ad as cha'aju nu ilanju

gway ma'gwa chana aagkammujuway umachani gway umachani nan chimpuway managkulina'.
³⁴ Tuttuwa iwhaka' an cha'ajuway sa'ad nan-nachaja takuway matattaku san sana achicha kun losan matoy ingkanas ma'gwa losan nan-nachajaay ingwhaka'. ³⁵ Sa'ad nan langit ja luta maumas gwon sa'ad nan ukud'u sissija iingkaw."

Maid Kun Mangakammu San Chimpun Nan Managkulinan Hesus

(Mer'us 13:32-37; Lukas 17:26-30, 34-36)

³⁶ Anan Hesus, "Sa'ad nan mipangkop san sanat gway erkaw ja uyas gway managkulina' maid kun mangakammu. Uyay chanan a'anghel ad langit achicha kun akammu gwinnu as sa'on gway Ana' Apudyus achi' kun akammu. Ahus as Ama as mangakammu. ³⁷ Sa'ad nan na'gwa san chimpun Noe amasna ahos nan ma'gwa nu managkulina' gway Ana' nan taku. ³⁸ Tan sa'ad sasay sachi erkaw san chaan humu'nag nan itap nanganangan ja umminiinum chanan taku, nanasasagwacha ingkana san erkaw gway nilumno' as Noe san papur. ³⁹ Ad achicha kun akammu nan ma'ma'gwa ingkana san hummu'nag nan itap kun iyanudna chicha losan. Amasna ahos nan ma'gwa nu managkulina' gway Ana' nan Taku. ⁴⁰ Ad san sachi chimpu agwad ad chugwas laya'is manterwhaterwhasu san tayun, sa'ad nan osa maaya mipangatu ad nan osa mataynan. ⁴¹ Agwad ad chugwas huwhais mangkilikiling san kikillingan, sa'ad nan osa maaya mipangatu ad nan osa mataynan.

⁴² “Sija nan patinajunay na'asakana aju tan achiju kun akammu nan umaliyan Apuju. ⁴³ Sosom'onjuway nu akammun nan sin'ugwa san hoyoy nan uyas san lawhi nan umaliyan nan manaa'aw, achi otjan massuy ja achina ijujaay lon'on nan manaa'aw nan hoyoyna. ⁴⁴ Sija nan patinajunay na'asakana aju hos tan achiju kun akammu nan chimpun nan managkulina' gway Ana' nan Taku.”

*Nan Mantayo'an Ja Achi Kun Mantayo'an
Gway Mansilsilwhi
(Lukas 12:41-48)*

⁴⁵ Anan Hesus, “Nan mantayo'an ja naangsan gway mansilsilwhi chinutu'an nan singhoyoy gway mangiila san uchumay mansilsilwhi san hoyoyna tot sija nan mangatod san whillaycha san anoncha san ustuguay chimpu. ⁴⁶ Piyan na sanatay mansilsilwhi nu humu'nag nan amuna gway ochasanas sija gway manggwamanggwa san terwhasuway nitayo' an sija. ⁴⁷ Tuttuwa iwhaka' an cha'aju gway chutu'anas sija as mangiila san losanay u'ugwana. ⁴⁸ Gwon nu lagwing nan sanatay mansilsilwhi anana san som-somo'naon, 'Mawhajag nan managkulinan nan amu.' ⁴⁹ Ad ilukinaay saplitan nan huhuyunna mansilsilwhi ja umoy ma'a'an ja ma'iinum sasan huttongan. ⁵⁰ Ad humu'nag ad nan amuna san erkaw gway achi kun na'asakana ja uyas gway achina kun akammu, ⁵¹ chusaon nan amunas sija as amod ad iyoyinas sija san agwachan chanan an'annancha mampawhayu. Ad aschi

nan agwachan nan maniwhiiwhil ja mangngil-longillotan chanan whawha.”

25

Nan Agwat Mipangkop Sasan Simpuyu Whab-whawhallas

¹ Intuyuy Hesus gway manggwana, “San chim-pun nan managkulina' sa'ad nan Mantuyajan Apudyus mijagwat sasan simpuyu whab-whawhallas gway nangagwitchas silawcha kun ummoycha inahot nan laya'iyay mamyay. ² Sa'ad chanan lima an chicha katkatung ja sa'ad chanan lima nasilib. ³ Sa'ad chachay katkatung nanagwitchas silawcha gwon achicha kun nanagwit as lana. ⁴ Gwon sa'ad chachay nasilib nanagwitchas lana as utup nan silawcha. ⁵ Gwot nawhajag kunan humu'nakan chay mamyay losan nanchu'chu'jop chachay whabwhawhallas kun nassuycha.

⁶ “Kagwan kunan lawhi iningkaw nan nampo'aw gway manggwana, ‘Chongyonju, annaja nan laya'i mamyay! Umaliju abton as sija!’

⁷ “Gwot hummangon losan chachay whab-whawhallas kun insakanacha nan silawcha. ⁸ Gwon anan chachay katkatung sasay nasilib, ‘Atchan cha'amiyud san lanaju tanna matmatoy nan silawmi.’

⁹ “Gwon anan chachay nasilib gway summungwhat, ‘Tugwakay achi umanay an chita'u losan. I'aju sasan malla'ya'u ad nalla'u ajus ugwaju.’

¹⁰ “Sa'ad san umajanacha malla'uwan hummu'nag chay laya'i mamyay. Ad sa'ad

chachay na'asakana nihuyogcha an sijaay nilumno' san hoyay kun naongwhan nan onob.

11 “Awawni kun hummu'nag chachay katkatung gway manggwana, ‘Apu, Apu! Perno'on cha'amiyud!’

12 “Gwon summungwhat chay mamayay gway manggwana, ‘Tuttuwa iwhaka' an cha'aju gway achi' kun akammus cha'aju.’ ”

13 Pinungpung Hesus gway manggwana, “Sija nan ammanju ilan tan achiju kun akammu nan erkaw gwinnu uyas gway umaliya’.”

Nan Agwat Mipangkop Sasan Tuyuway Mudchachu

(Lukas 19:11-27)

14 Intuyuy Hesus gway manggwana, “Mijagwat ahos nan Mantuyajan Apudyus san isun nan osa taku ummoy nangwhaat san uchumay ili, inajakana chanan mudchachuna kun impawhi-jangna an chicha nan u'ugwana. 15 Nan osa inatchanas lima lihu as ag'aka pila', inatodna san osa nan chugwa lihu ja inatodna san osa nan sillihu. Inatodna chi san gwaschi osa an chicha insikun san lobhongcha. Kun aysan nangwhaat.

16 Aysan ku chay mudchachuway nangagwat san lima lihu illa'ya'una kun ummana' as lima lihu.

17 Isuna hos say osa nangagwat san chugwa lihu gway impaana'nas chugwa lihu. 18 Gwon chay osaay nangagwat san sillihu ummoyna in'aub san luta nan pila' chay amuna.

19 “Nawhajawhajag kun hummu'nag chay amun chachay mudchachu tot ilana chay pila'na an chicha. 20 Ummoy ku ummachayug chay

nangagwat san lima lihu anana, 'Apu, lima lihu nan inatodnu an sa'on. Ilam, lima lihu hos nan nangipaana'a.'

²¹ "Kun anan chay amuna, 'Whayu nan inggwam. Whayu'a ja mantayo'an'aay mudchachu! Kapu tan mantayo'an'a san a'itay nitayo' an si'a chutu'a' si'a as nangamung san adachu. Gwaynu ta ma'ayagsa'a an sa'on.'

²² "Ummoy kuhos ummachayug chay nangagwat san chugwa lihu anana, 'Apu, chugwa lihu nan inatodnu an sa'on. Ilam, chugwa lihu hos nan nangipaana'a.'

²³ "Anan chay amuna an sija, 'Whayu nan inggwam. Whayu'a ja mantayo'an'a mudchachu! Kapu tan mantayo'an'a san a'itay nitayo' an si'a chutu'a' si'a as nangamung san adachu. Gwaynu ta ma'ayagsa'a an sa'on.'

²⁴ "Ummoy kuhos ummachayug chay nangagwat san sillihu anana, 'Apu, akammu'ay asisingon'a taku, apitom nan wha'on kus immuyam ja chakupom nan wha'on kus iwwakagwagnu.

²⁵ Ummogjata' kunot ummachajuwa' in'aub'u nan pila'nu san luta. Ilam, annaja ipagkulin'u nan ugwam.'

²⁶ "Summungwhat ku chay amuna anana an sija, 'Katkatung'a ja masachut'a mudchachu! Annatcha ka akammum gway apito' nan wha'on kus immuya' ja chakupo' nan wha'on kus iwwakagwag'u ja. ²⁷ Imbangkum otjan nan pila'u tot annaja ad gway kummatonga' aya' nan pila'u gway agwad nan ana'na.'

²⁸ "Sija nan anana sasan uchumay mudchachu, 'Ayanju an sija nan sillihu ad inatodju say

agwachan nan simpuyu lihu. ²⁹ Tan nan usayona nan u'ugwana gway ustu machogwan as amod achu gwon nan takuway wha'on kus ustu nan mangusayana san u'ugwana, uyay nan a'itay agwad an sija ma'aan an sija. ³⁰ Ad sa'ad nannaja maid silwhina mudchachu itoperjus lasin san agwachan nan manghulingot. Ad ad aschi nan maniwhiiwhilana ja mangngillongillotan nan whawhana.' "

Nan Mau'uman Chanan Taku

³¹ Intuyuy Hesus gway manggwana, "As sa'on gway Ana' nan Taku managkulina' as osa ali gway sumiling as amod ad inghuyog'u nan losanay a'anghel ad sachi nan mangituyaja' ja mangu'uma' san losan." ³² Ad naayus san sangu' nan losanay taku ad nan'aggwao' koggwaon chicha san isun nan o'oon nan mampaspastur sasan ajam gway pinasigna chanan kernero sasan erching. ³³ Ad igka' chanan nalintokay taku san machigwanan'u gway mijagwat sasan kernero gwon sa'ad chanan lagwingay taku igka' san machigwiki' gway mijagwat sasan erching.

³⁴ "Ad as sa'on gway Ali ana' sasan ingkaw san machigwanan'u, 'Gwayyu, cha'ajuway pinawhayun Ama nan whijagcha! Ad tagwichonju nan whayu gway atchon Apudyus sasan ituyajana gway nisakana an cha'aju manipud san na'gwaan nan luhung. ³⁵ Tan nawhitila' kun pina'ananjus sa'on. Nauwagwa' kun pinainu-manjus sa'on. Mangiliya' kun minangilijus sa'on. ³⁶ Maid kun silup'u kun inatchanjus sa'on as

insilup'u. Nasa'ita' kun ummalijus sa'on nilagwa. Niwhayucha' kun ummalijus sa'on inila.'

³⁷ “Ad sumungwhat chanan nalintog gway manggwana, ‘Apu, ma'anuanan nangilanmi an si'aay nawhitil kun pina'ananmi si'a gwinnu nauwaw kun pinainumanmi si'a? ³⁸ Ma'anuanan nangilanmi an si'aay mangili'a kun minangilimi si'a gwinnu maid kun silupnu kun inatchanmi si'as silupnu? ³⁹ Ma'anuanan nangilanmi an si'aay nasa'it gwinnu niwhayud kun ummalimi inila si'a?’

⁴⁰ “Ad sumungwhata'ay Ali gway manggwana an chicha, ‘Tuttuwa iwhaka' an cha'aju gway nu inggwaju san osa sasan awhawhaan sannachaja susunud'u, inggwaju an sa'on.’

⁴¹ “Ad asiyot anan sasan ingkaw san machig-wiki', ‘Umachaju aju an sa'on, cha'ajuway machusa. I'aju san apuy gway maid pungpungna gway nisakana an Satanas ja sasan huhuyunna chimunju. ⁴² Tan nawhitila' kun achiju kus sa'on pina'anan. Nauwagwa' kun achiju kus sa'on pinainuman. ⁴³ Osa'ay mangili gwon achiju kus sa'on minangili. Maid ku silup'u kun achiju kus sa'on inatchan as silup'u. Nasa'ita' kun ja niwhayucha' achiju kus sa'on ummali inila.’

⁴⁴ “Ad sumungwhatcha hos gway manggwana, ‘Apu, ma'anuanan nangilanmi an si'a gway nawhitil, nauwaw, osaay mangili, maid kun silupna, nasa'it gwinnu niwhayud kun achimi si'a whinachangan?’

⁴⁵ “Ad sumungwhata' an chichaay manggwana, ‘Tuttuwa iwhaka' an cha'aju gway nu

achiju inggwa san osa sannachaja awhawhaan gway susunud'u, achiju kun inggwa an sa'on.'

⁴⁶ "Ad ummoy nannachaja san maid pungpungnaay chusa gwon sa'ad chanan nalin-tokay taku ma'awhijagcha an Apudyus as ingkaingkana."

26

Nan Nangiwhagan Hesus San Mipangkop San Madpapana

(Mer'us 14:1-2; Lukas 22:1-2; Juan 11:45-53)

¹ Napping kun Hesus isuyu losan chachi anana sasan pasuyutna, ² "Akammuju gway mappung ad nan chugwa erkaw pijasta gway ma'gwaniyon Lumaus. Ad as Sa'onay Ana' nan Taku mipawhijanga' tot milansaa' san krus."

³ Ad san sachi hosay uyas naayus chanan papangat nan papachi ja chanan chacha"or san ili san hoyoy Caiafas gway angatuwanay pachi.

⁴ Kun nanuukuchancha nan ininonchaay manpap an Hesus gway maid kun mangakammus taku ad asichaot otojon. ⁵ Gwon anancha, "Achi ta'u ijaspur san chimpun nan pijasta tan tugwakay makuyu chanan taku."

Nan Nangipailan Nan Osa Huwhai San Lajadna An Hesus

(Mer'us 14:3-9; Juan 12:1-8)

⁶ Sa'ad san agwachan Hesus ad Betania san hoyoy Simon gway naleprosi, ⁷ ummoy ummachayug an sija nan huwhaiyay nanangchon san whangwhangyu gway nangina gway niigka

san iigkaan gway na'gwa san whatuway al-abaster. Kun insiitna san wha"ag Hesus san mangamanganan Hesus san oo"anan.

⁸ Inilan ku chanan pasuyut Hesus nalin-guchaay manggwana, “Ka aynga ekay chi!
⁹ Mila'u otjan chi as achuway pila' ad naatod sasan whawha'sigwot!”

¹⁰ Inakammun kun Hesus nan ana'anancha anana an chicha, “Kajuman whijangan nannaja huwhai san inggwana? Whyayu nan inggwana an sa'on. ¹¹ Tan patinajunay iingkaw chanan whawha'sigwot an cha'aju gwon as sa'on wha'ona' kus patinajunay iingkaw an cha'aju. ¹² Tan nan nangisiitan nannaja huwhai san whangwhangyu san longag'u, inggwana chi as misakanaan nan miilhona'. ¹³ Tuttuwa iwhaka' an cha'aju gway agwana man sinatay mipaakammugwan nannaja Whyuway Chamag san intilu luhung, machamag ahos nan inggwan nannaja huwhai as manomsom'an an sija.”

*Nan Nangijiwhitan Judas An Hesus
(Mer'us 14:10-11; Lukas 22:3-6)*

¹⁴ Ad sa'ad nan osa sasan nasagwayan as chugwaay apostoles gway Judas Iscariote nan ngachanna, ummoy sasan papangat nan papachi. ¹⁵ Anana, “Ngachan nan atchonju an sa'on nu ijiwhit'u as Hesus an cha'aju?” Kun whinajachanchas sija as tuyumpuyu pila' gway wha'yaw. ¹⁶ Malluki san sachi nananap as sija as chimpu gway mangijiwhit an Hesus.

Nan Mangudchiyay Ma'a'anan Hesus Sasan Pasuyutna

(Mer'us 14:12-26; Lukas 22:7-23; 1 Corinto 11:23-25)

¹⁷ Sa'ad san chamun nan erkaw nan pijasta gway ma'gwaniyon Tinapay Gway Maid Kun Yeastna, ummoy ummachayug an Hesus chanan pasuyutnaay manggwana, “Agwan nan whayug-womay mangisakanaanmi san manganam san pijasta gway ma'gwaniyon Lumaus?”

¹⁸ Kun anan Hesus, “T'ajud Jerusalem san taku gway akammu ta'u ad ananju an sija, 'Anan nan Mistuyu takangay nan chimpu' gway whintong Apudyus. Ad ugwaju nan mangana' san pijasta gway ma'gwaniyon Lumaus gway huyun'u chanan pasuyut'u.’ ”

¹⁹ Kun inggwan chanan pasuyut nan whilin Hesus an chicha gwot insakanacha nan anoncha san pijasta.

²⁰ Mummaschom pun tummu'chu as Hesus gway nangan gway huyunna chanan nasagwayan as chugwa pasuyutna. ²¹ Ad sa'ad san mangamanganacha anana, “Tuttuwa iwhaka' an cha'aju gway osa an cha'aju nan mangijiwhit an sa'on.”

²² Lummagwing nan angoscha losan kun nasinnossachaay manggwana an sija, “Apu, sa'on lagwa nan anam?”

²³ Gwon summungwhat gway manggwana, “Sa'ad nan na'atuyno' an sa'on san tinapayna san chjug sija nan mangijiwhit an sa'on. ²⁴ Sa'ad as sa'on gway Ana' nan Taku matoja' gway sachi nan nilista san Ukud Apudyus gwon amod

a'oogjat nan ma'gwa san sanatay takuway mangi-jiwhit an sa'on gway Ana' nan Taku! Unayna ekay achi nijana' nan sanatay taku."

²⁵ Kun anan Judas gway mangijiwhit an sija, "Mistuyu, sa'on lagwa nan anam?"

Anan Hesus an sija, "Si'a ka annat nan nangi-whaka."

²⁶ Sa'ad san mangamanganancha nangaya as Hesus san tinapay gwot nanjaman an Apudyus kun pini'pi'inaot inatodna sasan pasuyutna kun anana, "Ayanju nannaja ad inanju, annaja nan longag'u."

²⁷ Inayana kunan sintasa whajas gwot nanjaman an Apudyus, inatodna an chichaay manggwana, "Annaja, uminum aju losan.

²⁸ Annaja nan chaya' gway umigwang tot ligwatan Apudyus nan whersun nan angsanay taku. Annaja nan mamagchot san assahu tuyag Apudyus sasan taku. ²⁹ Iwhaka' an cha'aju gway malluki san sana achiya' kun asin uminum san whajas nan ubas ingkana san erkaw gway ma'ainuma' an cha'aju san assahu whajas* san Mantuyajan Ama."

³⁰ Nappingcha ad nan'anta san chaychajaw an Apudyus lummagwachaay ummoy san whilig gway Olibu.

Nan Nangiwhagan Hesus San Mangisuliwhan Pedro An Sija

(Mer'us 14:27-31; Lukas 22:31-34; Juan 13:36-38)

* **26:29** 26:29 Sa'ad nan assahu whajas iyisun Hesus nan mal-lagyagsa'an nan losanay takun Apudyus ad langit san lagyagsa'.

³¹ Sa'ad san agwachancha san chayan anan Hesus sasan pasuyutna, "Taynana' an cha'aju losan san sana lawhi tan nilista san Ukud Apudyus gway anana,

'Otojo' nan mampaspastur

ad nasibsibta' chanan kenero.'†

³² "Gwon matakua' ad ummunaa' an cha'aju umoy ad Galili."

³³ Kun anan Pedro gway summungwhat an sija, "Ta'on nu losancha taynan si'a achi' kun puyus taynan si'a."

³⁴ Anan Hesus an sija, "Tuttuwa iwhaka' an si'a gway san sana lawhi mamitlum sa'on isulib san chaanan nan awwit mangu"uu'an."

³⁵ Anan Pedro an sija, "Ta'on nu maserpu mitapiya' matoy an si'a achi' kun si'a isulib." Amaschi hos nan ingwhakan nan losanay pasuyutna.

*Nan Nallugwayuwan Hesus Ad Getsemani
(Mer'us 14:32-42; Lukas 22:39-46)*

³⁶ Ummoy as Hesus ja chanan pasuyutna san ikaw gway ma'gwaniyon Getsemani kun anana sasan pasuyutna, "Tu'chu aju jan sannaja ta iya' sanchi mallugwayu." ³⁷ Inghuyogna kun cha

Pedro ja nan chugwaay ana' Zebedeo illukinaay sumanga ja nakuyu nan somsono'na. ³⁸ Gwot anana an chicha, "Lumagwilagwing as amod nan angos'u gway amaa' ekas matoy. Ainnugwanju sanna ta ma'asuyap aju an sa'on."

³⁹ Ummachaju kus a'it as Hesus nallu'hub gway nallugwayu kun anana, "Ama, nu mawhalin

† **26:31** 26:31 Mawhasa san Zacarias 13:7.

ilisiya' otjan sannaja likat gway humu'nag. Gwon ta'o mampay nu amaschi wha'on kusan whayugwo' nan ma'gwa, sija ma'gwa nan whayugwom."

⁴⁰ Manulin kus Hesus sasan pasuyutna in-chasana chichaay nanassuy. Kun anana an Pedro, "Jo'o achi aju ekay ma'aituyod gway ma'asuyap an sa'on as osa uyas? ⁴¹ Achi aju mas-suy ja mallugwayu aju tot achi aju masulisukan. Tuttuwa whayugwon nan somsomo'ju nan ustu gwon achi kun ma'a'gwa nan longagju."

⁴² Mipidgwa kunay ummachaju as Hesus nal-lugwayu gway manggwana, "Ama, nu maid awhalinana ja nu maserpu mapalikatana' as amod ma'gwa nan whayugwom."

⁴³ Nanagkulin kuhos as sija in-chasana hos chichaay nanassuy tan ma'asuysujopcha.

⁴⁴ Tinaynana kuhos asin chicha gwot ummoy ummachaju, nallugwayu san mipitlu as isun ahos chay ingwhakana.

⁴⁵ Gwot nanagkulin sasan pasuyutna kun anana an chicha, "Ka'aju patho' ekay mamassuy ja umiillong? Ilanju ad takangay nan uyas ad as sa'on gway Ana' nan Taku mijiwhita' sasan humersuwthersu. ⁴⁶ Humangon aju ta inta'u mijahot. Ilanju ad annaja umachayug nan mangijiwhit an sa'on."

Nan Nanpapancha An Hesus

(Mer'us 14:43-50; Lukas 22:47-53; Juan 18:3-12)

⁴⁷ Sa'ad san manapaapatan Hesus hummu'nag as Judas gway osa sasan nasagwayan as

chugwa pasuyutna gway huyogna nan angsanay taku gway naniispada ja namperpeltu. Ingwhaun chanan papangat nan papachi ja chanan chacha"orn nan Hudyu chicha. ⁴⁸ Ad sa'ad nan mangijiwhit an Hesus inununnana ingwhaka an chicha nan mangimatunancha an Hesus gway manggwana, "Nu ngachan nan sin'aping san mangichooma' san aping'u sija nan chopaponju." ⁴⁹ Nanijachayug kun Judas an Hesus anana, "Anna'a kay, Mistuyu!" Kun inchoomna nan apingna san aping Hesus.

⁵⁰ Kun anan Hesus an sija, "Huyun, oom nu ngachan nan iyalim." Ummachayug kun chanan taku chimpapcha as Hesus kun impukodchas sija. ⁵¹ Ad sa'ad nan osa sasan huyun Hesus nilu'pusna nan ispadana gwot whina'agna kunan mudchachun nan angatuwanay pachi napingasan nan ingana.

⁵² Kun anan Hesus an sija, "Ijusu'nu nan ispadam san horjanna. Tan nan losanay manguser san ispada ispada nan i'atoycha. ⁵³ Jo'o achim akammuway mawhalinay mampawhachanga' an Ama ad ingwhaunna an sa'on nan alihulihaway anghel? ⁵⁴ Gwon nu ma'gwa nan amaschi ininon manan Ukud Apudyus gway mipatungper gway anana annaja nan maserpu ma'gwa?"

⁵⁵ Sachi kun anan Hesus sasan taku, "Jo'o tulisana' ta umali ajuway naniispada ja namperpeltu gway manpap an sa'on. Awhikawhikat peekay iniingkagwa' tumutu'chugwan san Templo gway mansuyu gwon achiya' kun chimpap. ⁵⁶ Gwon ma'gwa chana losan ta mipatungper nan

Ukud Apudyus gway illistan chanan profeta.”

Gwot losanay pasuyutna tinaynancha as sija kun iyagwidcha.

Nan Nisanguwan Hesus Sasan Papangat Chanan Hudyu

(Mer'us 14:53-65; Lukas 22:54-55, 63-71; Juan 18:13-14, 19-24)

⁵⁷ Sa'ad chachay nanpap an Hesus iyoychas sija san hoyoy Caifas gway angatuwanay pachi gway sachi nan naayusan chanan mangaagkammu san lintog ja chanan chacha"orn nan Hudyu.

⁵⁸ Ad sa'ad as Pedro ummaadchajang gway misu'su'nub an sija ingkana san sowhan nan hoyoy nan angatuwanay pachi. Kun ummoy kun na'atu'tu'chu sasan mangwhawhantay ta ilana nu ngachan nan ma'gwa.

⁵⁹ Ad sa'ad chanan papangat nan papachi ja chanan losanay papangatay naayus, nananapcha as taku as mangiwhakas tuli as ipawhersucha an Hesus tot ipa'toychas sija. ⁶⁰ Gwon maid kun inchasancha ta'on nu angsan chanan ummoy nangiwhaka san tuli. Anunu kun ummoy ummachayug nan chugwaay ⁶¹ manggwana, “Anan nan sanatay Hesus, 'Igwa"i' nan Templon Apudyus ad impata'chor' asin san tuyu erkaw.’ ”

⁶² Summi'ad kunan angatuwanay pachi anana an Hesus, “Ad maid isungwhatnu san ingwhakan nannachaja taku gway mihursu an si'a?”

⁶³ Gwon kummikinno' as Hesus. Kun anan nan angatuwanay pachi an sija, “Mansapatao' si'a an Apudyus gway mawhiwhijag. Iwhakamud an cha'ami nu si'a nan Kristu gway Ana' Apudyus?”

⁶⁴ Anan Hesus an sija, “Si'a nan nangiwhaka sinat. Gwon iwhaka' an cha'aju gway malluki san sana ilanju as sa'onay Ana' nan Taku gway tumutu'chuwa' san machigwanan Apudyus gway anna ayobhongana ad ummaliya' gway nangkak-agwa san hunot ad langit.”

⁶⁵ Gwot sa'ad nan angatuwanay pachi whinisa'ina nan kotap nan silupnaay manggwana, “Ingwhakana nan maamamangan Apudyus! Ad ngachan manan uchum as anapon ta'u as mangiwhaka san whersuna. Ilanju, chingngorju nan ingwhakanaay maamamangan Apudyus. ⁶⁶ Ad ngachamma ananju?”

Kun summungwhatcha gway manggwana, “Lobhongna matoy as sija.” ⁶⁷ Gwot tinubwhaancha nan hosern Hesus kun sinuntu'chas sija. Kun nilipa'cha gway ⁶⁸ manggwana, “Imatunama Kristu nu ngachan nan nallipa' an si'a?”

Nan Nangisuliwhan Pedro An Hesus

(Mer'us 14:66-72; Lukas 22:56-62; Juan 18:15-18, 25-27)

⁶⁹ San sachi chimpu tummutu'chu as Pedro san sowhan nan hoyoy nan angatuwanay pachi. Kun ummachayug an sija nan osa huwhai mudchachu gway manggwana, “Si'a hos nan nihuyohuyog an Hesus gway iGalili.”

⁷⁰ Gwon insulib Pedro san sangucha losan gway manggwana, “Achi' kun akammu nan iwhagwhakam.”

⁷¹ Ummoy ad as Pedro san aayyon gway umoy san sachi sowhan inilan nan osa huwhai

mudchachu as sija kun anana sasan takud aschi, "Sa'ad nan osa takuwanna nihuyohuyog an Hesus gway iNazaret."

⁷² Kun asin ahos Pedro insulib gway nansapata gway manggwana, "Achi' kun akammu nan sanatay taku."

⁷³ Awawni kus a'it gwot ummachayug chanan nasi'asi'ad anancha an Pedro, "Tuttuwa osa'a sasan huhuyun Hesus, uyay nan iya"apapatnu maimatunan an si'a."

⁷⁴ Gwon insapatan Pedro gway manggwana, "Machusaa' nu akammu' nan sanatay taku!" Sachi kun ekay nangu"uu' nan awwit. ⁷⁵ Kun simsimmo' Pedro chay ingwhakan Hesus gway manggwana, "Chaan ad mangu"uu' nan awwit namitlum sa'on isulib."

Lummagwa kus Pedro naniwhil san amod gway somsono'na.

27

Nan Nangijajancha An Hesus An Pilato (*Mer'us 15:1; Lukas 23:1-2; Juan 18:28-32*)

¹ Gwisnigwisnit kun nanuukuchan chanan losanay papangat nan papachi ja chanan chacha'orn chanan Hudyu nu ngachan nan ininonchaay mangipaotoy an Hesus.

² Pinungucha kus Hesus iyoycha impawhijang an Pilato gway kuwhinnachur.

Nan Natojan Judas (*Apostoles 1:18-19*)

³ Naakammugwan kun Judas gway nangiji-whit an sija gway nayodchonganay matoy as

Hesus, nangwhawhagwi kus sija impagkulinna chay tuyumpuyu pila'ay wha'yaw sasan papangat chanan papachi ja chacha'orn chanan Hudyu ⁴ gway manggwana, "Hummersuwa' tan iyiwhit'u nan maid whersuna taku."

Gwon anancha, "Ngachamma whijangmisnat? Nangamung'a peekay."

⁵ Intopern kun Judas nan pila' san ingkagwan Apudyus san chayoy' nan Templo aysan as sija kun ummoy namposor.

⁶ Gwon sa'ad chanan papangat nan papachi inam'amcha kunan pila'ay wha'yaw anancha, "Mijachi san lintog ta'u gway miigka nannachaja san mangiigkaan san pila' san Templo kapu tan whajad nan whijag nan osa taku."

⁷ Gwot nanuukudcha ku losan illa'ucha chay pila' san lutan nan mamanggwa san whanga as loyobhonon sasan ikaja' gway matoy ad Jerusalem. ⁸ Sija nan naagwakan na sachi tayun as "Lutan nan Chaya" ingkana san sana.

⁹ Gwot tummuttuwa nan inukud profeta Jeremias gway anana, "Kun inayacha nan tuyumpuyu pila' gway wha'yaw, nan katad gway nanuukuchan chanan ijIsrael as miwhajad san whijagna.

¹⁰ Kun illa'ucha san tayun chay manghohoser san whanga gway sachi nan ingwhilin Apudyus an sa'on."*

* **27:10** 27:10 Mawhasa nannaja san Zacarias 11:12-13 ja san Jeremias 32:6-9.

Nan Nanumerjaan Pilato An Hesus

(Mer'us 15:2-5; Lukas 23:3-5; Juan 18:33-38)

¹¹ Sachi kun impasanguchas Hesus an Pilato gway kuwhinnachur kun inimus nan kuwhinnachur as sija gway manggwana, "Si'a nan Alin chanan Hudyu?"

Kun anan Hesus, "Si'a nan nangiwhaka gway aliya'."

¹² Gwon pinawhersun ku chanan papangat nan papachi ja chanan chacha"orn chanan Hudyu as sija, achi kun summungwhat. ¹³ Gwot anan Pilato an sija, "Maid chongyom sannachaja angsanay ipabpawhersucha an si'a?"

¹⁴ Gwon achi kun summungwhat as Hesus uyay osa ekas apapat, sija nan nataag as amod nan kuwhinnachur.

Nayodchongan As Hesus Gway Matoy

(Mer'us 15:6-15; Lukas 23:13-25; Juan 18:39-19:16)

¹⁵ San tinagwonay pijasta nisikud san kuwhinnachur gway mangipayagwas osas whayud nu ngachan nan whayugwon chanan taku paipayagwa. ¹⁶ Ad sa sachi chimpu iningkaw nan osa whayud gway nanchinamag nan lagwingay inggwana gway mangngachan Hesus Barrabas.

¹⁷ Naayus ku chanan taku anan Pilato an chicha, "Ngachan nan whayugwonju ipayagwa' an cha'aju, as Hesus Barrabas gwinnu as Hesus gway ma'gwaniyon Kristu?" ¹⁸ Sachi nan ingwhakan Pilato tan akammuna gway kapu san aposcha, sachi nan kapuway impawhijang chanan papangat nan Hudyu as Hesus an sija.

19 Sa'ad san tummutu'chugwan Pilato san uu"uman niijoy an sija nan suyat asagwana gway anana, "Achim whijangan nan sanatay taku gway maid kun whersuna tan napalikatana' as amod ad kanad san lawhi san ininop'u kapu an sija."

20 Gwon sa'ad chanan papangat nan papachi ja chacha"orn chanan Hudyu, inagwischa chanan taku ta sija chagwatonchas Barrabas ad impaotoychas Hesus. 21 Nanimus ku asin chay kuwhinnachur anana an chicha, "Ngachan nan whayugwonju sasan chugwa gway ipayagwa' an cha'aju?"

Kun anancha, "Barrabas!"

22 Anan Pilato an chicha, "Ad ngachamma oo' an Hesus gway ma'gwaniyon Kristu?"

Anancha losan, "Pailansam as sija san krus!"

23 Gwon anan Pilato, "Kaman, ngachan nan lagwingay inggwana?"

Gwon impaamamodchaot ipa'uy gway manggwana, "Pailansam as sija san krus!"

24 Inilan kun Pilato gway maid ma'gwana ja malluki nan kuyu, nangaya kus chanum whinuyugwana nan imana san sangun chanan taku gway manggwana, "Maid kun whijang'u san matojan nannaja osa taku. Cha'aju nan nangamung."

25 Summungwhat ku losan chanan taku anancha, "Nangamung ami sasan kana'mi nu machusaanmi nan matojana."

26 Sachi kun impayagwana as Barrabas gwon sa'ad as Hesus impasaplitna kun impawhijangna sasan surchachu tot milansa san krus.

Nan Nansansannuyan Chanan Surchachu An Hesus

(Mer'us 15:16-20; Juan 19:2-3)

²⁷ Gwot sa'ad chanan surchachun nan kuwhin-nachur iyoycha kus Hesus san agwachan Pilato, whinaligwongwongan chanan huyuncha surchachu as sija. ²⁸ Pinonasancha kus sija sinilupancha san chayakay luput gway lagkoyloy. ²⁹ Nalli'uscha kusan sait iyakipurcha an sija. Kun impaognancha nan tannuhung san machigwananay imana. Nampalintumongcha kusan sanguna nansansannuyanchas sijaay manggwana, "Mawhiwhijag nan Alin nan Hudyu!" ³⁰ Tinubwhaancha kus sija inayacha nan tannuhung san imanaot iyabchoycha san wha"agna. ³¹ Nappingcha kun nansansannuyan as sija in-aancha nan chayakay luput gway lagkoyloy an sija kun inigkacha nan sikud gway silupna kun asichaot ilagwa ta umoycha ilansa san krus.

Nan Nilansaan Hesus San Krus

(Mer'us 15:21-32; Lukas 23:26-43; Juan 19:17-

27)

³² Lummagwacha kusan ili inchasancha nan osa laya'iyay iCirene gway mangngachan Simon. Impapilitcha pahu'ud an sija nan krus Hesus. ³³ Hummu'nagcha kusan ikaw gway ma'gwaniyon Golgota gway nan pijaona anan ikaw nan Tungern nan Wha"ag, ³⁴ inatchanchas Hesus as inumona san whajasay na'ayutan san apku. Inippingna kun achina kun ininum.

³⁵ Illansacha kus sija san krus nangwhiwhin-nunutchaay namiwhillay san luputna. ³⁶ Kun tummu'chuchaay mangijachug an sija ad aschi.

³⁷ Kun inigkacha san ngatugwon nan wha'agna nan nilistaay nipawhersu an sija gway anana, "ANNAJA AS HESUS GWAY ALIN NAN HUDYU."

³⁸ Gwot illansacha nan chugwaay mamayangkat san chapat Hesus, osa san machigwananna ja osa san machigwikina.

³⁹ Ad sa'ad chanan asilayaus gway taku inamamangchas sijaay mawwigwigigwig

⁴⁰ gway manggwana, "Si'a ku chay manggwanaon igwa'im nan Templon Apudyus ad impata'chorm san tuyu ekajay erkaw. Ay chuud takuwom nan longagnu nu si'a nan Ana' Apudyus ad nilumsa'a san krus."

⁴¹ Ad isun ahos chanan papangat nan papachi chicha sasan mangaagkammu san lintog ja chanan chacha'orn nan Hudyu gway na'amamangcha gway manggwana,

⁴² "Tinakuna nan uchum gwon achi kun ma'ataku san longagna. Sija nan alin chanan kana' Israel, ay lumsaud san sana san krus ad namati ta'u an sija. ⁴³ Mantayo' as sija an

Apudyus, ayta ilitas ka Apudyus as sija san sana nu whayugwona tan anana, 'Sa'on nan Ana' Apudyus.' "

⁴⁴ Kun ama ahos chanan mamayangkat gway huyunna nilansa san krus gway inamsiwchas sija.

Nan Natojan Hesus

(Mer'us 15:33-41; Lukas 23:44-49; Juan 19:28-30)

⁴⁵ Mamatu' kun hummulingot nan losanay luta ingkana san singwhattang as anchu. ⁴⁶ Anna kunay singwhattang as anchu nampa'uy as towthag

as Hesus gway manggwana, “Eli, Eli, lema sabaktani?” Na pijaona anan, “Apudyus'u, Apudyus'u, kamman ekay manchu'kan sa'on?”

⁴⁷ Ad sa'ad chachay uchumay nasi'asi'ad ad aschi chingngorcha nan ingwhakan Hesus kun anancha, “Ajakana as profeta Elias!”

⁴⁸ Kun nachanu'yus nan osa an chicha kun nangaya san isponggha gwot insagnongna san na'ilomay whajas kun iyipitna san tannuhung kun inatodna an Hesus ta inumona. ⁴⁹ Gwon anan nan uchum, “Awni jan ta ilan ta'u nu umalis Elias gway manaku an sija.”

⁵⁰ Nampa'uy kus Hesus asin as towhag na'anut nan angosna.

⁵¹ Ad san sachi ekay sa'ad nan kurtinaay nanorcha' san ingkagwan Apudyus san chayo' nan Templo, nawhis'i kun nan'aggwa gway mallukid ngatu ingkanad choya. Kun nangitakita nan luta gwot nabnabta' chanan whatu.

⁵² Ad sa'ad chanan lohon niibwhat gwot natakuchanan angsanay natoy gway takun Apudyus.

⁵³ Lummagwacha kusan lohoncha ummoychad Jerusalem san napping natakuchanan as Hesus kun nampailacha san angsanay taku ad aschi.

⁵⁴ Ad sa'ad nan apitan nan surchachu ja chanan surchachuna nangijachug an Hesus gway nangi'na san kitakita ja nangiila san na'na'gwa, ummogjatchas amod gway manggwana, “Tuttuwa tuwaay Ana' Apudyus nannaja taku!”

⁵⁵ Ad iningkaw ad aschi nan angsanay hubhuwhai san akag achaju gway nangiila san na'na'gwa. Chicha chachay nitunud an Hesus

manipud ad Galili gway nansilwhi an sija.
⁵⁶ Iningkaw an chicha cha Maria gway iMagdala ja Maria gway inan cha Santiago an Jose ja nan inan cha Santiago an Juan gway anana' Zebedeo.

Nan Niilhonan Hesus

(Mer'us 15:42-47; Lukas 23:50-56; Juan 19:38-42)

⁵⁷ Mummaschom pun hummu'nag nan osa wha'ngay laya'i gway ijArimatea gway mangngachan Jose gway osa ahos as sijaay pasuyut Hesus. ⁵⁸ Ummoy as sija an Pilato gway nangchaw san lachag Hesus. Gwot ingwhilin Pilato sasan surchachu gway maatod nan lachag an sija. ⁵⁹ Inayana kunan lachag Hesus whinichi-whichana san por'asay luput. ⁶⁰ Kun inigkana san a'opgwa lohonna gway lijang gwot inalikadna kunan cha'or whatu iyonobna san lohon. Napping kun lummajaw as sija.

⁶¹ Kun iningkaw as Maria gway iMagdala ja chay osa Maria gway tummutu'chu san sakkang nan lohon.

Impajichug Chanan Papangat Nan Hudyu Nan Lohon Hesus

⁶² Mawhikat kun san Erkaw gway Umillongan ummoy chanan papangat nan papachi ja chanan Pariseo an Pilato ⁶³ kun anancha, "Apu, simsimmo'mi nan manggwanaan chay sachi taku mangalallilaw say matattakuwana gway anana, 'Mapping ad nan tuyu erkaw matakawa.'" ⁶⁴ Sija nan iwhilinnuud gway mawhantajan nan lohon ingkana san mi'atlu erkaw tan tugwakay umoy chanan pasuyutna a'agwon ad anancha

sasan takuwon, 'Nataku as sija san otoy.' Ad amamochot lagwing nan mangudchiyay man-allilagwana say ummuna."

⁶⁵ Anan Pilato an chicha, "Manajag ajus susurchachu ta i'aju san lohon ad inigkaju nan lobhongjuway mangijachug gway ustu." ⁶⁶ Kun ummoycha san lohon gwot miner'aancha nan whatuway onob nan lohon tot maakammugwan-cha nu agwad mangigkat kun impaijachugcha.

28

Nan Natakuwan Hesus

(Mer'us 16:1-10; Lukas 24:1-12; Juan 20:1-10)

¹ Napping kunan Erkaw gway Umillongan gwot gwisnigwisnit san chumingku, ummoy cha Maria gway iMagdala ja chay osaay Maria inila nan lohon.

² Kun maag ekay nangitakitas napigsa tan nanosog nan osaay anghel Apudyus gway nerpud langit gwot ummachayug kun in-alikadna nan whatu nijonob san lohon kun tinu'chugwana. ³ Ad sa'ad nan ilana sumiling gway isun nan ilat ja sa'ad nan silupna putput-taa'. ⁴ Ad kapu san ogjat chanan mangijaachug an sija mamaypajogpogcha kun nangngachan-cha isun nan natoy.

⁵ Kun anan chay anghel sasay hubhuwhai, "Achi aju umogjat tan akammu'ay as Hesus gway chay nilansa san krus nan anaanaponju. ⁶ Maid kus sijad asna tan nataku gway sija chay ing-whakana. Gwayyu ta ilanju nan niwhanatana. ⁷ Ad a"agwayyuway umoy mangiwhaka sasan pasuyutna gway natakus sija ad chongyonju na,

umoy as sija umuna an cha'ajud Galili. Aschi nan mangilanju an sija. Sosom'onju nanna ingwhaka' an cha'aju."

⁸ Ina"agwaycha kunay lummajaw san lohon gway agwad nan ogjatcha ja amod nan lagsa'cha, nanu'yuschaay ummoy nangiwhaka sasan pasuyutna. ⁹ Kun maag eka nijahot as Hesus an chicha gway manggwana, "Anna aju kay!" Ummachayugcha kun an sija inagworcha nan i'ina kun nanchajawcha an sija. ¹⁰ Kun anan Hesus an chicha, "Achi aju umogjat. I'aju iwhaka sasan susunud'u ta umoychad Galili ad ad aschi nan mangilancha an sa'on."

Nan Impachamag Chanan Mangijaachug San Lohon

¹¹ Sa'ad san lumajagwan chanan hubhuwhai, sa'ad chanan uchumay surchachu mangijaachug san lohon gway ummoy san ili, impachamagcha sasan papangat nan papachi nan losanay na'gwa. ¹² Naayus ku chanan papangat nan papachi ja chanan chacha"or gwot nanuukudcha inatodcha sasan surchachu nan cha'or katad nan pila' ¹³ kun anancha, "Iwhakaju sasan taku gway sa'ad chanan pasuyutna gway ummoy san lawhi ina'awchas sija san nanassujanju. ¹⁴ Ad sa'ad nu chongyon nan kuwhinnachur na cha'ami nan nangamung gway ma'aapapat an sija ad sa'ad as cha'aju maid kun i'aju manchanakan." ¹⁵ Ad sa'ad chachay nangagwat san pila' inggwacha chay nipa'gwa an chicha. Kun nigwayas nan ingwhakachaay ina'aw chanan pasuyut nan lachag Hesus sasan Hudyu ingkana san sana.

*Nan Nampailan Hesus Sasan Apostolesna
(Mer'us 16:14-18; Lukas 24:36-49; Juan 20:19-23; Apostoles 1:6-8)*

¹⁶ Sa'ad chanan nasagwayan as osaay pasuyut Hesus ummoycha ad Galili san whilig gway ingwhakan Hesus an chicha. ¹⁷ Inilacha kus sija chinajawchas sija gwon sa'ad chanan uchum nanchugwachugwacha.

¹⁸ Ummachayug kus Hesus anana an chicha, “Naatod an sa'on nan losanay ayobhongan ad langit ja ad asna luta. ¹⁹ Sija nan i'aju ad nangngachanonju pasuyut'u nan losanay taku san losanay ili gway honjakanju chicha san ngachan Ama ja sa'on gway Ana'na ja nan Ispilituna ²⁰ ja suyuwanju chicha gway chumngor san ngachan manay ingwhilin'u an cha'aju. Ad iingkgawa' an cha'aju san losanay chimpu ingkana san mappungan nan luhung.”

Nan Ukud Apudyus
Kalinga, Butbut: Nan Ukud Apudyus (New
Testament)

copyright © 2019 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Butbut Kalinga

Contributor: TAP Philippines

All rights reserved.

2020-11-16

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022

cffc8f8f-c832-513b-bc0d-76208ec72485